

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Bestuurlijke inleiding	5
Begroting in één oogopslag	17
Leeswijzer	20
Programma 1 Bestuur en veiligheid	21
1.1 Bestuur	21
1.2 Veiligheid	23
Programma 2 Ruimtelijk domein	30
2.1 Openbare ruimte en verkeer	31
2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	42
2.3 Afval, riolering en begraven	50
Programma 3 Maatschappelijk domein	55
3.1 Sport en recreatie	56
3.2 Cultuur	63
3.3 Onderwijs	69
3.4 Economie	71
Programma 4 Sociaal domein	78
4.1 Preventie	79
4.2 Basishulp	85
4.3 Individuele hulp	86
4.4 Opvang en inburgering	88

Middelen.....	92
Overhead.....	92
Algemene dekkingsmiddelen	102
Paragrafen	107
Paragraaf A Lokale heffingen	107
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	118
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	130
Paragraaf D Financiering	139
Paragraaf E Bedrijfsvoering	144
Paragraaf F Verbonden partijen.....	148
Paragraaf G Grondbeleid.....	156
Paragraaf H Subsidies.....	160
Paragraaf I Openbaarheidsparagraaf.....	164
Financiële begroting	166
Inleiding financiële begroting.....	166
Uitgangspunten.....	171
Budgetautorisatie baten en lasten.....	174
Meerjarenperspectief	175
Aanmerkelijke verschillen	176
Investerings	187
Nieuw beleid	189
Reserves en voorzieningen	191

Incidenteel / structureel	196
Financiering	198
EMU-saldo en balansprognose	199
Taakvelden	200
Baten en lasten per taakveld	200

Bestuurlijke inleiding

Inleiding

In 2027 viert Krimpen 750 jaar geschiedenis. We verheugen ons op een jaar vol feestelijke evenementen, bijzondere momenten en nieuwe herinneringen.

Sluitende begroting 2027

Daarnaast blijven we ook onze taken uitvoeren. Dat willen we doen met een sluitende begroting 2027, zonder extra belastingverhoging en zonder taakstellingen. Dat is gezien het vertrekpunt bij de kadernota en met name de tegenvaller op de jeugdzorgkosten niet vanzelfsprekend.

Meerjarenperspectief	Begroting 2027	Meerjarenraming		
		2028	2029	2030
Programma's				
Bestuur en veiligheid	-8.062	-8.249	-8.607	-8.877
Ruimtelijk domein	-7.722	-8.845	-8.338	-9.630
Maatschappelijk domein	-9.719	-9.926	-10.657	-11.028
Sociaal domein	-40.295	-41.393	-42.600	-43.846
Middelen	64.671	64.898	66.895	69.770
Totaal saldo van baten en lasten	-1.126	-3.515	-3.307	-3.612
Reservemutaties	1.214	1.033	397	1.115
Resultaat	88	-2.483	-2.910	-2.497
Geraamd structureel resultaat	74	-2.171	-2.241	-2.535

Geen extra verhoging Onroerende Zaakbelasting

We zijn erin geslaagd om een sluitende begroting aan te bieden zonder extra verhoging van de Onroerende Zaakbelasting. Daarmee leggen we de rekening voor de oplopende kosten van jeugdzorg niet bij de inwoners.

We ontkomen er echter niet aan om voor een aantal specifieke heffingen wel tariefsverhogingen door te voeren, volgens het principe “de gebruiker betaalt”. Voor twee heffingen zijn in deze begroting zelfs pijnlijke effecten verwerkt.

De opbrengst van de lijkbezorgingsrechten moet met 48% omhoog om tot volledige dekking van de kosten te komen.

Bij de afvalstoffenheffing vinden wij het te vroeg om de financiële effecten volledig door te berekenen, terwijl de evaluatie van het restafvaltarief nog moet plaatsvinden. Daarom kiezen wij ervoor om te rekenen met een verhoging van het vaste tarief met de trend (2,7%) en een oploop van het tarief per klepbeweging van € 1 naar € 1,50. Daarmee sluiten we aan bij het amendement van 26 juni 2025.

Door deze keuze resteert in 2027 wel een tekort op de afvalexploitatie van naar verwachting € 550.000. Wij willen dit voor rekening van de gemeente laten komen en stellen voor om dit eenmalig uit de Vrije Reserve te dekken.

Aan de slag met de oplopende tekorten na 2027

De begroting vertoont voor 2027 dus structureel evenwicht, maar we voorzien voor de jaren erna oplopende tekorten. Daarmee is deze begroting het financieel en inhoudelijke kader voor 2027, maar betekent dit direct ook een opdracht om aan de slag te gaan en de toekomstige tekorten terug te dringen. In deze opdracht betrekken wij ook de eerder geformuleerde vraag om een ‘voorzieningendiscussie’.

We kunnen niet langer rekenen (of gokken) op compensatie door het rijk. Uitzondering daarop is mogelijk een extra bedrag voor uitvoering van de jeugdhulp, nadat de deskundigencommissie begin 2027 haar rapport hierover presenteert. Dat zal echter in geen geval het volledige tekort oplossen.

Op basis van deze begroting 2027, de financiële buffers, de geïnventariseerde mogelijkheden om besparingen te realiseren én de voorzieningendiscussie zien wij mogelijkheden om te tekorten in de toekomst aan te pakken. Uiterlijk in de kadernota volgend jaar ontvangt uw onze voorstellen. Dat laat overigens onverlet dat wij van mening zijn dat de bekostiging van gemeenten door het rijk tekort schiet.

Wij hanteren de Omgevingsvisie en de Visie sociaal domein als leidraad

Met deze visies in de hand willen we in deze bestuursperiode de focus leggen op uitvoering, concrete keuzes en zichtbare resultaten. Omdat de financiële uitdagingen groot zijn, vraagt het om realistische ambities, duidelijke prioriteiten en scherpe keuzes.

Graag verkennen wij in deze bestuursperiode dan ook samen met uw raad en de maatschappelijke partners welke voorzieningen voor onze gemeente noodzakelijk, wenselijk en haalbaar zijn. Daarvoor willen we scenario's ontwikkelen en zicht krijgen op de lange termijn impact van eventuele keuzes.

Alleen door samen op te trekken komen we verder. Iedereen is vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid 'Aan zet'.

Uitvoeringsgericht aan de slag!

Het presenteren van een sluitend begrotingsbeeld voor 2027 is om te beginnen niet zonder slag of stoot gegaan. In de [financiële begroting](#) leggen wij daarover uitgebreid verantwoording af. In deze inleiding vatten wij de hoofdlijn samen.

Financiële situatie Kadernota

In de kadernota, die nog door onze voorgangers werd opgesteld, is ingegaan op de financiële situatie voor de komende jaren, waarbij zowel de meerjarige saldi als de financiële positie zijn toegelicht.

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Saldo kadernota	- 372	- 2.456	- 3.163	- 3.808

Het saldo was voor 2027 een overzichtelijk tekort, maar wel met een paar kanttekeningen. Ten eerste bevatte de kadernota vanwege het verkiezingsjaar nog nauwelijks nieuwe ambities. Bovendien is het meerjarenbeeld zwaar negatief en werden ook nog enkele nieuwe risico's benoemd, zoals de ontwikkeling van de kosten voor regionale jeugdzorg en de afvalexploitatie.

Tegenover alle onzekerheden en uitdagingen werd ook toegelicht dat we beschikken over goedgevulde reserves en een ruim arsenaal aan ombuigingsmogelijkheden.

De conclusie op basis van het geschetste beeld was (en is) dat de tijd nadert dat keuzes moeten worden gemaakt, waarbij we de beschikbare opties verstandig inzetten.

Van kadernota naar begroting

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Saldo kadernota	- 372	- 2.456	- 3.163	- 3.808
Meerjarig effect regionale jeugdzorg	- 1.996	- 2.064	- 2.124	- 2.199
Septembecirculaire (totaaleffect)	864	1.065	966	702
Lokale heffingen	395	374	391	514
Overige ontwikkelingen	13	- 270	- 8	1.101
Saldo 2027-2030 incl mutaties na kadernota	- 1.096	- 3.351	- 3.938	- 3.689

Uit deze cijfers blijkt dat de financiële uitdaging om tot een sluitende begroting 2027 te komen sinds de kadernota aanmerkelijk groter is geworden. Dat komt vooral door de grote tegenvaller op de kosten voor jeugdzorg, die enigszins wordt gedempt door de uitkomsten van de septembecirculaire.

Begroting in evenwicht met financiële maatregelen

Wij hebben allereerst een aantal financiële maatregelen ingezet om het resterende tekort van ruim € 1 miljoen in 2027 te dichten.

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Financiële maatregelen				
MJOP - storting te slopen panden beeindigen	70	71	71	71
CDOKE - restant als algemeen dekkingsmiddel	144			
Vrijval afschrijvingslasten	216			
Liquideitsprognose - onderuitputting uitgaven begroting	274	539	708	834
AZWA	265	345	306	306
Personeelslasten (taakstellend)	200			
Totaal Financiële maatregelen	1.169	954	1.085	1.211

Met deze maatregelen is de begroting 2027 in evenwicht. Vanuit die positie hebben wij gezocht naar ombuigingen om nieuw beleid te kunnen opnemen. Dit betekent dat wij enkele keuzes maken die ruimte bieden voor een aantal van onze belangrijkste ambities.

Ombuigingen/keuzes

Begin september hebben wij het besluit genomen niet langer in te zetten op de ontwikkeling van Raadhuisplein 4 tot de "Huiskamer van Krimpen". In vervolg daarop kan dit vastgoed in 2027 commercieel worden verhuurd. Wij houden voorts nog rekening met gedeeltelijke verhuur en een ingroeiperiode.

De kosten voor gratis openbaar vervoer lopen steeds verder op. Analyse van het gebruik en de noodzaak om tot ombuigingen te komen leiden ertoe dat we deze voorziening willen beëindigen per 1 april 2027. Uiteraard blijft voor inwoners met de laagste inkomens de individuele bijzondere bijstand beschikbaar voor noodzakelijk vervoer en vergoeden we de kosten van het openbaar vervoer die samenhangen met re-integratietrajecten van uitkeringsgerechtigden.

Een derde ombuiging van bescheidener omvang betreft De Klinker. De Klinker wordt gewaardeerd als communicatiemiddel van de gemeente naar de inwoners, maar is relatief duur. Wij kiezen er daarom voor om het aantal edities te beperken tot 2 per jaar.

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Ombuigingen / keuzes				
Verhuur Raadhuisplein 4	150	200	200	200
Beëindigen gratis OV per 1-4-2027	270	360	360	360
Terug naar 2 Klinkers per jaar	23	23	23	23
Totaal Ombuigingen	443	583	583	583

Nieuw beleid en intensiveringen

Door de toegelichte ombuigingen is financiële ruimte beschikbaar gekomen om een aantal van onze ambities in deze begroting op te nemen. Daarnaast hebben wij onderwerpen opgenomen die strikt genomen niet nieuw zijn, maar wel noodzakelijk. Daarbij gaat het om vervangingsinvesteringen en voortzetting van bestaand beleid, waarvoor nog geen meerjarige dekking beschikbaar was.

Nieuw beleid en intensiveringen	Dekking	Investering	Begroting 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Programma 1 Bestuur en Veiligheid			266	379	381	383
Maatschappelijke weerbaarheid			75	125	125	125
Uitbreiding intensief jongerencoaching			58	59	61	63
Uitbreiding team toezicht en handhaving			75	75	75	75
Wijkgerichte aanpak			60	120	120	120
Programma 2 Ruimtelijk domein			60	-43	-49	-49
Aanpak verkeers veiligheid	Bestaand krediet (Ronde)					
Voorbereiding Parkeerregulering Centrum	Greex Centrum-Zuid		30			
Openbare verlichting verleden fase 1		1.300		52	52	52
	Kostenbesparing		-60	-135	-135	-135
Vervanging openbare verlichting KUK	Bijdrage derden (deels)	270		4	4	4
Vervangen AED's en buitenkasten			30			
Vervanging aanlegplaats waterbus		750			30	30
Wooncoach / verhuisadviseur			35	36		
Oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard/ Woonnet Rijnmond	Vrije Reserve		25			
Programma 3 Maatschappelijk domein			320	9	36	36
Ontwerpkosten nieuwbouw zwembad	Res Nieuw Zwembad		75			
Vervanging toplaag KOAG velden	Res Maatsch voorz	200			27	27
Evaluatie Sportbeleid	Vrije Reserve		15			
Speelvoorzieningen 2027		100		7	7	7
Vervanging kunstgras trapvelden		40		3	3	3
Coördinator sport en Preventie	Vrije Reserve		113			
Subsidie ontzamen Streekmuseum	Vrije Reserve		35			
Taal- en basis vaardigheden	Vrije Reserve		15			
Actualisatie archeologische en cultuurhistorische waardenkaart	Vrije Reserve en Rijk		50			
65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel	Vrije Reserve		18			
Startbudget Nieuw Raadhuis plein	BR Hart van Krimpen	90				
Programma 4 Sociaal domein			606	607	608	570
Wonen met plus +			36	37	38	
Stevig Lokaal Team			120	120	120	120
AZWA-verbinder sociale basis	SPUK AZWA		100	100	100	100
AZWA basis functionaliteiten	SPUK AZWA		300	300	300	300
AZWA programmakosten	SPUK AZWA		50	50	50	50
Middelen / Bedrijfsvoering			205	170	99	98
Rente effect van alle investeringen				125	120	118
Totaal			1.458	1.247	1.195	1.155
Dekking uit reserves			-450	-70	-27	-27
Overige dekking			-500	-475	-475	-475
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking			508	702	693	653

Vanwege de beperkte financiële ruimte hebben wij keuzes moeten maken in het prioriteren van onze ambities. Daarbij hebben wij voorrang gegeven aan nieuw beleid dat gelinkt is aan leefbaarheid en veiligheid in Krimpen aan den IJssel.

Een groot deel van het overige opgenomen nieuw beleid wordt gedekt uit rijksmiddelen of reserves. Voor andere ambities is op dit moment, gezien de financiële tekorten, nog geen ruimte.

Naast de meerjarige noodzaak tot ombuigen vanwege de oplopende tekorten blijven wij de komende jaren ook ruimte zoeken om meer van onze ambities te kunnen realiseren.

Toelichting op nieuw beleid en intensiveringen

Goed en gezond wonen in een groene en waterrijke omgeving. Dat is wat oude en nieuwe Krimpenaren bindt. Dat is waar ons college aan wil werken. Veel Krimpenaren kennen elkaar ook en kijken naar elkaar om. Ze waarderen de kleinschaligheid en compacte structuur van ons dorp. Er zijn veel vrijwilligers, actieve verenigingen en clubs, organisaties en kerken.

Overal waar mensen zijn en zich tot elkaar verhouden, is er zo'n 'sociale basis'. De sociale basis ontstaat vanuit de samenleving zelf, in buurten en wijken. De overheid moet zich daartoe verhouden en die relatie ten aanzien van de sociale basis is zeker niet vrijblijvend. De overheid (rijk en gemeenten) heeft verantwoordelijkheden op bestaanszekerheid, gelijke kansen en publieke gezondheid.

Die gemeentelijke verantwoordelijkheid hebben we in de vorige bestuursperiode verwoord in het visiedocument 'Gezond en Sociaal Domein 2025-2030: samen op koers voor een gezond en veerkrachtig Krimpen'. Elke gemeente heeft óók de wettelijke plicht om een omgevingsvisie op te stellen. Onze omgevingsvisie 'Krimpen 2050' is als strategische visie richtinggevend voor keuzes voor onze leefomgeving.

De Omgevingsvisie 'Krimpen 2050' en het visiedocument 'Gezond en Sociaal Domein 2025-2030' zijn leidend voor het onderliggende beleid en richtinggevend voor de keuzes die we maken. Aan de hand daarvan bouwen we aan een gemeente die dicht(er) bij inwoners staat:

1. Een gemeente die luistert,
2. Zichtbaar aanwezig is in buurten,
3. Samenredzaamheid stimuleert en waardeert
4. En samenwerkt aan concrete oplossingen

Dat is nodig omdat de samenleving aan het veranderen is. De leefbaarheid in buurten staat onder druk en de samenleving wordt harder en individualistischer. Dat zet de zo gewaardeerde onderlinge verbondenheid en betrokkenheid onder druk.

Krimpen veilig en leefbaar

Dat het in Krimpen veilig en leefbaar is en blijft, is geen vanzelfsprekendheid meer. Wij breiden daarom het aantal BOA's uit.

Door geopolitieke en maatschappelijke spanningen, klimaatverandering en bedreiging van de volksgezondheid is er ook een toenemende dreiging van crises en conflicten en een groeiend risico op verstoring van kritieke infrastructuur en van ons maatschappelijk leven. Daarom starten wij in 2027 met het bevorderen en organiseren van voldoende zelf- en samenredzaamheid.

Om kwetsbare jongeren te begeleiden stellen we een extra intensief jongerencoach aan. Die richt zich op jongeren die door een opeenstapeling van persoonlijke, sociale en maatschappelijke problemen risico lopen op (verder) afglijden richting overlast, schooluitval of criminaliteit.

De Krimpense voorzieningen

In de vorige bestuursperiode is duidelijk geworden dat we samen met onze maatschappelijke partners moeten verkennen welke accommodaties en/of voorzieningen noodzakelijk, wenselijk en haalbaar zijn. Over veel van deze voorzieningen en/of accommodaties moeten op afzienbare termijn immers (investerings)beslissingen worden genomen. Zo starten we in 2027 met de voorbereiding van de nieuwbouw van zwembad De Lansingh.

Bovendien zijn na 2027 de financiële uitdagingen groot. Dat vraagt om scherpe keuzes, realistische ambities en duidelijke prioriteiten. Dat vraagt enerzijds om een 'voorzieningendiscussie'.

Maar anderzijds ook om een dialoog in buurten te starten over de brede thema's van veiligheid, buitenruimte, samenhang en wijkverbanden. Wij gaan daarom werken met een wijkgerichte aanpak, waarbij inwoners, organisaties en professionals samen integraal kijken naar wat wenselijk, noodzakelijk en haalbaar is voor hun buurt of wijk.

En met een 'app' willen we een plek creëren waar (het grootste deel van) de communicatie richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties samenkomt. De doelstelling is om inwoners beter, sneller en transparanter te informeren over actuele gebeurtenissen, werkzaamheden en gemeentelijke projecten, zodat betrokkenheid en vertrouwen worden vergroot.

Gezond, veerkrachtig en verbonden

In Krimpen willen we dat inwoners gezond, veerkrachtig en verbonden kunnen leven. Inwoners moeten over de fundamentele of basisvaardigheden beschikken die ze nodig hebben om te kunnen functioneren, leren en meedoen in de samenleving. We willen de samenhang en sturing op basisvaardigheden versterken, zodat inwoners beter worden bereikt en ondersteund in het ontwikkelen van taal- en digitale vaardigheden en deelname aan de samenleving.

Te veel inwoners bewegen onvoldoende (57%), ervaren eenzaamheid (45%) of hebben chronische langdurige aandoeningen (37%). Het afgelopen jaar hebben we daarom geprobeerd om het vinden van passend beweegaanbod in Krimpen gemakkelijker te maken.

Het platform KrimpenSportief is een belangrijk instrument om de gemeentelijke doelstelling op het gebied van sport en bewegen te kunnen behalen. Daarnaast is al gebleken dat het platform een belangrijk onderdeel zal gaan vormen voor het programma 'Gezond en veerkrachtig Krimpen'.

Op dit moment zit het platform nog in een kwetsbare opstartfase en daarom willen we in 2027 extra inzetten op het borgen en inbedden van het platform. Tegelijk willen we gaan starten met de evaluatie van de Sport- en beweegnota 2024-2027.

Versterken van de samenwerking tussen zorg en sociaal domein

Wij denken dat het belangrijk is om in de voorzieningendiscussie het toegankelijk en betaalbaar houden van kwalitatief goede zorg en ondersteuning in onze gemeente als een uitgangspunt te nemen. Door mensen eerder en laagdrempelig te helpen willen we zwaardere medische zorg voorkomen.

In de bestuurlijke alliantie 'gezond naar morgen' wordt met Rotterdam en Capelle aan den IJssel en met een breed palet aan zorgleveranciers samengewerkt aan de uitwerking van de regionale werkagenda van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

Een kernonderdeel is het versterken van de samenwerking tussen zorg en sociaal domein. De basisfunctionaliteiten gaan over de leefgebieden: mentale gezondheid, kansrijk opgroeien, gezonde leefstijl, vitaal ouder worden en het verminderen van gezondheidsachterstanden. In de werkagenda maken we afspraken hoe we deze basisfunctionaliteiten in de praktijk vormgeven en hoe we de samenwerking tussen partners organiseren. Zo ontstaat meer samenhang in wat er al gebeurt in de regio en wat we verder ontwikkelen.

Wonen met een plus

Ook *Wonen met een plus+* willen wij inzetten om de sociale basis te versterken en gemeenschappen te creëren waarin inwoners naar elkaar omzien en elkaar ondersteunen. Door wonen, welzijn en zorg op locatieniveau met elkaar te verbinden, wordt kwetsbaarheid eerder gesignaleerd en kan ondersteuning dichterbij inwoners worden georganiseerd.

KrimpenWijzer

Met KrimpenWijzer dragen we onze visie op een 'Gezond en veerkrachtig Krimpen' uit in woord en gedrag. Om KrimpenWijzer toekomstbestendig te maken, klaar voor de uitdagingen uit bijvoorbeeld het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming of AZWA, willen wij op termijn de capaciteit op twee fronten versterken.

In eerste instantie gaat dit om een bestendiging van de huidige formatie van uitvoerend medewerkers binnen KrimpenWijzer. Op een later moment willen we het voor de procesregisseurs mogelijk maken om meer tijd te besteden aan hun kerntaken op het regisseren van procesverbeteringen. We streven immers naar een verandering van denken en doen.

Gezond en levendig Krimpen

Onze gemeente ligt op een mooie plek: aan de Hollandsche IJssel en de Nieuwe Maas. Langs de IJsseldijk liggen veel monumenten die verwijzen naar ons verleden. In 2027 willen we actueel Erfgoedbeleid opstellen. Zodat de identiteit van Krimpen versterkt wordt en het dorpskarakter behouden blijft. Met nieuwe cultuurhistorische en archeologische waardenkaarten en de juridische borging daarvan in het Omgevingsplan dragen we bij aan het behoud van erfgoed, archeologie en cultuurhistorie.

Ook de groenblauwe slinger in onze gemeente is van groot belang. Het heeft een ecologische waarde en biedt ruimte voor ontmoeting, bewegen en sport. De komende jaren vernieuwen we het Moderato- en Middenweteringpark.

In deze groenblauwe slinger ligt een aantal formele en informele sport- en speelplekken die we het komend jaar gaan vernieuwen of vervangen.

Goed wonen in Krimpen

We gaan verder met het vernieuwen en verduurzamen van bestaande wijken en woningen. Op veel plekken in de gemeente wordt gebouwd aan woningen voor jong en oud. Vaak ook compacter en (wat) hoger, passend bij de locatie en het karakter van een buurt.

We stellen samen met QuaWonen wooncoaches aan die inwoners helpen bij het vinden van een nieuwe woning om zodoende de doorstroming verder te verbeteren. We onderzoeken de mogelijkheid om over te stappen naar 'Wonen in de Krimpenerwaard'.

Toekomstbestendig en bereikbaar Krimpen

We gaan verder met de uitvoering van het Duurzaamheidsprogramma 2025-2028 en zetten daarbij in op de thema's energie, circulair, biodiversiteit, klimaatadaptatie, mobiliteit en voedsel. We ondersteunen verenigingen van eigenaren bij de verduurzaming van hun complexen. En zelf versnellen we de 'verleiding' van onze openbare verlichting wat in de exploitatie ook nog eens een stevige besparing oplevert.

We stimuleren duurzaam vervoer. We geven prioriteit aan lopen, fietsen en openbaar vervoer. Daarvoor zijn duidelijk ingerichte wegen en een lagere snelheid van autoverkeer nodig. In 2027 maken we een aantal plekken in Krimpen verkeersveiliger, al dan niet vooruitlopend op een toekomstig herstraatproject.

In 2027 evalueren wij de invoering van het restafvaltarief. Hier betrekken wij ook de inwoners.

Hart van Krimpen en verdere centrumontwikkeling

Na de Waterlijster en het Prinsessenpark nadert nu ook Centrum-Zuid zijn afronding. In het kader daarvan onderzoeken we de noodzaak tot (verdere) parkeerregulering.

Winkeliers en eigenaren van de Crimpenhof werken in nauw overleg met ons verder aan verbetering en vernieuwing van het winkelcentrum. Andersom gaan wij met hen in gesprek over het vernieuwen van het Raadhuisplein.

Wij kiezen er nu voor om Raadhuisplein 4 een commerciële bestemming te geven. Wellicht ontstaan er daardoor op andere plekken nieuwe mogelijkheden. Sowieso verwachten wij dat het tot een extra opbrengst kan leiden.

In combinatie met het verplaatsen van de markt naar het Raadhuisplein ontstaan er mogelijkheden aan de andere kant van de Crimpenhof. Ook daar willen we met eigenaren in gesprek over hun toekomstperspectief.

Stormpolder

De Stormpolder, inclusief De Krom en de Parallelweg, is een ander gebied waar we op basis

van de Omgevingsvisie verder mee aan de slag gaan. Zo verwachten we dat Stormpolderdijk in de loop van 2027 bouwrijp kan worden opgeleverd. Verder vernieuwen we de aanlegplaats van de waterbus en ronden we het lopende herstraatproject af.

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Saldo 2027-2030 incl mutaties na kadernota	- 1.096	- 3.351	- 3.938	- 3.689
Financiële maatregelen	1.169	954	1.085	1.211
Ombuigingen	443	583	584	585
Nieuw beleid en intensiveringen (toegevoegd na kadernota)	- 428	- 669	- 642	- 603
Saldo 2027-2030	88	- 2.483	- 2.910	- 2.497

Krimpen 750 jaar

In 2027 viert Krimpen aan den IJssel een bijzondere mijlpaal: het 750-jarig bestaan van onze gemeente. Dit jubileum biedt een waardevol moment om stil te staan bij onze geschiedenis, maar vooral ook om vooruit te kijken naar de toekomst die wij samen vormgeven.

Onder het motto 'Ontdek & Verbind' staat Krimpen 750 in het teken van ontmoeting, betrokkenheid en verbinding. Het jubileumjaar nodigt inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties uit om onze gemeente opnieuw te ontdekken, elkaar te ontmoeten en samen nieuwe herinneringen te maken.

Met activiteiten en initiatieven die verleden, heden en toekomst samenbrengen, maken we zichtbaar wat Krimpen aan den IJssel bijzonder maakt. Tegelijkertijd versterken we de onderlinge verbondenheid die de basis vormt van een sterke en veerkrachtige gemeenschap. Zo vieren we niet alleen 750 jaar geschiedenis, maar investeren we ook in de samenleving van morgen.

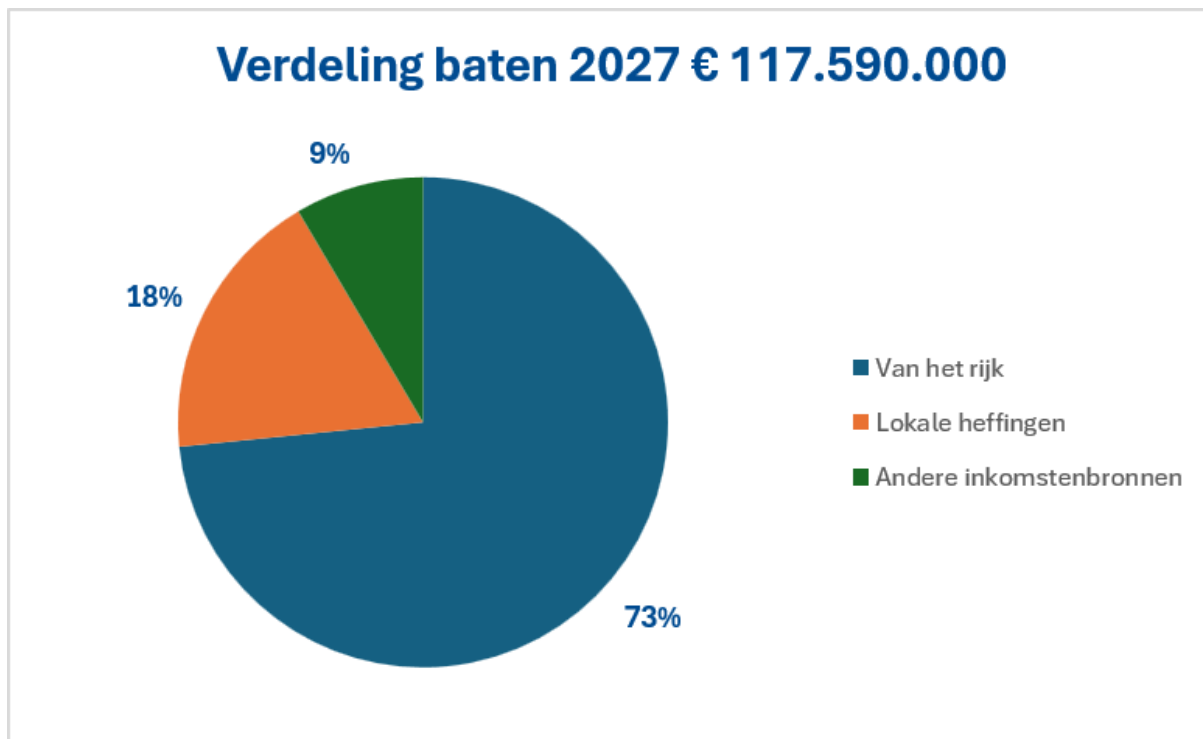

Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag

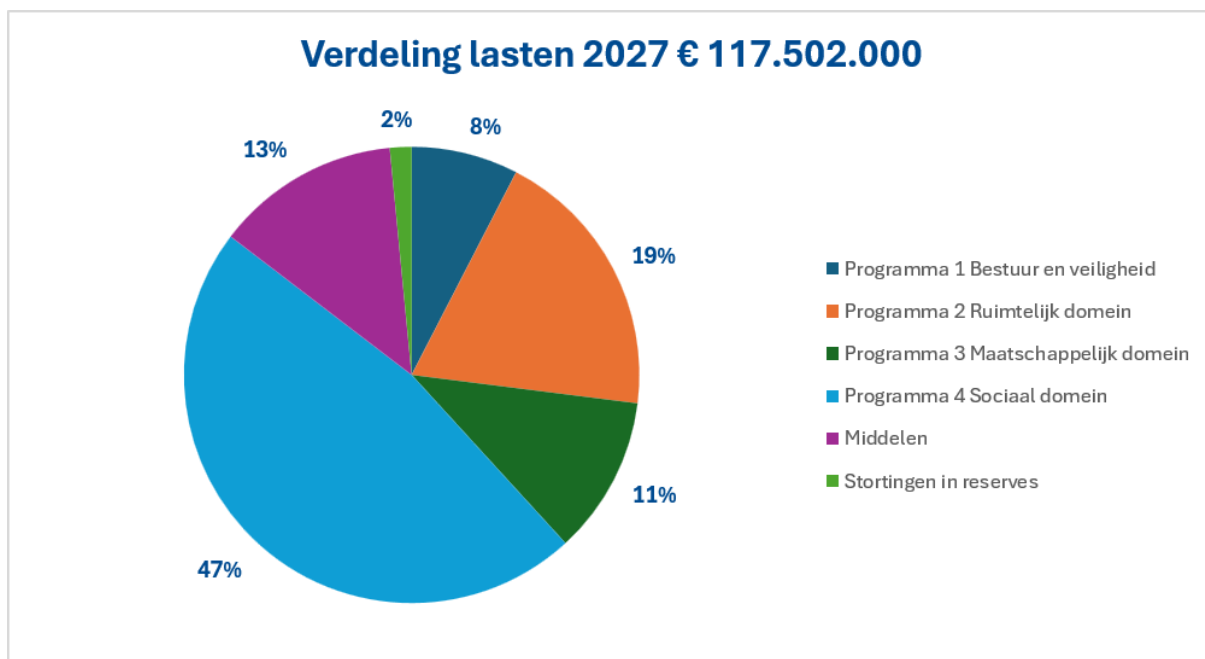
Begroting in één oogopslag	Begroting	Meerjarenraming		
	2027	2028	2029	2030
Programma 1 Bestuur en veiligheid	-8.062	-8.249	-8.607	-8.877
Bestuur	-3.115	-3.097	-3.337	-3.551
Veiligheid	-4.946	-5.152	-5.270	-5.326
Programma 2 Ruimtelijk domein	-7.722	-8.845	-8.338	-9.630
Openbare ruimte en verkeer	-9.173	-9.793	-10.310	-11.202
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-1.271	-2.371	-1.428	-1.956
Afval, riolering en begraven	2.722	3.319	3.400	3.527
Programma 3 Maatschappelijk domein	-9.719	-9.926	-10.657	-11.028
Sport en recreatie	-3.129	-3.231	-3.635	-3.691
Cultuur	-2.928	-2.936	-3.004	-3.080
Onderwijs	-3.218	-3.300	-3.544	-3.771
Economie	-444	-460	-475	-486
Programma 4 Sociaal domein	-40.295	-41.393	-42.600	-43.846
Preventie	-2.695	-2.513	-2.638	-2.677
Basishulp	-2.402	-2.485	-2.563	-2.643
Individuele hulp	-35.099	-36.243	-37.242	-38.371
Opvang en inburgering	-99	-152	-157	-156
Middelen	64.671	64.898	66.895	69.770
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-1.126	-3.515	-3.307	-3.612
Reservemutaties	1.214	1.033	397	1.115
Geraamd resultaat	88	-2.483	-2.910	-2.497

Baten

Baten	Begroting 2027
Van het rijk	86.318
Gemeentefonds en specifieke uitkeringen	86.318
Lokale heffingen	21.280
Onroerende zaakbelasting	6.934
Afvalstoffenheffing	5.937
Rioolheffing	4.434
Haven- en marktgelden	147
Lijkbezorgingsrechten	1.008
Leges, overig	2.821
Andere inkomstenbronnen	9.992
Onttrekkingen uit reserves	3.016
Huur- en verkoopopbrengsten	2.736
Rente en dividend	882
Grondexploitaties	1.251
Overige inkomsten	2.107
Totaal geraamde baten	117.590

Lasten

Lasten	Begroting 2027
Programma 1 Bestuur en veiligheid	8.917
Bestuur	3.848
Veiligheid	5.070
Programma 2 Ruimtelijk domein	22.796
Openbare ruimte en verkeer	9.968
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	3.580
Afval, riolering en begraven	9.247
Programma 3 Maatschappelijk domein	13.173
Sport en recreatie	4.523
Cultuur	3.590
Onderwijs	4.548
Economie	512
Programma 4 Sociaal domein	55.430
Preventie	4.035
Basishulp	2.518
Individuele hulp	48.262
Opvang en inburgering	614
Middelen	15.384
Stortingen in reserves	1.802
Totaal geraamde lasten	117.502

Leeswijzer

Leeswijzer

In de bestuurlijke inleiding worden de financiële en inhoudelijke hoofdlijnen van deze begroting benoemd en toegelicht.

De indeling van de programma's is in de begroting 2027 niet gewijzigd ten opzichte van 2026.

Onder de beleidsthema's gaan we in op de voornemens voor 2027. Dit betreft speerpunten die voortkomen uit nieuw of bestaand beleid en specifiek betrekking hebben op het begrotingsjaar. Hier gaan we niet in op onderdelen die als "going concern" kunnen worden beschouwd.

De wijze waarop investeringen in de programma's en in de Financiële begroting zijn opgenomen lichten we toe in de bestuurlijke inleiding.

De opgenomen indicatoren zijn de laatst beschikbare cijfers. Voor gegevens uit de Burgerpeiling zijn dat data uit 2026.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma's op specifieke onderdelen.

Het laatste onderdeel van de stukken is de financiële begroting waarin vooral tabellen en financiële informatie te vinden zijn. Conform besluit van de raad vindt autorisatie plaats op beleidsthema, voor lasten en baten apart. In de financiële begroting is een tabel opgenomen met de te autoriseren bedragen. Ook is daar een tabel te vinden met de investeringen waarvoor autorisatie wordt gevraagd. Nieuw beleid en intensiveringen zijn per programma opgenomen, maar in de financiële begroting is ook een totaaloverzicht te vinden.

Evenals in voorgaande jaren verschijnt ook van de begroting 2027 weer een grafische versie die in een oogopslag laat zien waar wij het komende jaar geld aan besteden.

Alle gepresenteerde bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen. Dit kan hier en daar leiden tot afrondingsverschillen.

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Hoofdambitie

De wereld is in beweging! Polarisatie, digitalisering, AI, gevoelens van onveiligheid. Binnen Krimpen aan den IJssel kunnen we een bijdrage leveren om binnen onze samenleving het hoofd te bieden aan deze uitdagingen. Dit doen we door te werken aan de verbetering van onze dienstverlening en te werken aan een veilig Krimpen.

Dienstverlening

Een toegankelijke gemeente met kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is waar we continu naar streven. De beoordeling vanuit onze inwoners is verhoudingsgewijs hoog maar dat neemt niet weg dat we blijven kijken waar we onze dienstverlening kunnen verbeteren. Hierbij kijken we nadrukkelijk naar toegankelijkheid voor iedereen. Op het digitale vlak zijn er voor ons nog mogelijkheden om de transparantie te verbeteren en inwoners die gebruik willen maken van digitale vormen van dienstverlening beter te faciliteren.

Veiligheid

De digitalisering kan voor inwoners en ondernemers aan de een kant voordelen opleveren maar vormt zeker ook een risico. Digitale vormen van fraude en oplichting liggen op de loer. Met de komst van AI worden deze oplichtingspraktijken steeds geavanceerder. We zien het als onze taak om onze inwoners en ondernemers te wijzen op de risico's en te adviseren hoe ze oplichting kunnen voorkomen.

In deze tijd ligt het gevaar van polarisatie in de samenleving op de loer. Wij willen blijven werken aan verbinding en blijven bouwen aan het vertrouwen.

Krimpen aan den IJssel is een mooie en fijne plek om te wonen. Wij willen dit graag zo houden. 'Krimpen schoon, heel en veilig' is in de kern de ambitie waarvoor we ons sterk maken.

1.1 Bestuur

Bestuur

De gemeente Krimpen aan den IJssel zorgt voor duidelijke en toegankelijke communicatie. We informeren inwoners, ondernemers en organisaties over wat de gemeente doet. We nodigen hen uit om mee te denken over plannen en ontwikkelingen. We gaan actief de wijk in en verbinden bewoners, organisaties en gemeente met elkaar. Zo weten we beter wat er speelt en kunnen we samen werken aan oplossingen. Dat versterkt de verbinding, het vertrouwen en de betrokkenheid in onze gemeente.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Publiq app (uitbreiding Krimpen bouwt-app)

Wat is er aan de hand

Wij vinden dat er beter, sneller en meer gericht gecommuniceerd kan worden naar inwoners over gebeurtenissen en ontwikkelingen binnen de gemeente. Inwoners willen tijdig geïnformeerd worden over bijvoorbeeld calamiteiten en verkeershinder rond de Algerabrug, werkzaamheden in de openbare ruimte en andere actuele situaties die direct invloed hebben op hun leefomgeving. Daarnaast is er behoefte aan meer duidelijke en toegankelijke informatie over participatietrajecten en andere gemeentelijke thema's. Denk bijvoorbeeld aan Zwembad De Lansingh, nieuwbouwprojecten, veiligheid et cetera. Een uitbreiding van de huidige Krimpen Bouwt-app kan hierin voorzien. Inwoners worden door deze app actiever, transparanter en op het juiste moment geïnformeerd.

Wat willen we bereiken

Met de Publiq app willen we een plek creëren waar (het grootste deel van) de communicatie richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties samenkomt. Waarbij de focus vooral ligt op onderwerpen die direct invloed hebben op de leefomgeving en het dagelijkse leven, zoals bereikbaarheid, veiligheid, ruimtelijke ontwikkelingen en participatietrajecten.

De doelstelling is om inwoners beter, sneller en transparanter te informeren over actuele gebeurtenissen, werkzaamheden en gemeentelijke projecten, zodat betrokkenheid en vertrouwen worden vergroot. Door de huidige Krimpenbouwt-app uit te breiden, willen we de communicatie verbeteren, inwoners actiever betrekken bij ontwikkelingen en de bereikbaarheid van gemeentelijke informatie versterken.

We verwachten een groot aantal Krimpenaren richting de app te krijgen, door het ook aan te kunnen bieden als vervanger van de huidige SMS-dienst met betrekking tot de Algerabrug.

Speerpunten

SMS-dienst vervangen door een kanaal in de Publiq app

Omschrijving (toelichting)

Inwoners worden voortaan niet meer op de hoogte gehouden van calamiteiten en storingen (op en rond de Algerabrug) via de SMS-dienst, maar via een kanaal in Publiq.

Uitbreiden van de Krimpen bouwt app

Omschrijving (toelichting)

De huidige Krimpenbouwt-app wordt uitgebreid zodat inwoners sneller en gericht worden geïnformeerd over belangrijke onderwerpen in de gemeente. Door middel van pushmeldingen en gerichte updates ontvangen inwoners relevante informatie op het juiste moment.

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- [Burgerpeiling](#)
- Relatie inwoner en gemeente
- Verkiezingen
- Via centraal stembureau (gemeenteraadsverkiezing)

Op grond van welke beleid/afsprake handelen we

- Persnotitie
- Nota participatie
- Notitie wijkwethouderschap
- [Gedragscode politieke ambtsdragers](#)
- [Notitie Integriteit](#)
- [Reglement van orde van de gemeenteraad](#)
- [Verordening op de raadscommissies](#)
- [Verordening rekenkamercommissie](#)
- [Referendumverordening](#)
- [Verordening commissie bezwaarschriften](#)
- [Nota Verbonden Partijen](#)
- [Kieswet](#)
- [Wet digitale toegankelijkheid](#)
- [WMEBV](#)

1.2 Veiligheid

Veiligheid

In alle facetten van het leven is veiligheid van groot belang. Inwoners en ondernemers moeten zich veilig weten. Daarom is het waarborgen van veiligheid misschien wel de belangrijkste taak van een gemeentebestuur. Maar veiligheid is wel een zaak van de samenleving als geheel. Zowel overheid, maatschappelijke organisaties als private partijen hebben hierin een verantwoordelijkheid.

Om die reden ontwikkelt de gemeente met haar partners in volle breedte veiligheidsbeleid en voert dat met hen uit. We streven daarbij naar een goede balans tussen preventie en repressie. Dat zien we terug in de visie van de gemeente dat handhaving sluitstuk is van het veiligheidsbeleid. We proberen onze inwoners en ondernemers tot duurzaam positief individueel en collectief gedrag te bewegen en nemen hen serieus in hun eigen verantwoordelijkheid. Als blijkt dat dat niet het gewenste effect sorteert, pas dan is het de taak van de overheid om dat gedrag te corrigeren, desnoods door inzet van bestuursdwang.

Daarnaast zetten we in op het vergroten van de (maatschappelijke) weerbaarheid. We stimuleren de weerbaarheid en veerkracht in de Krimpense samenleving bij rampen en crises. Jezelf als burger kunnen redden en elkaar gezamenlijk kunnen helpen, vormen daarbij de basis van de ondersteuning en hulp vanuit de overheid.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Intensief jongerencoaching

Wat is er aan de hand

Er is een toename van het aantal zorgmeldingen vanuit de politie. Daarnaast neemt de zwaarte en complexiteit van de meldingen toe. Om de vroegsignalering en interventies hierop te kunnen blijven borgen is er meer capaciteit nodig.

Wat willen we bereiken

Het terugdringen van jonge aanwas in de ondermijnende criminaliteit. Er is landelijk een toename te zien van kwetsbare jongeren die betrokken zijn bij zware vormen van criminaliteit. Denk aan ernstige delicten, een toename in het dragen van (vuur)wapens, het plaatsen van explosieven, het plegen van overvallen, het uithalen en verhandelen van drugs. Ook in Krimpen zijn er jongeren die verleid worden tot dergelijk ondermijnd gedrag en geronseld worden voor criminele activiteiten.

Speerpunten

Inzet intensief jongerencoaching

Omschrijving (toelichting)

De inzet van grenzenstellend jongerenwerk om jongeren die dreigen af te glijden of al afgegleden zijn (verder) uit de jeugdcriminaliteit te houden. Het betreft jongeren die door een opeenstapeling van persoonlijke, sociale en maatschappelijke problemen risico lopen op (verder) afglijden richting overlast, schooluitval of criminaliteit. Daarbij is er ook aandacht voor gezinsleden, zoals kwetsbare broertjes en zusjes (systeemaanpak) die mogelijk eenzelfde gedrag kunnen gaan vertonen.

De acties zijn achteraf meetbaar.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke weerbaarheid

Wat is er aan de hand

Door geopolitieke en maatschappelijke spanningen, klimaatverandering en bedreiging van de volksgezondheid is er een toenemende dreiging van crises en conflicten en een groeiend risico op verstoring van kritieke infrastructuur en van ons maatschappelijk leven. Dit vraagt om een structurele investering.

Wat willen we bereiken

We willen een maatschappij waarin inwoners en ondernemers weerbaar en veerkrachtig zijn en zichzelf en elkaar kunnen helpen. We willen een robuuste gemeentelijke organisatie én een samenleving die zoveel mogelijk kunnen bijdragen aan continuïteit van het maatschappelijk leven

Speerpunten

Continuïteit van de eigen organisatie en kritieke processen

Omschrijving (toelichting)

Als gemeente moeten we onze eigen organisatie draaiend kunnen houden. We hebben veel kritieke processen die continuïteit vereisen. Daarom moeten we daarvoor geëquipt zijn. Dit vraagt aandacht voor onze energie-, digitale, communicatie- en facilitaire voorzieningen op de gemeentelijke locaties.

Inrichten van een fysieke weerbaarheidsinfrastructuur

Omschrijving (toelichting)

Om crises en verstoringen het hoofd te kunnen bieden, is het nodig dat we een fysieke weerbaarheidsinfrastructuur hebben met landelijke dekking (noodsteunpunten, coördinatiepunten etc.). We werken toe naar de realisering van 6 noodsteunpunten (1:5000 inwoners) en 1 coördinatiepunt. De noodsteunpunten zijn bedoeld als hulpposten in tijden van grootschalige crises. Inwoners kunnen daar terecht voor informatie en voor hulp. De gemeenten hebben de taak deze noodsteunpunten in te richten.

De coördinatiepunten maken deel uit van de regionale crisisorganisatie en faciliteert de noodsteunpunten. Het inrichten van de coördinatiepunten is een verantwoordelijkheid van

de veiligheidsregio in afstemming met de andere hulpdiensten en met de betreffende gemeente.

Stimuleren van maatschappelijke weerbaarheid

Omschrijving (toelichting)

In de breedte van de Krimpense samenleving moeten we bijdragen aan bewustwording van risico's en kwetsbaarheden en zelf- en samenredzaamheid stimuleren. Dat vraagt veel communicatie en inzet binnen onze netwerken.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Uitbreiding team toezicht en handhaving

Wat is er aan de hand

We hebben een slank team toezicht en handhaving (5 fte incl. teamleider). Dat loopt qua capaciteit niet meer in de pas met de taken van de boa's/toezichthouders en toekomstige ontwikkeling van het boa-bestel. Meer inzet op straat is wenselijk, ook in het weekend. Daarom wordt het team met 1 formatieplaats uitgebreid.

Wat willen we bereiken

We willen als gemeente de inzetbaarheid van het team toezicht en handhaving in de openbare ruimte borgen en vergroten. Daarbij willen we de personele kwetsbaarheid van het team verminderen (bij ziekte, tijdens vakantie etc.). Zo zijn we gesteld voor de uitoefening van de handhavings- toezicht- en hulpverleningstaken.

Speerpunten

Uitbreiding team toezicht en handhaving

Omschrijving (toelichting)

Verruiming van de inzet van boa's/toezichthouders in de openbare ruimte (grotere zichtbaarheid op straat);
Beperking van de personele kwetsbaarheid van het team.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Wijkgerichte aanpak

Wat is er aan de hand

Wij zien de behoefte aan een wijkgerichte aanpak, waarbij inwoners, organisaties en professionals samen integraal kijken naar wat wenselijk, noodzakelijk en haalbaar is voor de wijk. Deze aanpak richt zich op zowel de fysieke leefomgeving als de sociale samenhang in de wijk en verbindt de domeinen wonen, veiligheid, afval, groen, zorg en welzijn. Daarbij is de inzet mede afhankelijk van de behoeften die inwoners aangeven en de adviezen van samenwerkende organisaties en professionals. Voor de wijkgerichte aanpak organiseren wij jaarlijks wijkschouwen met bewoners, professionals (waaronder politie, KrimpenWijzer, woningcorporaties en de gemeente) en andere betrokken partners. Na iedere wijkschouw stellen we een concreet en praktisch uitvoeringsplan op, inclusief planning, afspraken en budget per wijk. We houden inwoners regelmatig op de hoogte van de voortgang en geven updates over de status van de uitvoeringsplannen.

De uitvoering van deze aanpak vraagt om een gerichte praktische inzet van middelen en ambtelijke capaciteit.

Wat willen we bereiken

De kern van de ambitie is in contact staan met inwoners. Via een gesprek halen we op wat er speelt en kijken we wat meegenomen kan worden. We geven hierbij duidelijkheid, waarbij we helder aangeven wat wel en niet mogelijk is. Ook kan er samen gekeken worden naar oplossingen. Denk aan het stimuleren van wijken en buurten met het Krimpen ontmoet! Fonds.

Met wijken/buurten zal een gesprek gestart worden op de brede thema's van veiligheid, buitenruimte, samenhang en wijkverbanden.

Voor dit thema is een herkenbare en betrokken regisseur noodzakelijk. De bestuurlijke trekker is het college. Saskia Bijl is coördinerend wethouder. Vanuit de ambtelijke ondersteuning vereist dit ook een regisseur. Om direct verbinding te maken met de aanpalende beleidsterreinen en zo integraal mogelijk te kijken, zou het een meerwaarde zijn als deze regisseur ook de centrale regie heeft over Veerkrachtig Krimpen en het Krimpen ontmoet! Fonds. Hierbij overwegen we de spelregels van het Krimpen Ontmoet! Fonds hierop aan te passen, zodat het doel van samenredzaamheid en sterkere wijken nog meer wordt behaald.

Speerpunten

Aanpak waarbij de dialoog wordt aangegaan met inwoners om samen te kijken hoe de leefbaarheid in de wijk/buurt kan worden verbeterd.

Creëren van wijkgerichte aanpak die de samenhang en verbinding in de wijken kan verstrekken.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- [Integraal Veiligheidsplan 2023 - 2027](#)
- Algemene plaatselijke verordening Krimpen aan den IJssel

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Veiligheid

- [Openbare orde en veiligheid](#)
- Evaluatie integraal veiligheidsplan
- [Jaarverslag Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond](#)
- Jaarverslag Politie Eenheid Rotterdam
- [Jaarverslag Milieudienst DCMR](#)

Wat mag het kosten

Bestuur en Veiligheid	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Bestuur	4.251	4.056	3.848	3.825	3.817	3.950
Veiligheid	4.406	5.018	4.773	4.900	5.020	5.078
Nieuw beleid & intensivering			296	379	381	383
Totaal lasten	8.658	9.074	8.917	9.105	9.217	9.410
Baten						
Bestuur	641	682	732	728	479	399
Veiligheid	133	120	123	127	131	134
Totaal baten	774	802	856	856	610	533
Totaal saldo van baten en lasten	-7.883	-8.272	-8.062	-8.249	-8.607	-8.877
Reservemutaties	164	289	32	25		
Resultaat	-7.719	-7.983	-8.030	-8.224	-8.607	-8.877

Nieuw beleid en intensiveringen Bestuur en Veiligheid	2027	2028	2029	2030
Maatschappelijke weerbaarheid	75	125	125	125
Uitbreiding intensief jongerencoaching	56	59	61	63
Uitbreiding team toezicht en handhaving	75	75	75	75
Wijkgerichte aanpak	60	120	120	120
Vervangen AED's en buitenkasten	30			
Totaal	296	379	381	383
Dekking				
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking	296	379	381	383

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2026' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2026. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

De lokale indicator "% inwoners dat veel vertrouwen heeft in de manier waarop de

gemeente wordt bestuurd" is vanaf deze begroting aangepast naar "% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd". Met deze aanpassing worden inwoners die kiezen voor de categorie "niet veel/niet weinig vertrouwen" ook meegenomen. Dit is meer in lijn met de beantwoording van de Burgerpeiling zoals die jaarlijks wordt uitgevraagd.

Basisset indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,67	2025	1,08	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	2,92	2025	3,20	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1,11	2025	1,42	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	3,26	2025	2,12	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar	6	2025	8	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal jongeren met een delict voor de rechter in de leeftijd van 12-21 jaar	1%	2023	1%	2023	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	70%	2026	73%	2025	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de samenwerking met inwoners en organisaties en de mate waarin zij worden betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	6,3	2026	6,30	2025	Burgerpeiling
% uitrukken van de brandweer binnen de normtijd	83%	2025	93%	2024	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
% uitrukken ambulance binnen normtijd	A1(inclusief A0) 85,20%. A2 97,1%	2025	A1(inclusief A0): prestatie 83,76% A2: prestatie 93,10%	2024	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	6,9	2026	7,10	2025	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	7,10	2026	7,20	2025	Burgerpeiling

Programma 2 Ruimtelijk domein

Hoofdambitie

Krimpen aan den IJssel heeft een rijke geschiedenis. Gevormd door het water, de scheepvaart en de ligging tussen stad en landschap. Tot 1950 was Krimpen kleinschalig, maar met de aanleg van de Algerakering en -brug veranderde dat snel. Ruim 75 jaar later heeft Krimpen zich ontwikkeld tot een compact dorp. Enerzijds de poort naar de stadse voorzieningen van Rotterdam en Capelle aan den IJssel, en anderzijds naar de meer landelijke Krimpenerwaard in het 'Groene Hart' van de Randstad.

Bestuurlijk neemt de gemeente deel aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De Rotterdamse en Haagse regio vormen samen met de Dordtse en Leidse regio de (NOVEX) Zuidelijke Randstad. De ambitie van de gemeente is om haar ligging in de Zuidelijke Randstad beter te benutten. Daarvoor is het van groot belang om te blijven samenwerken aan een goede bereikbaarheid via de zogeheten Algeracorridor.

De 750 jaar geschiedenis van Krimpen vormde de basis voor de identiteit en de kwaliteiten van het Krimpen van nu. Vijf Krimpense waarden vormen het vertrekpunt van al onze (ruimtelijke) keuzes:

- Unieke ligging aan rivieren
- Betrokken mensen
- Groene gemeente
- Rustige omgeving
- Dorps karakter

Het is onze ambitie dat Krimpen aan den IJssel in 2050 nog steeds die fijne plek is, waar Krimpenaren goed en gezond wonen in een groene en waterrijke omgeving. We benutten de schaarse ruimte slim en hebben daarbij oog voor elkaar. We bieden volop ruimte voor initiatief en ontmoeting en meer ruimte voor werk.

2.1 Openbare ruimte en verkeer

Openbare ruimte

Goed en gezond wonen in een groene en waterrijke omgeving is wat oude- en nieuwe Krimpenaren bindt. Onze schaarse (openbare) ruimte moeten we slim benutten waarbij we volop ruimte willen bieden voor initiatief en ontmoeten.

De openbare ruimte draagt in belangrijke mate bij aan verbinding. In de buitenruimte ontmoeten inwoners elkaar en kunnen ze zich ontspannen en bewegen. Er zijn verbindingen tussen voorzieningen en inwoners kunnen zich verplaatsen van A naar B. Dat stelt eisen aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Beleidsmatig is er aandacht voor actuele thema's als biodiversiteit, toegankelijkheid en klimaatadaptatie. Dit komt integraal tot uiting in de realisatie van riolerings- en herstraatprojecten in de openbare ruimte.

De openbare ruimte wordt op basisniveau onderhouden. Met uitzondering van de begraafplaatsen, daar vindt het onderhoud op hoger niveau plaats. Door de uitvoering van maatregelen op gebied van klimaat en biodiversiteit (minder maaien, kruidenvegetaties, groene parkeervakken) ziet de openbare ruimte er minder 'strak' uit, maar krijgt flora en fauna meer kans. Ook draagt het bij de belevingswaarde van de openbare ruimte.

Verlichting is een ander aspect binnen de openbare ruimte. We blijven inzetten op het verder uitrollen van Ledverlichting in de gemeente en dragen hiermee bij aan de duurzaamheidsambitie.

Voor komend jaar zijn er een aantal specifieke speerpunten genoemd. Op deze plaats noemen we ook al het dagelijkse werk in de openbare ruimte, waaronder het behandelen van meldingen, de inzet bij calamiteiten, gladheidsbestrijding, bebording, reiniging, etc. Collega's en aannemers zetten zich in om de openbare ruimte in Krimpen schoon, heel en veilig te houden!

Verkeer

Één van de opgaven in de Omgevingsvisie is een 'Bereikbaar Krimpen'. Wij zetten in op gezond, slim en veilig verkeer in onze gemeente. Deze 3 ambities staan centraal bij alles wat we doen op het gebied van verkeer. Zo maken we van Krimpen een nog prettigere omgeving om te wonen, werken en verblijven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

De ambities uit de Verkeer- en vervoervisie zijn vertaald in een Uitvoeringsagenda. De meeste maatregelen voeren we uit tijdens de herstratingsprojecten en andere ruimtelijke projecten. Voor de overige maatregelen worden aparte projecten gestart.

We werken samen met onder meer de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpenerwaard de maatregelen uit om de doorstroming op de Algeracorridor voor auto en fiets te verbeteren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Aanpak verkeersveiligheid

Wat is er aan de hand

Op verschillende locaties vraagt de verkeersveiligheidssituatie om aandacht. De Groenendaal en Ouverturelaan zijn daarvan 2 terugkerende wegen (inclusief kruispunten) in de verkeersveiligheidsdata (ongevallen en snelheden) en waar inwoners aandacht om vragen. De Groenendaal staat op 1 in de top 10 van meest onveilige trajecten in de gemeente. De Ouverturelaan staat op 10 in de top 10 van meest onveilige trajecten in de gemeente.

Daarnaast is er sprake van een lopend project: 'Aanleg rotonde Aalberslaan/Koekoekstraat', waarvoor een lopend krediet beschikbaar is van € 167.000. Dit project is ook bedoeld om een verkeersonveilige situatie te verbeteren. Het kruispunt van de Aalberslaan met de Koekoekstraat en Middenwetering was namelijk in de periode 2017-2023 een van de meeste verkeersonveilige kruispunten op basis van het aantal geregistreerde ongevallen (18).

Wat willen we bereiken

Wij pakken de verkeersonveiligheid en -overlast aan op onder andere de Groenendaal en Ouverturelaan door de verkeerssituatie te verbeteren. Voor de Groenendaal maken we een plan van aanpak met daarin ook een (financieel) voorstel voor de uitvoering. De uitvoering van maatregelen voor de Groenendaal zijn nog niet opgenomen in de begroting.

Voor de Ouverturelaan maken we een plan van aanpak. Daarnaast voeren we tijdelijke maatregelen door als overbrugging naar de herstratingswerkzaamheden van Lansingh-Zuid die gepland staan in 2029-2034.

Daarnaast ronden we het project 'Aanleg rotonde Aalberslaan/Koekoekstraat' af. Dat doen we door de overgebleven aanbevolen maatregelen uit te voeren.

Achtergrond kruising Aalberslaan/Koekoekstraat

De afgelopen jaren zijn er verschillende maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren op deze kruising. De aanpassingen hebben gezorgd voor een objectieve verbetering van de verkeersveiligheid. De afgelopen 3 jaar vonden er geen geregistreerde ongevallen meer plaats. Dit in tegenstelling tot de periode 2017-2023 waarin er 18 geregistreerde ongevallen plaatsvonden. Dit laat zien dat de objectieve verkeersveiligheid is verbeterd en de maatregelen een gewenst effect hebben.

Een bestuurlijke wens was om dit kruispunt om te vormen tot een rotonde. Er is geen technische ruimte om een volwaardige rotonde te maken voor de verschillende type verkeersstromen. Een kleinere variant zal naar waarschijnlijkheid averechts werken op de verkeersveiligheid en doorstroming.

Uit de aanbevelingen uit verschillende onderzoeken en ontwerpstudies is een concrete maatregel nog niet uitgevoerd die wel toegepast kan worden. Dat zijn drempels voor beide richtingen van de Aalberslaan om de snelheid eruit te halen voor het kruispunt. Als deze maatregel wordt uitgevoerd, zijn de aanbevolen maatregelen ten uitvoer gebracht en kan het projecten worden afgerond.

Een definitieve (her)inrichting van het kruispunt komt aan de orde tijdens een herstratingsproject dat nog gepland moet worden. Tot die tijd moeten de genoemde maatregelen voldoen om de verkeersveiligheid zoveel als mogelijk te borgen.

Speerpunten

Opstellen plan van aanpak en realiseren tijdelijke maatregelen Ouverturelaan

Omschrijving (toelichting)

Ter overbrugging naar de herstratingswerkzaamheden maken we een plan van aanpak om de verkeersveiligheid op de Ouverturelaan te verbeteren en de geluidsoverlast tegen te gaan met tijdelijke maatregelen .

We voeren de tijdelijke maatregelen uit op basis van het plan van aanpak. De maatregelen zijn ter overbrugging naar de herstratingswerkzaamheden in 2029-2034.

Opstellen plan van aanpak Groenendaal

Omschrijving (toelichting)

We maken een plan van aanpak om de verkeersveiligheid op de Groenendaal te verbeteren. Het plan bevat een (financieel) voorstel voor de uitvoering.

Realiseren tijdelijke maatregelen Aalberslaan

Omschrijving (toelichting)

We voeren de overgebleven aanbevolen maatregelen uit op de Aalberslaan. We ronden het project daarmee af.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Algeracorridor

Wat is er aan de hand

Verschillende verkeersknelpunten voor auto en fiets beperken de doorstroming van en naar Krimpen. Dat willen we verbeteren met project Algeracorridor.

Eind 2022 stelden we het voorkeursalternatief vast voor de Algeracorridor. Het voorkeursalternatief bestaat uit maatregelen voor auto en fiets om verkeersknelpunten op te lossen. Vanaf 2023 is de planuitwerking gestart. In de planuitwerking werken we de maatregelen uit het voorkeursalternatief uit tot concrete ontwerpen. Ook willen we de maatregelen financieel en wettelijk mogelijk maken. Dat doen we omdat we de maatregelen klaar willen maken voor uitvoering.

Wat willen we bereiken

Op de Algeracorridor werken we, samen met de regio, toe naar een toekomstbestendige oplossing. Dit doen we om de doorstroming en bereikbaarheid te verbeteren. We werken samen met de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpenerwaard de maatregelen uit om de doorstroming op de Algeracorridor voor auto en fiets te verbeteren. In 2027 ronden we de planuitwerking af.

Speerpunten

Afronding planuitwerking

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Onderzoek parkeerregulering Centrum

Wat is er aan de hand

Aan de start van Project Centrum-Zuid is richting omwonenden (kopers en huurders) gecommuniceerd dat per huishouden 1 ontheffing voor de blauwe zone wordt verstrekt voor de duur van de projectperiode. Ook is kenbaar gemaakt dat na afronding van het project een integraal parkeeronderzoek zal worden uitgevoerd in en rond het gehele centrumgebied.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek stellen wij een voorstel op voor een toekomstig parkeerregime binnen dit gebied. Gezien de geplande afronding van Project Centrum-Zuid in 2028, wordt beoogd het parkeeronderzoek reeds in 2027 uit te voeren. Zo kan tijdige besluitvorming en eventuele implementatie van nieuw parkeerbeleid plaatsvinden.

Wat willen we bereiken

Het doel van het voorgenomen parkeeronderzoek is het verkrijgen van een integraal en toekomstbestendig beeld van de parkeerbehoefte binnen het centrumgebied van Krimpen aan den IJssel. In het onderzoek houden we expliciet rekening met de gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid en mobiliteitstransitie. Dit betekent dat wordt onderzocht op welke wijze we ruimte kunnen bieden aan alternatieve, en meer duurzame, vervoersvormen. Bijvoorbeeld deelmobiliteit, het gebruik van openbaar vervoer en de fiets. Het parkeerregime dient zodanig te worden ingericht dat deze verandering wordt gefaciliteerd en gestimuleerd, zonder dat dit ten koste gaat van de bereikbaarheid en leefbaarheid van het centrumgebied.

Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de parkeervraag van bezoekers en het winkelend publiek. Het streven is om de bereikbaarheid van het winkelcentrum De Crimpenhof te waarborgen. Er moet voldoende parkeercapaciteit in de directe nabijheid beschikbaar blijven om de aantrekkelijkheid en economische vitaliteit van het centrumgebied te ondersteunen.

Het onderzoek dient daarom als basis voor een integrale afweging, waarin de belangen van bewoners, bezoekers, ondernemers en gemeentelijke beleidsdoelen in samenhang worden meegenomen, resulterend in een gedragen voorstel voor een toekomstig parkeerregime.

Speerpunten

Het integraal afwegen van verschillende mogelijke parkeerregimes

Omschrijving (toelichting)

In het kader van het voorgenomen onderzoek worden de verschillende mogelijke parkeerregimes integraal tegen elkaar afgewogen, zowel op hun ruimtelijke, functionele als maatschappelijke effecten. Daarbij wordt beoordeeld in hoeverre de onderscheiden regimes toepasbaar zijn binnen de verschillende deelgebieden van het centrumgebied, en in welke situaties sprake is van een gewenste of juist minder wenselijke toepassing.

Deze analyse richt zich niet alleen op de fysieke inpasbaarheid en de beschikbare parkeercapaciteit, maar ook op effecten voor leefbaarheid, bereikbaarheid, verkeersdruk, ruimtelijke kwaliteit en de aansluiting op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van mobiliteit en duurzaamheid.

Het opstellen van een integraal en onderbouwd voorstel voor een toekomstig parkeerregime

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de uitkomsten van deze afweging wordt een integraal en onderbouwd voorstel opgesteld voor een toekomstig parkeerregime. Dit voorstel zal worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en vervolgens aan de gemeenteraad, ten behoeve van besluitvorming over de invoering van een nieuw, toekomstbestendig parkeerbeleid voor het centrumgebied.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Openbare verlichting verleden fase 1

Wat is er aan de hand

De afgelopen jaren is binnen Krimpen uitgegaan van bestaande voorraden conventionele verlichting. Deze voorraden raken inmiddels uitgeput. Tegelijkertijd is de openbare verlichting in Krimpen aan den IJssel in toenemende mate verouderd. Als gevolg van onvoldoende investeringen in de voorgaande jaren is een aanzienlijke achterstand ontstaan, waardoor een substantiële inhaalslag noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken

Het doel van deze investering is het realiseren van een substantiële inhaalslag op het gebied van verduurzaming en het verbeteren van de kwaliteit en leefbaarheid van de openbare verlichting. Een aanzienlijk deel van de huidige verlichtingsinstallaties heeft het einde van de technische levensduur bereikt en komt in aanmerking voor vervanging.

Vervanging kan echter niet langer plaatsvinden op basis van een één-op-één benadering. De conventionele verlichting is door de markt uitgefaseerd en in toenemende mate niet meer beschikbaar. Deze ontwikkeling maakt voortzetting van de bestaande werkwijze feitelijk onmogelijk. Tegelijkertijd biedt dit een duidelijke aanleiding en kans om de openbare verlichting integraal te moderniseren.

Door over te gaan op grootschalige toepassing van ledverlichting geven we niet alleen invulling aan de noodzaak tot vervanging, maar ook aan bredere beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid, energie-efficiëntie en beheerbaarheid.

Speerpunten

Het toewerken naar een volledig gemoderniseerd en verduurzaamde verlichting

Omschrijving (toelichting)

In het komende jaar wordt een programmatische aanpak gehanteerd, waarbij meerdere projecten worden opgestart om de openbare verlichting gefaseerd per wijk of wijkgedeelte te vernieuwen. Doelstelling is om stapsgewijs de conventionele verlichting binnen Krimpen aan den IJssel uit te faseren en te vervangen door energiezuinige ledoplossingen. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de meest verouderde en technisch afgeschreven installaties, waarna in opeenvolgende fasen ook de minder verouderde delen van het areaal worden aangepakt. Op deze wijze wordt toegewerkt naar een volledig gemoderniseerd en verduurzaamde verlichting.

Bij de uitvoering van deze opgave wordt nadrukkelijk gekeken naar doelmatigheid en efficiënt gebruik van middelen. Armaturen die technisch nog in goede staat verkeren en geschikt zijn voor ombouw, worden niet integraal vervangen, maar voorzien van ledmodules. Deze werkwijze leidt tot aanzienlijke besparingen op zowel investeringskosten als materiaalgebruik en sluit aan bij circulaire uitgangspunten.

Het versneld terugdringen van de achterstand en het realiseren van een basisniveau van verduurzaming

Omschrijving (toelichting)

De voorgestelde aanpak wordt beschouwd als de eerste fase van een bredere investeringsopgave. In deze fase ligt de focus op het versneld terugdringen van de achterstand en het realiseren van een basisniveau van verduurzaming. De verdere uitrol en optimalisatie van de openbare verlichting vindt plaats binnen de kaders van de reguliere meerjarenplanning voor de openbare ruimte, waarbij vervangingsmomenten, beheer en onderhoud integraal worden afgestemd op de lange termijn doelstellingen van de gemeente.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Project IJsseldijk

De IJsseldijk is één van de deelgebieden binnen de Omgevingsvisie. Een groot deel van de openbare ruimte rond de IJsseldijk is toe aan vernieuwing. Het asfalt, de richting, objecten en openbare verlichting moeten worden verbeterd en verduurzaamd. Bovendien is de IJsseldijk in de Verkeer- en vervoersvisie op basis van het principe '30 km/u, tenzij' gecategoriseerd als Erftoegangsweg (ETW30). Daarom maken we een nieuw ontwerp voor de IJsseldijk waarbij het 'promoten van de fiets' en 'de auto te gast' leidende principes zijn.

De feitelijke uitvoering willen we gefaseerd uitvoeren (bijvoorbeeld in 4 delen) en combineren met lopende projecten zoals Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (KIJK) en het ruimtelijke project Werf Duijvendijk. Zo kunnen we efficiënt werken, kosten besparen en overlast voor bewoners, ondernemers en andere gebruikers beperken.

Speerpunten

In 2027 wordt een nieuw ontwerp voor de IJsseldijk gemaakt.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vervangen AED's en buitenkasten

Wat is er aan de hand

In het kader van de 6-minuten-zone hangen er verspreid in Krimpen AED's die 24/7 beschikbaar zijn. De AED's en enkele buitenkasten zijn aan vervanging toe. (21 AED's en 10 buitenkasten).

Wat willen we bereiken

Het behouden van de 6-minuten-zone (in geval van reanimatie is er 24/7 binnen 6 minuten en een AED beschikbaar), inclusief bijbehorende burgerhulpverlening.

Speerpunten

Het vervangen van 21 AED's en 10 buitenkasten in 2027

Omschrijving (toelichting)

In 2027 worden 21 AED's en 10 buitenkasten vervangen, waarmee ons netwerk van AED-s dat 24/7 beschikbaar is voor burgerhulpverlening weer voor 10 jaar up-to-date is.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vervanging aanlegplaats waterbus

Wat is er aan de hand

In 2019 is via Drechtsteden een aanbestedingstraject gestart voor de grootschalige vervanging van waterpontons binnen de deelnemende gemeenten. Dit traject is in 2020 echter niet succesvol afgerond. Vervolgens zijn tot en met 2024 geen vervolgacties ondernomen vanuit Drechtsteden.

Inmiddels is gebleken dat er sprake is van een toenemende urgentie ten aanzien van de noodzakelijke vervangingen. In 2026 is gestart met de voorbereidingen van de aanbesteding voor de grootschalige vervanging van waterpontons. Dit traject wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de gemeenten Alblasserdam en Hendrik-Ido-Ambacht. De inzet is erop gericht om deze voorbereidende fase zorgvuldig en volledig af te ronden, waarbij eind 2026 als beoogd afrondingsmoment wordt gehanteerd. Daarvoor wordt een deel van het reeds beschikbare budget aangewend. Voor de daadwerkelijke realisatie van de vervangingsopgave is daarnaast aanvullende financiering benodigd.

Wat willen we bereiken

Het uitgangspunt van de grootschalige vervangingsopgave is om de waterponton in Krimpen aan den IJssel, gelegen in de Stormpolder, zodanig te vervangen en te realiseren dat deze weer toekomstbestendig is en naar verwachting gedurende een periode van minimaal 20 jaar veilig en betrouwbaar kan blijven functioneren en drijven.

Speerpunten

Aanbestedingsfase

Omschrijving (toelichting)

De feitelijke aanbestedingsprocedure is gepland voor het begin van 2027.

Uitvoering grootschalige vervanging waterpontons

Omschrijving (toelichting)

Na afronding van de aanbestedingsprocedure wordt beoogd om zo spoedig mogelijk over te gaan tot de uitvoering van de grootschalige vervangingsopgave. De start van de realisatiefase is voorzien in 2027, waarbij wordt ingezet op een voortvarende en zorgvuldige uitvoering binnen de gestelde kaders.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vervanging openbare verlichting IJsseldijk (KIIK)

Wat is er aan de hand

In 2025 is een budget aangevraagd voor de vervanging van de openbare verlichtingsinstallatie (OVL) binnen het project KIIK in 2026. In de uitvoeringsfase is gebleken dat het vanuit een efficiëntie- en uitvoeringsperspectief aanzienlijk doelmatiger is om de werkzaamheden te combineren met de geplande werkzaamheden van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK), in plaats van deze af te stemmen met de nutsbedrijven.

Het eerder aangevraagde budget heeft uitsluitend betrekking op de bovengrondse werkzaamheden die binnen de scope van project KIIK vallen. Gezien de beoogde integrale aanpak met het HHSK is het noodzakelijk de uitvoering van deze werkzaamheden te herplannen. De werkzaamheden worden daarom doorgeschoven naar de periode 2027–2028.

Deze herplanning biedt tevens de mogelijkheid om het project in samenhang en in één uitvoeringsronde te realiseren voor het volledige tracé, vanaf de Groenendaal tot aan de gemeentegrens bij Ouderkerk. Hiermee wordt beoogd de uitvoeringslasten te beperken, de overlast voor de omgeving te minimaliseren en de samenhang in de uitvoering te vergroten.

Wat willen we bereiken

Conform het reguliere onderhouds- en vervangingsbeleid voor de openbare ruimte geldt dat de openbare verlichting periodiek aan vervanging toe is, in samenhang met (groot) onderhouds- en herstraatprojecten. Binnen deze cyclus is vastgesteld dat de openbare verlichtingsinstallatie op de IJsseldijk haar technische en functionele levensduur heeft bereikt en derhalve in aanmerking komt voor vervanging.

De geplande vervanging biedt een passende en doelmatige aanleiding om de bestaande installatie niet alleen te vernieuwen, maar tevens te verduurzamen en toekomstbestendig in te richten. Hierbij kan worden gedacht aan toepassing van energiezuinige LED-armaturen, verbetering van lichtkwaliteit en mogelijke optimalisatie van de mastposities en lichtpunten.

Door de werkzaamheden integraal op te pakken binnen het reguliere beheer- en vervangingsmoment wordt efficiënt omgegaan met beschikbare middelen en wordt tegelijkertijd bijgedragen aan de doelstellingen op het gebied van energiebesparing, CO₂-reductie en verbetering van de leefomgeving.

Speerpunten

Nieuw uitvoeringsplan

Omschrijving (toelichting)

Als gevolg van de gewijzigde uitvoeringsstrategie en de verschuiving in planning dient een herzien uitvoeringsplan te worden opgesteld. De werkzaamheden worden niet langer binnen de oorspronkelijke planning uitgevoerd, maar in samenhang met de werkzaamheden van het HHSK. Dit vraagt om een actualisatie van de voorbereiding, fasering en afstemming met betrokken partijen.

De voorbereidende werkzaamheden worden reeds in 2026 opgestart en bekostigd uit de bestaande middelen. In deze fase wordt het ontwerp geactualiseerd, vindt nadere technische afstemming plaats en worden de uitvoeringsrandvoorwaarden in samenhang met de overige werkzaamheden verder uitgewerkt. Hiermee wordt beoogd een zorgvuldige en integrale voorbereiding van de uitvoering te waarborgen

Uitvoering

Omschrijving (toelichting)

De daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in de jaren 2027 en 2028. De uitvoering vindt plaats in nauwe afstemming met het HHSK en wordt gefaseerd afgestemd op de voortgang van de dijkversterkingswerkzaamheden. Concreet betekent dit dat de vervanging van de openbare verlichting per deeltraject aansluitend zal plaatsvinden op de afronding van de werkzaamheden van het HHSK op dat betreffende dijkvak.

Op deze wijze wordt optimaal aangesloten bij de uitvoeringslogica van de dijkversterking, wordt dubbel werk voorkomen en kan de overlast voor de omgeving zoveel mogelijk worden beperkt. Tevens draagt deze integrale aanpak bij aan een efficiënte uitvoering en een betere afstemming tussen de betrokken beheer- en uitvoeringspartijen.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Verkeer- en vervoervisie](#)
- [Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2027-2030](#)
- [Algemene Plaatselijke Verordening](#)
- [Groenstructuurplan](#)
- [Groenbeleids- en beheerplan](#)
- [Nota Biodiversiteit](#)
- [Leidraad flora en fauna](#)
- [Stedelijk Waterplan](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Volkshuisvesting

In onze Omgevingsvisie is met betrekking tot wonen de volgende ambitie opgenomen: “Goed wonen in Krimpen: we versterken het woningaanbod in een groene omgeving.”

Ter uitwerking van deze ambitie komt onder de Omgevingsvisie een, door de Wet versterking regie volkshuisvesting verplicht gesteld, Volkshuistingsprogramma te hangen. Onze Woonvisie en onze Woonzorgvisie zullen daarin worden geïntegreerd. Eind 2026 start het proces om tot een Volkshuisvestingsprogramma te komen en een groot deel van 2027 zullen we daarmee bezig zijn. Datzelfde geldt voor met QuaWonen te maken nieuwe prestatieafspraken.

Verder gaan we ons oriënteren op de voor- en nadelen van deelname aan Woonnet Rijnmond t.o.v. de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard. Ook zijn we voornemens om, samen met QuaWonen, een verhuisadviseur c.q. wooncoach aan te stellen met als doel om de doorstroming van senioren naar voor hen geschikte levensloopbestendige woningen te stimuleren.

Ruimtelijke ordening

In de Omgevingsvisie Krimpen 2050 staat hoe onze gemeente de fijne plek kan blijven waar Krimpenaren goed en gezond wonen in een groene en waterrijke omgeving. Daarvoor is het nodig dat we onze schaarse ruimte slim benutten met volop ruimte voor initiatief en ontmoeting en meer ruimte voor werk. We hanteren daarbij 5 inrichtingsprincipes:

- We maken plekken waar alle mensen welkom zijn: de ruimte is voor iedereen
- We gebruiken de ruimte meervoudig
- We verminderen de vraag en kiezen lokale oplossingen
- We werken samen
- We koesteren en versterken de kwaliteiten van de buurt: de kenmerken van een gebied staan centraal

Duurzaamheid

We werken aan een klimaatneutraal en toekomstbestendig Krimpen aan den IJssel. De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds meer zichtbaar. Droge en hete zomers zetten de leefomgeving onder druk. Tegelijkertijd zorgen internationale ontwikkelingen voor onzekerheid over de beschikbaarheid en betaalbaarheid van energie.

Vanuit het Duurzaamheidsprogramma 2025-2028 zetten we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners in op de energietransitie, circulariteit, mobiliteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en voedsel. Met concrete projecten werken we aan energiebesparing, minder verspilling van grondstoffen, een toekomstbestendige leefomgeving en een sterke betrokkenheid van inwoners en organisaties bij duurzaamheid.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Duurzaamheidsagenda 2025-2028

Wat is er aan de hand

Het klimaat verandert en de natuurlijke hulpbronnen raken steeds verder op. Dat gaat ten koste van biodiversiteit en worden we steeds vaker geconfronteerd met extremere weersomstandigheden. Hittegolven en extreme regenbuien geven een steeds grote belasting voor onze leefomgeving, gezondheid en economie. De overgang van fossiele brandstoffen naar schone energie is nodig om de CO₂-uitstoot te verminderen. Dat vraagt grote investeringen in duurzame warmte en elektriciteit. Tegelijkertijd is het elektriciteitsnet overbelast, een probleem wat voorlopig niet opgelost is en waarvan de impact is beschreven in onze impactanalyse Netcongestie.

Wat willen we bereiken

Het hoofddoel van onze Duurzaamheidsagenda 2025-2028 is: Krimpen aan den IJssel klimaatneutraal en toekomstbestendig in 2050. Daarvoor werken we samen aan 6 duurzame thema's: energie, circulair, biodiversiteit, klimaatadaptatie, mobiliteit en voedsel. Voor elk thema zijn meetbare doelen opgesteld die we met concrete acties willen bereiken. Deze concrete acties staan in het Duurzaamheidsprogramma 2025-2028.

Speerpunten

Uitvoering geven aan het Duurzaamheidsprogramma 2025-2028

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering geven aan het Duurzaamheidsprogramma 2025-2028

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Goed wonen in Krimpen

Wat is er aan de hand?

In de Omgevingsvisie is 'Goed wonen' één van de zes opgaven. Tot 2050 werken we aan het versterken van het woonaanbod in een groene omgeving.

Wat willen we bereiken?

Zie de (5) speerpunten bij 'Goed wonen' in de Omgevingsvisie

Speerpunten

Centrum-Zuid

Omschrijving (toelichting)

Het Project Centrum-Zuid nadert zijn afronding. In 2027 wordt het laatste blok F opgeleverd. Dan start ook de afronding van het woonrijp maken en het 'aanhelen' van Centrum-Zuid aan de omliggende openbare ruimte.

Crimpenersteijn

Omschrijving (toelichting)

De herontwikkeling van Crimpenersteijn begint op stoom te komen. In 2027 zal fase 1 opgeleverd worden.

De Stuw

Omschrijving (toelichting)

De gemeenteraad heeft stedenbouwkundige kaders vastgesteld waar binnen de initiatiefnemer een bouwplan kan maken. De formele ruimtelijke procedure kan medio 2027 starten.

Hof Driekamp

Omschrijving (toelichting)

Hof Driekamp is een uniek hof midden in het groen. De bouw van de 40 levensloop woningen is in 2026 gestart. Oplevering is voorzien in 2027.

Merelstraat

Omschrijving (toelichting)

Het gaat hier om een (sloop/nieuwbouw) project van QuaWonen dat we als gemeente faciliteren. Start bouw is voorzien in 2027.

NOM-wijk Kerkdreef

Omschrijving (toelichting)

Het gaat hier om een project waarbij we het als gemeente mogelijk hebben gemaakt dat de toekomstige bewoners gezamenlijk als opdrachtgever de ontwikkeling van hun woningen en hun eigen woonomgeving op zich nemen. Tegen het vastgestelde bestemmingsplan is beroep aangetekend.

Start bouw is nu voorzien in het tweede kwartaal van 2027, met een verwachte oplevering in 2028.

Schildersbuurt

Omschrijving (toelichting)

Het gaat hier om een (sloop/nieuwbouw) project van QuaWonen dat door de gemeente gefaciliteerd wordt. De verwachting is dat er in 2027 stedenbouwkundige kaders door de gemeenteraad kunnen worden vastgesteld.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Ondersteuning verduurzaming Vereniging van Eigenaren

Wat is er aan de hand

VvE's hebben vaak een grote verduurzamingsopgave, maar kunnen momenteel geen gebruik maken van de isolatiesubsidie die beschikbaar is voor inwoners met een grondgebonden woning. Hoewel VvE's al worden ondersteund met onafhankelijk advies, ontbreekt een passende financiële regeling om verduurzamingsmaatregelen daadwerkelijk uit te voeren. Hierdoor blijven kansen voor energiebesparing, wooncomfort en lagere energiekosten onbenut.

Wat willen we bereiken

We willen VvE's beter ondersteunen bij het verduurzamen van hun gebouwen door een subsidieaanpak voor VvE's te ontwikkelen. Hiermee krijgen appartementseigenaren, net als andere inwoners, toegang tot financiële ondersteuning voor isolatiemaatregelen. De regeling wordt gefinancierd vanuit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie. Door advies en subsidie te combineren maken we verduurzaming voor VvE's beter haalbaar en versnellen we de energiebesparing, verlaging van energiekosten en vermindering van CO₂-uitstoot binnen de Krimpense woningvoorraad.

Speerpunten

Opzetten en uitvoeren van een subsidieregeling voor verduurzaming van VvE's

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Oriëntatie wonen in de Krimpenerwaard

Wat is er aan de hand

Wij willen de samenwerking met de gemeente Krimpenerwaard en woningbouwcorporaties versterken. Met in het bijzonder QuaWonen om de woon- en leefkwaliteit van onze wijken te versterken. Woonruimteverdeling moet actief bijdragen als middel om het dorpse karakter van Krimpen te behouden.

Wat willen we bereiken

Wij willen bereiken dat zo veel mogelijk c.q. meer Krimpenaren een kans op het toewijzen van een woning krijgen. Daarom willen we nagaan of deelname aan het woonruimteverdeelsysteem Wonen in de Krimpenerwaard de Krimpense woningzoekende meer kans op een woning (een grotere slaagkans) geeft dan Woonnet Rijnmond (waar wij nu deel van uitmaken).

In 2027 willen we deze oriëntatie uitvoeren. We verwachten daarbij hulp van experts op dit gebied nodig te hebben. Dit vergt naar verwachting (maximaal) een budget van €25.000.

Speerpunten

Een oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard t.o.v. de voor- en nadelen van deelname aan Woonnet Rijnmond uitvoeren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Wooncoach c.q. verhuisadviseur

Wat is er aan de hand

RIGO heeft voor ons een onderzoek 'Sturen op doorstroming van senioren' uitgevoerd (uitvloeisel uit woonvisie).

In dit onderzoek is de inzet van een wooncoach/verhuisadviseur als één van de meest kansrijke maatregelen naar voren gekomen. Zo iemand kan de doelgroep senioren goed informeren en ontzorgen en hen begeleiden bij vervolgstappen om te verhuizen van een grote eengezinswoning naar een geschikte, levensloopbestendige woning (bijv. een appartement).

Wat willen we bereiken

Om doorstroming van senioren te bevorderen kan een wooncoach/verhuisadviseur een bijdrage leveren, bij voorkeur door gezamenlijke inzet met QuaWonen.

QuaWonen heeft een onderzoek uitgevoerd naar het aanstellen van een verhuisadviseur voor de huursector en is daarover positief. Qua Wonen stelt voor om:

- in totaal ruim 1 fte verhuisadviseur aan te stellen voor haar woningen in de gemeenten Krimpenerwaard en Krimpen aan den IJssel: 2 parttimers van elk 20 uur: voor elke gemeente één. De kosten van 1 parttimer bedragen omstreeks € 70.000.
- de kosten van de parttimer voor Krimpen aan den IJssel 50/50 te verdelen over QuaWonen en de gemeente Krimpen aan den IJssel. Voor ons komt dat neer op een bedrag van € 35.000 per jaar.
- minimaal een verplichting voor 2 jaar in de begroting op te nemen, omdat rekening moet worden gehouden met een aanlooptijd die nodig is, o.a. qua opbouwen netwerk en naamsbekendheid.

Op basis van de behaalde resultaten kan later eventueel besloten worden de functie in uren uit te breiden of de duur te verlengen.

Speerpunten

Samen met QuaWonen een verhuisadviseur/wooncoach voor de woningen van QuaWonen in onze gemeente aanstellen en in het tweede jaar de resultaten evalueren mede t.b.v. besluitvorming over een vervolg na het tweede jaar.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Ambitiedocument Duurzaamheid](#)
- [Duurzaamheidsprogramma 2025-2028](#)
- [Structuurvisie en bestemmingsplannen](#)
- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
- Nota Grondbeleid
- Beleids- en beheerplan Kunstwerken
- Regionale Energiestrategie 1.0 Rotterdam Den Haag
- [Integraal Huisvestingsplan 2023-2027](#)
- [Woonvisie Krimpen aan den IJssel 2020-2030](#)
- [Meerjarige prestatieafspraken Krimpen aan den IJssel 2023-2026 Goed doen we samen](#)
- [Regioakkoord 2022 nieuwe woningmarktafspraken](#)
- [Regionale woonvisie](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Duurzaamheid

- [Energietransitie](#)
- [Klimaatmonitor](#)
- Voortgangsrapportage Duurzaamheidsagenda (2027)

Beheer en onderhoud

- [Duurzame leefomgeving](#)
- [Burgerpeiling](#)
- Woon- en leefklimaat
- [Schouw openbare ruimte](#) (door Bureau IDVerde, 2 keer per jaar)

Ruimtelijke ontwikkeling

- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

Wonen

- [Bouwen en Wonen](#)
- Jaarlijkse evaluatie van de prestatieafspraken

2.3 Afval, riolering en begraven

Afval

We werken aan een schoon en toekomstbestendig Krimpen aan den IJssel. We gaan slim om met materialen en grondstoffen en zetten in op korte en lokale kringlopen.

We produceren nu nog veel afval: ongeveer 600 kilo per huishouden per jaar. Een groot deel daarvan is restafval. We werken aan het verminderen van restafval, het stimuleren van hergebruik en het beter benutten van grondstoffen. Zo dragen we bij aan onze ambitie voor een circulaire economie met minder afval en minder verspilling.

Daarvoor is een eerlijk en toekomstbestendig afvalstelsel nodig. We monitoren het huidige afvalstelsel en hebben aandacht voor maatwerk bij verschillende afvalstromen en doelgroepen.

Riolering

Met sterke groen- en waterstructuren, minder verharding en efficiënt onderhoud en beheer van het afval-, hemel- en grondwater helpen we mee om Krimpen toekomstbestendig te maken. We baseren ons daarbij op het in 2023 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP). Dit plan loopt tot en met 2027.

De kaders van het GRP zijn leidend voor de investeringen op het gebied van de riolering en klimaatsveranderingen. Het doel van het GRP is een duurzame bescherming van de volksgezondheid en handhaving van een goede leefomgeving. Een ander doel is voldoen aan de wettelijke eisen met efficiënt onderhoud en beheer van het afval-, hemel- en grondwater.

De uitvoering van het GRP hangt overigens nauw samen met het beheer van wegen, groen, openbare verlichting en bruggen. Waar mogelijk zoeken we combinaties van de uit te voeren werken. Zo beperken we kosten en de overlast.

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk stelden gezamenlijk een Deltaprogramma op. Hierin is het document Ruimtelijke Adaptatie opgenomen. Dit document bevat maatregelen gericht op het beschermen van inwoners van Nederland tegen de gevolgen van klimatologische ontwikkelingen.

Begraven

De begraafplaatsen IJsseldijk en Waalhoven onderhouden we op hoog niveau. De afgelopen jaren is het oude gedeelte van begraafplaats Waalhoven opgehoogd en opnieuw ingericht.

Ook kwamen er door ruiming nieuwe graven beschikbaar. Ruiming zal ook nodig blijven. Het proces rond begraven wordt vakkundig en met aandacht en zorg uitgevoerd.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Circulaire economie

Wat is er aan de hand

Grondstoffen worden schaarser en duurder. Tegelijkertijd hebben we de ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn. Met het Circulair Actieprogramma heeft de gemeente hiervoor een basis gelegd. Om de ambities uit te voeren en aan te sluiten bij regionale circulaire initiatieven is extra inzet nodig.

Wat willen we bereiken

We willen de overgang naar een circulaire economie versnellen door afvalpreventie en hergebruik te stimuleren en grondstoffen zo lang mogelijk in de kringloop te houden. Samen met inwoners, bedrijven en regionale partners werken we aan concrete circulaire initiatieven die bijdragen aan minder grondstoffengebruik, minder verspilling en een toekomstbestendige economie.

Speerpunten

Uitvoeren van pilots gericht op afvalpreventie, hergebruik en circulair gedrag

Omschrijving (toelichting)

We voeren pilots en initiatieven uit die hergebruik stimuleren, verspilling tegengaan en bijdragen aan onze de circulaire doelstellingen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Evaluatie restafvaltarief

Wat is er aan de hand

Het restafvaltarief is in 2026 ingevoerd. De hoeveelheid restafval is in 2026 al behoorlijk afgenomen en er zijn meer grondstoffen aangeboden door de inwoners (circa 30% minder restafval). Dat is een mooi resultaat, maar het moet mogelijk zijn om de hoeveelheid restafval verder te verminderen om de kosten voor de inzameling en verwerking beheersbaar te houden.

Wat willen we bereiken

In 2027 gaan wij het restafvaltarief evalueren. Hier betrekken wij ook inwoners bij. Alleen samen met de inwoners kunnen we zorgen voor minder restafval en schone grondstoffen.

Speerpunten

In 2027 wordt het restafvaltarief geëvalueerd.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Groenstructuurplan](#)
- [Groenbeleid- en beheerplan](#)
- [Stedelijk waterplan](#)
- [GRP Krimpen aan den IJssel 2023-2027](#)
- [Beheerplan Openbare Ruimte 2027-2030](#)
- [Grondwaterzorgplan en Beheerplan Water](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Wat mag het kosten

Ruimtelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Openbare ruimte en verkeer	9.151	10.038	9.938	10.560	11.067	11.981
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	6.422	5.117	3.520	213	6.562	3.236
Afval, riolering en begraven	8.421	8.855	9.247	9.596	9.858	10.192
Nieuw beleid & intensivering			90	92	86	86
Totaal lasten	23.994	24.011	22.796	20.461	27.572	25.495
Baten						
Openbare ruimte en verkeer	923	830	735	688	708	730
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	5.805	3.617	2.309	-2.122	5.134	1.280
Afval, riolering en begraven	11.146	11.458	11.970	12.915	13.258	13.718
Nieuw beleid & intensivering			60	135	135	135
Totaal baten	17.874	15.905	15.074	11.616	19.235	15.864
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-6.120	-8.106	-7.722	-8.845	-8.338	-9.630
Reservemutaties	-641	219	169	425	112	809
Geraamd resultaat	-6.761	-7.887	-7.553	-8.420	-8.226	-8.821

Ruimtelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Investerings 2027-2030 Ruimtelijk domein			2027	2028	2029	2030
Damwanden			102			
HII-zitjes			26			
Aanpassing omloopstoep			150			
Herstratingsproject Una Corda voorbereiding			408			
Herstratingsproject Stad en Landschap voorbereiding			694			
Herstratingsproject Langeland fase 9 voorbereiding			782			
Herstratingsproject Langeland fase 7			252			
Openbare verlichting verleden fase 1			1.300			
Vervangen openbare verlichting KIJK			270			
Vervangingen aanlegplaats Waterbus			750			
Startbudget Nieuw Raadhuisplein			90			
Trap Tuinstraat naar Lekdijk (Oud Krimpen deelgebied 4)				30		
Baggeren Sliksoothaven				74		
Baggeren watergangen 2028				319		
Herstratingsprojecten				1.893	7.881	9.156
Totaal			4.823	2.316	7.881	9.156

Nieuw beleid en intensiveringen Ruimtelijk domein	2027	2028	2029	2030
Aanpak verkeersveiligheid				
Voorbereiding Parkeerregulering Centrum	30			
Openbare verlichting verleden fase 1		52	52	52
	-60	-135	-135	-135
Vervanging openbare verlichting KIJK		4	4	4
Vervanging aanlegplaats waterbus			30	30
Wooncoach / verhuisadviseur	35	36		
Oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard/ Woonnet Rijnmond	25			
Totaal	30	-43	-49	-49
Dekking	-55			
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking	-25	-43	-49	-49

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In De kolom 'begroting 2026' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2026. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren programma Ruimtelijk domein	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	23,6%	2024	16,8%	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	137,50	2024	137,50	2024	Waarstaatjegemeente
De gemiddelde WOZ waarde van woningen in de gemeente	€ 427.000	2026	€ 386.000	2025	Waarstaatjegemeente
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen	7,20	2024	3,70	2023	Waarstaatjegemeente
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 1.081	2026	€ 1.066	2025	Waarstaatjegemeente
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 1.184	2026	€ 1.228	2025	Waarstaatjegemeente
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	195 kg	2025	208 kg	2024	Cyclus

Lokale indicatoren programma Ruimtelijk domein	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
De buurt als woon- en leefomgeving is veilig	86%	2026	89%	2025	Burgerpeiling
Staat van de buurt	Heel (62%) Schoon (46%) Begaanbaar (60%) Groen (78%) genoeg parkeerplaatsen (51%)	2026	Heel (67%) Schoon (56%) Begaanbaar (58%) Groen (78%) genoeg parkeerplaatsen (51%)	2025	Burgerpeiling
Waardering van de buurt als leefomgeving	7,7	2026	7,90	2025	Burgerpeiling
Kwaliteitsbeeld verharding	94% minimaal kwaliteitsniveau (B)	2025	95% minimaal kwaliteitsniveau (B)	2024	Kwaliteitsmeting Integrale Schouw (idverde Advies)
Het aantal sociale huurwoningen van QuaWonen met energielabels A t/m C, als percentage van de totale voorraad sociale huurwoningen van QuaWonen	91,0%	Feb-26	89,7%	jan. 2024	QuaWonen
Alle huurwoningen van de woningcorporaties, verdeeld (in procenten) in de segmenten sociale huur en markthuur	96,2% sociale huur 3,8% markthuur	Feb-26	96,0% soc. huur 4,0% markthuur	jan. 2025	Gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Reële zoekduur starters op de woningmarkt	30 maanden	jan. 2026	31 maanden	jan. 2025	QuaWonen
Het aantal sociale huurwoningen van de woningcorporaties, als percentage van de totale woningvoorraad in Krimpen aan den IJssel	34,2%	Feb-26	34,0%	jan. 2025	Gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Het percentage woningen dat met voorrang voor Krimpenaren wordt geadverteerd en feitelijk wordt toegewezen	61%	2025	47%	2024	Jaarmonitor 2025 SvWRR
Energiereductie woningen t.o.v. 2018.	32%	2026	26%	2024	https://klimaatmonitor.databank.nl/jive
Aantal geholpen huishoudens via de gemeentelijke isolatie-aanpak.	224	aug. 2026	36	sept. 2025	Intern

Programma 3 Maatschappelijk domein

Hoofdambitie

Krimpen aan den IJssel heeft een uitstekend voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur, onderwijs en economie. Onze ambitie is om dit voorzieningenniveau in stand te houden en toekomstbestendig te maken. Met een Integraal Huisvestingsplan en een Strategisch Huisvestingsplan hebben we de (financiële) opgave voor het maatschappelijk vastgoed inmiddels goed in beeld. In 2050 willen we onze hele portefeuille klimaatneutraal en volledig circulair hebben gemaakt.

Op het gebied van werkgelegenheid is de ambitie niet alleen gericht op behoud, maar ook op uitbreiding. Vooral in de Stormpolder liggen er kansen.

We streven naar een brede deelname aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, kunstzinnige vorming en kunstbeoefening. Het stimuleren van sporten en bewegen is een belangrijk doel in het kader van onze ambitie om een gezonde gemeente te worden. Tegelijk is het een middel om de eigen kracht en zelfredzaamheid van Krimpenaren direct of indirect te bevorderen.

In 2014 besloten we om maximaal ruimte te geven aan (maatschappelijk) ondernemerschap. Dat was het startpunt voor een traject van externe verzelfstandiging van de kinderboerderij, het zwembad en het beheer van de binnensportaccommodaties. Op dit moment exploiteert de gemeente alleen de multifunctionele accommodatie De Tuyter nog zelf.

Daarnaast heeft de gemeente besloten om haar maatschappelijk vastgoed tot een aanvaardbaar minimum terug te brengen. We stimuleren het multifunctioneel gebruik van de resterende accommodaties. Onder andere door exclusief gebruik uitzondering te laten zijn. Daarnaast krijgt structureel gebruik voorrang.

We houden 2 bijzondere accommodaties in stand: het zwembad en de kinderboerderij.

Daarnaast zijn we eigenaar van het Streekmuseum, het UMAM-gebouw en diverse buitensportaccommodaties.

Voor de buitensport hebben we de ambitie uitgesproken om verantwoordelijk te zijn en te blijven voor de aanleg en het onderhoud van sportvelden c.a. en de daarbij behorende openbare infrastructuur. De verenigingen zijn (of worden) zélf verantwoordelijk voor de (nieuw)bouw én het beheer en onderhoud van hun clubgebouw.

Goede onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde die de school(besturen) de ruimte geeft om kwalitatief goed onderwijs te kunnen aanbieden. Goede onderwijshuisvesting is een investering in de ontwikkeling en daarmee toekomst van onze jonge kinderen en jeugd. Tevens dragen goede schoolgebouwen bij aan de leefbaarheid en de vergroening van onze gemeente.

In het Integraal Huisvestigingsplan kijken we met elkaar 25 jaar vooruit. Niet alleen naar de schoolgebouwen, maar ook naar de binnensportaccommodaties. Omdat het onderwijs hier de grootste gebruiker van is.

De Stormpolder vormt samen met de aangrenzende bedrijventerreinen De Krom en Parallelweg het grootste aaneengesloten bedrijventerrein aan de oostkant van de Rotterdamse regio. De (maritieme) maakindustrie is hier - vanwege het watergebonden karakter - een belangrijke bedrijfstak waar de gemeente vol op wil blijven inzetten. Daarnaast wordt ingezet op behoud en verbetering van de (Sliksloot)haven.

We streven ernaar om winkels en horecafunctie zoveel mogelijk te clusteren in vitale en toekomstbestendige centra, zodat ze elkaar hier kunnen versterken. In onze gemeente zijn deze centra het 'Hart van Krimpen' (Crimpenhof en omgeving), wijkcentrum De Korf en buurtcentrum De Olm.

Enkele locaties die buiten de hoofdstructuur liggen zijn wellicht kansrijk voor woningbouw. Dit betekent dat hier mogelijkheden verkend worden om beschikbare, onbenutte (detailhandels)ruimte te transformeren naar andere wenselijke functies, waaronder wonen.

3.1 Sport en recreatie

Sport

Een inclusieve sportsector vormt de basis om sporten en bewegen voor iedere inwoner toegankelijk en (sociaal) veilig te maken. In onze gemeente moet iedereen kunnen sporten, spelen en bewegen. Dit omdat sporten en bewegen goed is voor de mentale en fysieke gezondheid, persoonlijke ontwikkeling, zelfredzaamheid, sociale contacten en leefbaarheid van buurten.

We willen sporten, bewegen en spelen dus inzetten als middel om zo te zorgen dat dit maximaal bijdraagt aan preventie. Daarnaast wordt sporten en bewegen zo net zo normaal en natuurlijk in de dagelijkse routine van alle Krimpenaren als boodschappen doen, eten koken en tandenpoetsen.

Recreatie

Samen met de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Krimpenerwaard werken we samen in de Groenalliantie Midden-Holland. Doel van de samenwerking is het ontwikkelen en beheren van natuur- en recreatiegebieden in deze gemeenten en daarmee een aantrekkelijk en duurzaam leefklimaat realiseren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Evaluatie sportbeleid

Wat is er aan de hand

Het huidige sportbeleid loopt in 2027 af. In dit jaar willen we dit beleid dan ook evalueren en de hiervoor benodigde expertise inzetten.

Wat willen we bereiken

We willen inzicht krijgen in de resultaten en effecten van het huidige sportbeleid. Daarom evalueren we dit beleid. Ook willen we bepalen hoe we vanaf 2028 het sportbeleid willen vormgeven. De evaluatie vormt hiervoor de basis.

Speerpunten

Bepalen wijze van voortzetting sportbeleid vanaf 2028

Omschrijving (toelichting)

We willen bepalen op welke wijze we vanaf 2028 het sportbeleid willen vormgeven en de evaluatie van het beleid dient hiervoor als basis.

Inzicht verkrijgen in effectiviteit huidig sportbeleid

Omschrijving (toelichting)

We willen het huidige sportbeleid evalueren om zo een goed inzicht in de effectiviteit hiervan te verkrijgen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Kunstgras trapvelden

Wat is er aan de hand

Het kunstgrasveld aan de Orchidee moet worden vervangen.

Wat willen we bereiken

Tijdige vervanging van kunstgras in de openbare ruimte voor een veilig gebruik van deze voorziening.

Speerpunten

Vervanging kunstgras Orchidee

Omschrijving (toelichting)

Het kunstgrasveld aan de Orchidee is aan vervanging toe. Helaas is dit vanwege vandalisme eerder dan gepland.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Ontwerpkosten nieuwbouw Zwembad de Lansingh

Wat is er aan de hand

Zwembad De Lansingh staat aan het einde van zijn technische levensduur. Het recreatiebad is al gesloten. Tegelijk lopen instandhoudingskosten tussen 2032 en 2035 op tot een niveau dat niet meer proportioneel is. De gemeente moet daarom bepalen:

- of nieuwbouw gewenst is (motie / omgevingsvisie / participatie),
- waar het zwembad moet komen (locatieonderzoek / architect / draagvlak),
- wat het passende programma is (beleid / trends / geld) en
- hoe de gemeenschap betrokken wordt.

In 2025 en 2026 zijn deze vraagstukken nader onderzocht. Dit moet leiden tot een richtinggevende besluitvorming. Op basis daarvan volgt een verdiepende ontwerpstudie voor de verdere uitwerking van de gekozen koers.

Wat willen we bereiken

Een toekomst bestendig zwembad passend bij de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Speerpunten

Verdieping koppelkansen

Omschrijving (toelichting)

Naar aanleiding van de richtinggevende besluitvorming worden de meest kansrijke koppelkansen verder verdiept en concreet uitgewerkt. Dit betreft onder andere combinaties met andere maatschappelijke functies (zoals sport, onderwijs, welzijn) en mogelijke

samenwerkingen met externe partijen. De effecten op ruimtegebruik, investeringskosten, exploitatie en maatschappelijke meerwaarde worden inzichtelijk gemaakt.

Dit speerpunt resulteert in een onderbouwde keuze voor het al dan niet realiseren van combinaties en samenwerkingen binnen de voorkeursvariant.

Verdieping uitwerking

Omschrijving (toelichting)

Uitwerken van de voorkeursvariant op basis van de richtinggevende besluitvorming. Dit omvat een nadere concretisering van het functioneel programma (zoals doelgroepen, gebruiksintensiteit en gewenste voorzieningen), een ruimtelijke en stedenbouwkundige inpassing, en een eerste financiële doorkijk (investerings- en exploitatielasten). Daarnaast wordt een ontwerpstudie uitgevoerd samen met een architect om inzicht te krijgen in massa, uitstraling en inpassing in de omgeving.

Dit speerpunt wordt afgerond met een bestuurlijk besluit over de voorkeursvariant inclusief bijbehorend programma en globale businesscase.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Speelvoorzieningen 2027

Wat is er aan de hand

Na afronding van het huidige Uitvoeringsprogramma Speelvoorzieningen zullen wij alleen de plekken aanpakken die vallen binnen de integrale herbestratings- en rioleringstrajecten.

Mede door deze omstandigheden kunnen niet alle speelplekken in een zelfde tempo vernieuwd worden als in de afgelopen jaren. Dit zal gevolgen hebben voor de actualiteit en kwaliteit van een deel van speelareaal binnen de gemeente.

Wat willen we bereiken

We willen speelplekken die vallen binnen een herbestratings- en rioleringstraject op een aantrekkelijke en veilige wijze herinrichten. Hiermee willen we kinderen stimuleren om te spelen en te bewegen en elkaar te ontmoeten in de buitenruimte. Daarnaast draagt dit bij aan de kwaliteit en leefbaarheid van de omgeving.

Speerpunten

Beweging en ontmoeting stimuleren door aantrekkelijke en veilig ingerichte speelplekken

Omschrijving (toelichting)

Door het op een veilig en aantrekkelijke manier herinrichten van de speelplekken die binnen een herbestratings- en rioleringstraject vallen willen we kinderen stimuleren elkaar te ontmoeten, te bewegen en spelen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Stimulering sport- en beweegdeelname

Wat is er aan de hand

Op basis van de Sport- en beweegnota voeren we een gerichte stimuleringsaanpak per doelgroep, leeftijdscategorie en levensfase om de sport- en beweegdeelname onder alle inwoners van de gemeente Krimpen aan den IJssel te vergroten. We richten ons daarbij extra op mensen waarvoor sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is.

Vanaf april 2025 is gewerkt aan het opzetten van het digitale platform KrimpenSportief en de lancering hiervan. Daarna is ingezet op de borging en inbedding van KrimpenSportief binnen de gemeente.

In Krimpen willen we dat inwoners gezond, veerkrachtig en verbonden kunnen leven. Sport en bewegen dragen daaraan bij vanuit plezier en ontmoeting, maar de urgentie is groot. Te veel inwoners bewegen onvoldoende (57%), ervaren eenzaamheid (45%) of hebben chronische langdurige aandoeningen (37%). Het platform KrimpenSportief is een belangrijk instrument om de gemeentelijke doelstelling die we hebben te kunnen behalen. Daarnaast is al gebleken dat het platform een belangrijk onderdeel gaat vormen voor het programma 'Gezond en veerkrachtig Krimpen'.

Het platform is inmiddels gelanceerd en maakt het makkelijker om passend beweegaanbod in Krimpen te vinden. Op dit moment zit het platform nog in een kwetsbare opstartfase. Daarom zijn de eerste stappen gezet om het platform te borgen en in te bedden. Zo is de afgelopen periode gewerkt aan een stevige basis voor KrimpenSportief. Denk hierbij aan:

Bekendheid van het platform vergroten: tijdens diverse evenementen is het platform onder de aandacht gebracht bij inwoners.

Aansluiten van aanbieders: zowel commerciële als niet-commerciële sport- en beweegaanbieders zijn actief benaderd en gestimuleerd om gebruik te maken van het platform.

Sportloket geopend: in ontmoetingscentrum De Tuyter kunnen inwoners terecht met vragen over passend sport- en beweegaanbod.

Versterken van netwerk: er wordt gewerkt aan community's die sportaanbieders, de verenigingsondersteuner en de gemeente laagdrempelig met elkaar verbinden.

Inzet op zichtbaarheid in de openbare ruimte: op verschillende locaties in Krimpen zijn beweegwijzers geplaatst die verwijzen naar het lokale sport- en beweegaanbod.

Start preventieve inzet: een eerste stap is gezet om via KrimpenSportief ook inwoners te bereiken voor wie sporten en bewegen vanuit fysiek en mentaal gezondheidsperspectief belangrijk is, maar die niet uit zichzelf op zoek gaan naar passend aanbod.

De genoemde activiteiten vragen om structurele inzet om het platform succesvol te maken en houden. Daarnaast zijn er nog zaken die bijdragen aan de borging waarop qua tijd en capaciteit nog niet ingezet kon worden. Zo is de wens om een pilot uit te voeren om de effectiviteit van het platform onder een selecte groep inwoners te meten en te evalueren.

Ook na 2026 blijft structurele inzet nodig om KrimpenSportief succesvol te maken en te houden. Dit is ook nodig om te zorgen dat de tijd, capaciteit en middelen dit tot nu toe zijn geïnvesteerd, niet verloren gaan. Het KrimpenSportief is pas een half jaar live. Ervaringen met vergelijkbare lokale sportplatformen laten zien dat het meestal 12 tot 18 maanden duurt voordat het gebruik zichtbaar groeit. Brede bekendheid en een duurzame plek in de lokale samenleving worden vaak pas na 2 tot 3 jaar bereikt.

Wat willen we bereiken

We willen zorgen dat KrimpenSportief zijn maximale potentie kan bereiken en geen zogenaamde 'lege huls' wordt. Daarom is structurele capaciteit nodig. Naast de middelen die al beschikbaar zijn voor de uitvoering van het platform. Dit om te zorgen dat het platform en het daaraan gekoppelde sportloket en community's voor sport- en beweegaanbieders, maximaal kunnen bijdragen aan de inzet van sport en bewegen als middel.

Speerpunten

Borging en inbedding platform Krimpen Sportief

Omschrijving (toelichting)

We willen de borging en inbedding van het platform verder voortzetten, zodat het platform de kans krijgt zijn maximale potentie te bereiken daar het platform zich nu nog in een kwetsbare opstartfase begint. Ook willen hiermee zorgen dat de investering qua middelen

en inzet ten aanzien van het platform die tot nu toe heeft plaatsgevonden niet tenietgedaan wordt door het wegvallen van capaciteit om in te zetten op het platform.

We willen dat het platform alle inwoners van Krimpen kan helpen om te gaan bewegen/sporten

Omschrijving (toelichting)

We hebben een uitdaging als het gaat om beweegdeelname binnen Krimpen met alle negatieve mentale- en gezondheidsgevolgen voor onze inwoners van dien. Middels het platform en structurele borging hiervan willen we zorgen dat het platform alle inwoners in Krimpen bereikt. Dit betreft zowel de inwoner die actief op zoek is naar sport- en beweegaanbod maar niet weet hij/zij wil gaan doen, maar ook als middel waar inwoners die zelf niet actief op zoek zijn naar sport- en beweegaanbod naar toe verwezen kunnen worden om te gaan bewegen (preventie).

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vervanging toplaag KOAG velden

Wat is er aan de hand

De velden van KOAG zijn in 2017 aangelegd. Na 10 tot 12 jaar staat de vervanging van de toplaag gepland.

Wat willen we bereiken

Continueren sportactiviteiten van KOAG.

Speerpunten

Vervanging toplaag velden KOAG

Omschrijving (toelichting)

Het vervangen van de toplaag van de velden van KOAG.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Speelruimtebeleidsplan 2028-2022 gemeente Krimpen aan den IJssel
- Na vaststelling 'Uitvoeringsprogramma speelruimte 2027'
- Uitvoeringsprogramma Het Jonge Kind

- Lokaal sportakkoord 2027
- Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 - 2027'

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Recreatie/toerisme

- [Jaarverslag Groenalliantie](#)

Sport

- [Sport en cultuur](#)
- Rapportages Sport en Gemeente
- [“Gezondheid in kaart”, 4-jaarlijkse rapportage GGD](#)

3.2 Cultuur

Cultuur

Cultuur en evenementen verbinden en verrijken Krimpen aan den IJssel en moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Cultuur heeft niet alleen intrinsieke waarde, maar is ook sociaal-maatschappelijk en economisch van belang.

Onze inzet rust op 4 pijlers. De belangrijkste pijler is toegang tot cultuur voor iedereen. De andere 3 pijlers helpen om de toegankelijkheid zo groot mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door activiteiten dichterbij (in de buurt) te brengen, cultuur nog meer zichtbaar te maken en de kwaliteit van cultuur te versterken.

Samen met inwoners, vrijwilligers, en partners willen we ons inzetten voor een herkenbaar, uitnodigend en veelzijdig cultureel leven. Met als ultieme doelstelling dat álle inwoners aan cultuur kunnen meedoen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel

Wat is er aan de hand

In 2027 is het 65 jaar geleden dat de eerste Molukse inwoners zich in Krimpen aan den IJssel vestigden. Het vieren en herdenken daarvan willen we verder uitwerken. We zetten in op voortzetting van de lokale erkenning van de Molukse gemeenschap.

Binnen de Molukse gemeenschap zijn initiatieven in ontwikkeling, waaronder een boek over de lokale geschiedenis en verhalen. Voor het ondersteunen van deze en eventuele aanvullende initiatieven is geen specifiek incidenteel budget beschikbaar.

Het jubileum valt samen met 750 jaar Krimpen. Waar dit inhoudelijk passend is, worden initiatieven rond 65 jaar Molukkers verbonden aan de programmering en communicatie van Krimpen 750. De financiering vanuit dit voorstel blijft afzonderlijk herkenbaar; eventuele bijdragen vanuit Krimpen 750 worden afgestemd om overlap te voorkomen.

Wat willen we bereiken

Samen met de Molukse gemeenschap betekenisvol invulling geven aan 65 jaar Molukkers in Krimpen. Daarmee maken we de lokale geschiedenis en cultuur zichtbaar, behouden we verhalen voor volgende generaties en versterken we erkenning, ontmoeting en verbondenheid.

Speerpunten

Ondersteunen van initiatieven vanuit de gemeenschap

Omschrijving (toelichting)

In 2027 worden een of meer concrete initiatieven vanuit de Molukse gemeenschap ondersteund. Bijdragen worden verstrekt op basis van een concreet plan en een begroting.

Samenhang en afbakening bewaken

Omschrijving (toelichting)

De initiatieven worden in samenhang beoordeeld en aanvullend gefinancierd. Reguliere subsidies, de toekomst van het UMAM-gebouw en structureel beleid voor Molukse zaken vallen buiten dit voorstel.

Zichtbaar maken van erfgoed en verhalen

Omschrijving (toelichting)

Er wordt bijgedragen aan ten minste een publiek toegankelijke uiting of activiteit, zoals een publicatie, presentatie, culturele activiteit of ontmoeting.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Actualisatie archeologische en cultuurhistorische waardenkaart

Wat is er aan de hand

De huidige *cultuurhistorische* (2013) en *archeologische waardenkaarten* (2012) voldoen niet meer aan de eisen van de Omgevingswet en het Verdrag van Faro. Dit blijkt ook uit feedback van de provincie. De huidige kaarten uit 2012 en 2013 missen een integrale benadering: erfgoed moet niet als losse monumenten, maar als samenhangend gebied worden beschermd (inclusief omgeving, zichtlijnen, cultuurlandschappen en archeologie). Er zijn nieuwe wettelijke verplichtingen: onder de Omgevingswet dient ook de omgeving van rijksmonumenten (Krimpen telt er 14) beschermd te worden. De huidige kaarten bieden hiervoor onvoldoende basis. Er zijn daarnaast moderne opgaven: Erfgoed moet meewegen bij energietransitie, klimaatadaptatie en woningbouw, iets wat in 2012 nog niet centraal stond.

Een financiële bijdrage voor de *archeologische waardenkaart* (€ 20.000) bij *Erfgoed en Overheid* is in principe goedgekeurd en wacht op formele goedkeuring door BZK (ministerie van binnenlandse zaken). Deze wordt eind 2026 verwacht. Het voornemen is om begin 2027 bij het programma *Erfgoed en Overheid* ook een aanvraag voor een actualisatie van de *cultuurhistorische waardenkaart* in te dienen. Participatie van inwoners (wettelijk verplicht) is hierin cruciaal, dat is een gemeentelijke taak. Krimpen 750 jaar is een uitstekend moment om met inwoners aandacht te besteden aan het behoud van het Krimpense erfgoed.

De geactualiseerde kaarten vormen de basis voor het toekomstige Omgevingsplan, dat de komende jaren definitief vorm krijgt. Niet actualiseren is een juridisch risico, het leidt namelijk tot onduidelijkheid, extra kosten en kan leiden tot bezwaarprocedures.

Wat willen we bereiken

In de Omgevingsvisie staat: “We maken onze historie en ligging beleefbaar en zichtbaar – met zicht op rivieren en uitnodigende plekken aan het water. Met behoud van erfgoed, cultuurhistorie en archeologie.”

Het doel van de vraag naar een incidenteel budget in 2027 is het creëren, samen met stakeholders – van actueel Erfgoedbeleid. Zodat de identiteit van Krimpen versterkt wordt en het dorpskarakter behouden blijft. Met de waardenkaarten en de juridische borging daarvan in het Omgevingsplan dragen we bij aan het behoud van erfgoed, archeologie en cultuurhistorie.

Speerpunten

Actualisatie van de archeologische en cultuurhistorische waardenkaart

Omschrijving (toelichting)

Hierbij wordt rekening gehouden met de bescherming van de 'omgeving van het monument' (wet) en kennis uit archeologische proefboringen. De actualisatie van de archeologische en cultuurhistorische waardenkaarten worden geïntegreerd in het nog te maken Omgevingsplan. De actualisatie van de cultuurhistorische waardenkaart wordt voorafgegaan door participatie met onder meer de Historische Kring Krimpen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Subsidie ontzamelen Streekmuseum

Wat is er aan de hand

Het bestuur van het Streekmuseum werkt in 2026 en 2027 scenario's voor de toekomst uit. Onafhankelijk van deze scenario's wil het museum verder ontzamelen en zal hiervoor extra personeel inhuren. Voor geregistreerde musea, zoals het Streekmuseum, geldt de *Leidraad Afstoten Museale Objecten* (LAMO) als de sectorale norm voor het zorgvuldig ontzamelen van objecten. Het museum dient deze procedure te volgen bij het afstoten van collectiestukken. Daaruit volgt dat het museum een projectaanvraag voor 2027 in zal dienen voor een bedrag van maximaal € 35.000.

Wat willen we bereiken

In 2022 is het Streekmuseum Krimpenewaard gestart met de structurele verbetering van de kwaliteit van de museumcollectie. Men richt zich op het terugdringen van de depotcollectie en op het herwaarderen en afstoten van objecten die niet (meer) bijdragen aan de kerntaak van het museum.

Ook in 2027 zullen de werkzaamheden met de verdere voorbereiding en uiteindelijke uitvoering van de ontzaming, passend bij de uitkomst van de scenariogesprekken met betrekking tot de toekomstige ontwikkelingen van het museum, voortduren. De uitkomst van de gesprekken rondom de scenario's bepalen uiteindelijk de omvang en richting van de collectie.

De werkzaamheden in het kader van het collectiebeheer kunnen niet zonder professionele ondersteuning worden uitgevoerd. Hiervoor zullen ook in 2027 extra kosten worden gemaakt in verband met externe professionele ondersteuning. Daarnaast zijn er 10 vrijwilligers die zich bezighouden met collectiebeheer.

Speerpunten

Toekomst Streekmuseum/Smederijloods

Omschrijving (toelichting)

Onderzoek scenario Scheepsbouwmuseum met educatieve en kennisfunctie. Het Streekmuseum (i.s.m. Coup, eigenaar van Smederijloods en tevens projectontwikkelaar) neemt het initiatief. Het Streekmuseum maakt samen met Coup een Bidboek. De gemeente bepaalt de beleidskaders, financiële afweging en draagt zorg voor besluitvorming.

Hierbij brengen zij 3 typen waarden van het museum in kaart:

1. Sociaal-maatschappelijke waarde. De inzet van vrijwilligers, dagbesteding en de verbinding met lokale gemeenschappen.
2. Culturele waarde. De collectie, kennisdeling, educatieve activiteiten en het publieksbereik.
3. Economische waarde. De rol van het museum bij evenementen, verhuur en de organisatiekracht, aantrekkelijk voor toerisme.

Op basis van deze waarden en door de gemeente bepaalde beleidskaders wordt momenteel het eerdergenoemde toekomstscenario uitgewerkt. Alle 3 de waarden zijn leidend in de uiteindelijke keuze door de gemeente.

Het lijkt technisch mogelijk om in de Smederijloods het door het Streekmuseum gewenste scenario (Scheepsbouwmuseum) te realiseren. Deze denkrichting sluit aan bij de herontwikkeling van de Werf aan den IJssel.

Tegelijkertijd onderzoekt het bestuur van het museum een toekomstbestendig en maatschappelijk waardevol scenario op de huidige locatie.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Taal- en basisvaardigheden

Wat is er aan de hand

De gemeente werkt regionaal en lokaal aan taal, rekenen en digitale basisvaardigheden vanuit de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). De bibliotheek is een belangrijke partner via het Digi-Taalhuis, het Informatiepunt Digitale Overheid, leesbevordering en de Bibliotheek op school. In de bibliotheeksubsidie 2026 is € 75.000 opgenomen voor het Digi-Taalhuis en € 29.524 voor het Informatiepunt Digitale Overheid.

WEB-middelen lopen via een afzonderlijke regionale geldstroom met eigen voorwaarden. Ook onderwijs, welzijn, inburgering en werkgevers hebben een rol. De opdrachten, partners en geldstromen zijn nog onvoldoende verbonden. Daardoor is niet scherp wie wordt bereikt, waar witte vlekken zitten en wat de gezamenlijke inzet oplevert.

Wat willen we bereiken

In 2027 één herkenbare lokale aanpak organiseren met duidelijke afspraken over rollen, doelgroepen, doorverwijzing, bereik en monitoring. De incidentele middelen zijn ontwikkelruimte om bestaande inzet beter te richten en te verbinden; zij zijn niet bedoeld voor een nieuw taalprogramma. Eind 2027 ligt er een basis voor keuzes over structurele borging.

Speerpunten

Bereik en witte vlekken inzichtelijk maken

Omschrijving (toelichting)

De bestaande inzet, doelgroepen, geldstromen en beschikbare resultaten analyseren en op basis daarvan concrete verbeteracties en een voorstel voor borging vastleggen.

Netwerk- en uitvoeringsafspraken vastleggen

Omschrijving (toelichting)

Uiterlijk eind 2027 afspraken vastleggen over eigenaarschap, rollen, doelgroepen, doorverwijzing en monitoring tussen bibliotheek, Digi-Taalhuis, WEB-uitvoering en maatschappelijke partners.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Brede Regeling Combinatiefuncties
- [Cultuurnota 2019-2022](#)
- Evenementenvisie 2021
- Regeling CMK (Cultuureducatie met Kwaliteit)
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
- Wet educatie en beroepsonderwijs

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Cultuur

- [Sport en cultuur](#)

3.3 Onderwijs

Onderwijs

Gemeentelijke taken op het gebied van onderwijs hebben enerzijds te maken met de huisvesting van scholen. In Krimpen aan den IJssel combineren we dat met voldoende ruimte voor binnensport. De nieuwbouwplannen voor onderwijs en binnensport zijn opgenomen in het gemeentelijk Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Anderzijds richten we ons op optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren, het tegengaan van onderwijsachterstanden en het bevorderen van kansengelijkheid.

Met een aanbod gericht op basisvaardigheden zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden richten we ons op het gebied van onderwijs ook op volwassenen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Goede onderwijshuisvesting in Krimpen

Wat is er aan de hand?

Om goed onderwijs te kunnen bieden en volgen is een onderwijsgebouw van goede kwaliteit essentieel. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht op het gebied van realiseren van adequate onderwijshuisvesting. De bouwplannen van scholen, kinderopvang en binnensportaccommodaties zijn daarom opgenomen in een gemeentelijk Integraal Huisvestingsplan (IHP) die elke 4 jaar geactualiseerd wordt. In 2027 wordt het geactualiseerde IHP ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

In de omgevingsvisie wordt het belang van onderwijs onderschreven in de thema's "kansrijk Krimpen" en toekomstbestendig Krimpen".

Wat willen we bereiken?

Het doel van projecten vanuit het IHP is de vernieuwing van de onderwijs- en binnensportgebouwen, zodat deze voldoen aan de huidige eisen en weer toekomstbestendig zijn. Op die manier kunnen de gebouwen de komende 50 jaar ondersteunend zijn aan het onderwijs en beoefenen van sport.

Speerpunten

Het Kompas en gymzaal Tuinstraat

Omschrijving (toelichting)

In 2027 vindt de oplevering plaats van de vernieuwbouw van basisschool het Kompas, kinderopvang en gymzaal Tuinstraat.

Het Mozaïek en sportzaal Groenendaal

Omschrijving (toelichting)

In 2027 wordt gestart met de bouw van de nieuwe sportzaal Groenendaal, naast de huidige sportzaal Groenendaal. Wanneer de nieuwe sportzaal in 2028 is opgeleverd, wordt basisschool het Mozaïek grotendeels gebouwd op de fundering van de huidige sportzaal Groenendaal. Oplevering van het Mozaïek staat gepland in 2029.

Het Octaaf en gymzaal Una Corda

Omschrijving (toelichting)

In 2027 wordt gestart met de bouw van het Octaaf, kinderopvang en gymzaal Una Corda. De oplevering van het nieuwe gebouw staat gepland in 2028.

Update IHP

Omschrijving (toelichting)

In 2027 wordt een update van het IHP voorgelegd ter besluitvorming, inclusief scenariokeuze voor het Comenius College en bredere ontwikkelingen binnen het basisonderwijs.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Integraal huisvestingsplan](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Jeugd

- [Onderwijs](#)

3.4 Economie

Economie

Één van de opgaven in de Omgevingsvisie is een 'Kansrijk Krimpen'. We zetten in op goed onderwijs en (maritieme) werkgelegenheid. We bouwen aan een aantrekkelijk vestigings- en werkklimaat door ondernemerschap te faciliteren om zo (maritieme) werkgelegenheid te stimuleren. Dit bereiken we door nauw in contact te staan met het lokale bedrijfsleven, goede dienstverlening (waar mogelijk op maat) en sterke regionale samenwerking.

We willen van de Stormpolder, inclusief de Parallelweg en De Krom, hét toekomstbestendige (maritieme) bedrijventerrein van Krimpen maken. Een gebied met lokale én regionale betekenis en ruimte voor vernieuwing.

Ook de uitwerking van de detailhandels- en horecastructuur krijgt verder vorm. We faciliteren de vernieuwing van buurtcentrum De Olm en omgeving.

We willen van het centrumgebied een echt Hart van Krimpen maken: een bruisende en herkenbare plek met karakter, waar inwoners elkaar ontmoeten, winkelen, eten en drinken, en van cultuur genieten.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

De Olm

Wat is er aan de hand

In onze detailhandels- en horecastructuurvisie is ten aanzien van De Olm opgenomen dat “de uitstraling ervan niet voldoet aan ons wensbeeld van een modern buurtcentrum. Het gebied is krap en voldoet niet aan de eisen van de verschillende gebruikers (omwonenden, ondernemers, bezoekers etc)”.

Wat willen we bereiken

De eigenaar heeft het voornemen om het winkelcentrum De Olm te vernieuwen, de Jumbo uit te breiden en tevens een forse bijdrage te leveren aan het vernieuwen en moderniseren van de buitenruimte. Het door ons gewenste wensbeeld wordt daarmee gerealiseerd; een modern en toekomstbestendig buurtcentrum. We faciliteren daarom de vernieuwing van buurtcentrum De Olm en omgeving.

Speerpunten

Anterieure overeenkomst

Proces buitenplanse omgevingsactiviteit (BOPA)

Start van de sloop en nieuwbouw

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Hart van Krimpen: Startbudget Nieuw Raadhuisplein

Wat is er aan de hand

Het centrum is in de jaren '60-'80 ontwikkeld als functioneel winkelgebied. Het huidige centrum sluit niet meer goed aan op de wensen van deze tijd. Dit geldt ook voor de openbare ruimte: er is geen centrale ontmoetingsplek en er is weinig groen. Vanwege dat laatste is het centrum een van de warmste delen van Krimpen, wat met het veranderende klimaat om extra aandacht vraagt.

Het centrum van Krimpen heeft verschillende voorzieningen. Bijvoorbeeld winkelcentrum de Crimpenhof, De Tuyter, het evenemententerrein (inclusief het Tuyterplein), het Raadhuis en het Raadhuisplein (inclusief het 'trouwplein'). Het Raadhuisplein wordt vooral gebruikt om te parkeren en voor een aantal evenementen.

Deze centrumverdeling en -inrichting zorgt ervoor dat (maatschappelijke) voorzieningen en (buiten)activiteiten verspreid zijn en er geen centrale plek is. Dat heeft als gevolg dat bezoekersstromen en evenementen zijn verspreid over het centrumgebied. Deze verspreiding draagt niet bij aan een samenhangend centrum en daarmee de (leef- en verblijfs)kwaliteit van het gebied.

Het is daarom noodzakelijk om (maatschappelijke) voorzieningen en (buiten)activiteiten zoveel mogelijk te concentreren door te werken aan een compacter centrum. Een compacter centrum met een samenhangende indeling van (maatschappelijke) voorzieningen en (buiten)activiteiten moet een bruisend, groen en toekomstbestendig dorpshart mogelijk maken

Wat willen we bereiken

Het college wil aan de slag met het Hart van Krimpen. Al langere tijd is er vanuit de Krimpense samenleving de wens om het centrum te vernieuwen. Om zo te komen tot een bruisend en groen dorpshart. Daarom wil het college de mogelijkheden bekijken om van het Raadhuisplein een centrale ontmoetingsplek te maken. Het nieuwe plein moet zorgen voor meer samenhang in het centrum en ruimte bieden aan activiteiten die inwoners en bezoekers naar het centrum trekken. Het nieuwe plein kan ruimte bieden aan ontmoeting, horeca, markt en evenementen en aantrekkelijk zijn voor verschillende doelgroepen. Tegelijkertijd is het van belang dat het groen, toegankelijk en goed verbonden is met de rest van het centrum.

De wens is om een nieuw ontwerp van het Raadhuisplein te maken. Het ontwerp is namelijk een vertaling van de ambitie naar een concreet plan om uit te voeren.

Het project zal 7 fases kennen waarvan de eerste 5 fases voor het ontwerp zijn:

1. Opstarten: Opstarten van het project met bijbehorende trajecten.
2. Ophalen: Uitwerken van strategische uitgangspunten naar concretere ontwerpkeuzes en -eisen.
3. Schetsontwerp: Vertalen uitkomst fase 2 naar een schetsontwerp met varianten (2-4).
4. Voorlopig ontwerp: 1 variant uitwerken naar een concreet voorlopig ontwerp.
5. Definitief ontwerp: Voorlopig ontwerp gereed maken voor uitvoering in een definitief ontwerp.
6. Realisatie: Uitvoering van het definitief ontwerp
7. Evaluatie: Evaluatie van het projectresultaat en -proces.

Een belangrijk procesuitgangspunt is dat het ontwerp samen met ondernemers en inwoners wordt uitgewerkt.

Om de ontwerpfasen (fases 1-5) te financieren is een voorbereidingskrediet nodig. Later is een uitvoeringskrediet nodig voor de realisatiefase op basis van het definitief ontwerp. We vragen nu een startbudget aan om het project te starten als eerste deel van het voorbereidingskrediet. Met het startbudget kunnen we in ieder geval beginnen met de eerste 3 projectfasen. Deze fasen zullen leiden tot concretere varianten. Op basis van deze uitkomsten is het mogelijk om het resterende voorbereidingskrediet te ramen.

We verwachten de volgende besluitvormingsmomenten door de raad:

1. Startbudget door middel van een raadsvoorstel voor de begroting 2027 (dus nieuw beleid).
2. Voorbereidingskrediet door middel van een raadsvoorstel op basis van een voorkeursvariant.
3. Uitvoeringskrediet door middel van een raadsvoorstel op basis van een definitief ontwerp.

Daarbij willen we graag met de raad in gesprek bij de start van het project, omdat we het van belang vinden dat de raad vanaf het begin van de ontwerpfase goed is betrokken.

Een eerste stap: tijdelijke afsluiting

Vooruitlopend op de definitieve herinrichting wil het college het gedeelte tussen de Crimpenhof en het Raadhuis vanaf de Winterfair 2026 afsluiten voor gemotoriseerd verkeer met tijdelijke maatregelen als overbrugging naar de herinrichting. De tijdelijke inrichting wordt samen met de omgeving vormgegeven. De ervaringen uit deze periode worden benut in het ontwerpproces.

Speerpunten

Afsluiting van het Raadhuisplein met tijdelijke maatregelen

Omschrijving (toelichting)

Vooruitlopend op de definitieve herinrichting wil het college het gedeelte tussen de Crimpenhof en het Raadhuis vanaf de Winterfair 2026 afsluiten voor gemotoriseerd verkeer met tijdelijke maatregelen als overbrugging naar de herinrichting. De tijdelijke inrichting wordt samen met de omgeving vormgegeven. De ervaringen uit deze periode worden benut in het ontwerpproces.

Besluitnemen over de voorkeursvariant (inclusief voorbereidingskrediet).

Omschrijving (toelichting)

De raad neemt een besluit over de voorkeursvariant op basis van de varianten en de opgehaalde informatie. Het besluit over een voorkeursvariant gaat samen met een besluit over het voorbereidingskrediet. Bij een positief besluit kunnen we vervolgens de voorkeursvariant uitwerken tot een voorlopig ontwerp en daarna een definitief ontwerp.

Maken van een schetsontwerp met varianten.

Omschrijving (toelichting)

De opgehaalde informatie uit fase 2 vertalen we naar een schetsontwerp met 2-4 varianten.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Stormpolder

Wat is er aan de hand

De Stormpolder heeft een belangrijke regionale functie. Van oudsher zijn hier veel bedrijven die met water te maken hebben: de maritieme (maak)industrie en scheepvaart. Dit hoort bij de identiteit van Krimpen en maakt onderdeel uit van het havengebied van Rotterdam en de Drechtsteden. De verandering naar een duurzame en circulaire economie biedt kansen voor Stormpolder. We willen de ruimte hier daarom slim en efficiënter gebruiken. We stimuleren de groei van werkgelegenheid en de verbinding met scholen, zodat jongeren leren en werken in de maritieme sector.

Wat willen we bereiken

De Stormpolder, inclusief de Parallelweg en De Krom, wordt hét toekomstbestendige (maritieme) bedrijventerrein van Krimpen. Een gebied met lokale én regionale betekenis en ruimte voor vernieuwing.

Speerpunten

Stormpolderdijk

Van der Giessenweg-Stormpolderdijk

Vervangingen aanlegplaats waterbus

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we

- [Omgevingsvisie](#)
- [Detailhandelsvisie](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Economie

- [Bedrijvigheid & Economie](#)

Wat mag het kosten

Maatschappelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Sport en recreatie	4.116	4.255	4.320	4.643	5.048	5.138

Maatschappelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Cultuur	3.403	4.135	3.472	3.597	3.685	3.781
Onderwijs	4.220	4.965	4.548	4.614	4.885	5.139
Economie	366	696	512	531	548	562
Nieuw beleid & intensivering			320	9	36	36
Totaal lasten	12.106	14.052	13.173	13.395	14.202	14.656
Baten						
Sport en recreatie	1.172	1.337	1.394	1.421	1.450	1.483
Cultuur	553	1.079	662	662	681	701
Onderwijs	818	964	1.330	1.315	1.341	1.368
Economie	43	81	68	71	73	76
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	2.587	3.460	3.455	3.468	3.544	3.628
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-9.519	-10.592	-9.719	-9.926	-10.657	-11.028
Reservemutaties	1.473	359	743	367	193	229
Geraamd resultaat	-8.047	-10.232	-8.976	-9.560	-10.464	-10.799

Investerings 2027-2030 Maatschappelijk domein	2027	2028	2029	2030
Speelvoorzieningen 2027	100			
Vervanging kunstgras trapvelden	40			
(Ver)nieuwbouw Comenius college		12.635		
Gymzaal Comenius college		2.742		
Jac. Koelmanschool - voorbereidingskrediet		595		
Jac. Koelmanschool			6.924	
Vervanging toplaag KOAG velden		200		
Totaal	140	16.172	6.924	

Nieuw beleid en intensiveringen Maatschappelijk domein	2027	2028	2029	2030
Ontwerpkosten nieuwbouw Zwembad de Lansingh	75			
Vervanging toplaag KOAG velden			27	27
Evaluatie Sportbeleid	15			
Speelvoorzieningen 2027		7	7	7
Vervanging kunstgras trapvelden		3	3	3
Coördinator sport en Preventie	113			
Subsidie ontzamen Streekmuseum	35			
Taal- en basisvaardigheden	15			
Actualisatie archeologische en cultuurhistorische waardenkaart	50			
65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel	18			
Totaal		320	9	36
Dekking		-320	-27	-27

Maatschappelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking			9	9

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom 'jaartal' staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2026' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2026. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	42,7%	2024	42,6%	2023	Waarstaatjegemeente
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	6,1	2024	6,1	2024	Waarstaatjegemeente
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	26	2024	26	2024	Waarstaatjegemeente
% voortijdige schoolverlaters (VO + MBO)	2,1%	2024	2,1%	2024	Waarstaatjegemeente
% niet-sporters	51,4%	2024	51%	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	545	2024	545	2024	Waarstaatjegemeente
Demografische druk (groene + grijze druk tov 20-65 jr)	91,3%	2026	91,8%	2025	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
Het aantal verduurzaamde schoolgebouwen (label A t/m C)	8 van de 14 schoolgebouwen	2026	8 van de 14 schoolgebouwen	2023	Facilicom/IHP
Aantal actieve deelnemers sportverenigingsleven (aangesloten bij sportbond)	22,0%	2024	22,0%	2024	KISS rapportage NOC-NSF
Bezettingsgraad sportzalen	37%	2023	37%	2023	monitor sport en gemeenten
Aantal kinderen dat lid is van een sportvereniging	37,6%	2024	38,3%	2023	NOC-NSF
Aantal lidmaatschappen bibliotheek en geleende boeken 18 jaar of ouder	4.575 leden (waarvan 18 jaar en ouder: 1.973 leden) / 83.589 uitleningen (67.272 uitleningen en 16.317 verlengingen)	2025	4.451 leden (waarvan 18 jaar en ouder: 1.952 leden) / 89.334 uitleningen (71.497 uitleningen en 17.837 verlengingen)	2024	Bibliotheek
Waardering voor het winkelaanbod in Krimpen aan den IJssel	7,15	2026	6,97	2025	Burgerpeiling
Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het aanbod van speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	48%	2026	48%	2024	Burgerpeiling

Programma 4 Sociaal domein

Hoofdambitie

We willen dat Krimpen aan den IJssel een veerkrachtige samenleving is. Waar inwoners aandacht hebben voor elkaar en elkaar ondersteunen als dat nodig is. Waar sociale cohesie aanwezig is door een stevige sociale basis en waar minder beroep wordt gedaan op individuele hulp.

Deze visie is opgenomen in het visiedocument Samen op Koers voor een Gezonde en Veerkrachtige gemeente, welke door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit is de basis voor onze aanpak voor een gezonde, veerkrachtige woonomgeving in Krimpen aan den IJssel.

De grootste uitdaging binnen het sociale domein is de landelijke toename van de toekomstige zorgvraag. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen binnen jeugd en de vergrijzing. Daartegenover staat een steeds krappere wordende arbeidsmarkt en een druk op de beschikbare financiële middelen. Dit alles zorgt ervoor dat we het niet kunnen blijven doen zoals we het deden.

De komende periode gaan we actief met deze visie aan de slag en vertalen we op basis van de thema's: gezondheid, bestaanszekerheid, kansengelijkheid en veerkracht.

Gezondheid

Geholpen door het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) kunnen we samen met alle ketenpartners op het terrein van zorg en welzijn verder invulling geven aan onze ambities.

Bestaanszekerheid

Op het terrein van minima en armoederegelingen zijn er nu een groot aantal regelingen die elk apart moeten worden aangevraagd. In 2027 treffen we voorbereidingen waarmee we toewerken naar een nieuwe vorm van inkomensondersteuning. We streven ernaar om het huidige aantal minimaregelingen terug te brengen naar één maatwerkregeling.

Kansengelijkheid

In 2027 starten we met een aanpak waarmee we het inclusiebeleid zullen combineren met toegankelijkheid, in lijn met de aanbevelingen van de Rekenkamer.

Veerkracht

In 2027 willen we gaan werken aan een nieuwe wijkgerichte aanpak. We willen meer met de inwoners in gesprek om te weten wat er speelt in wijken en buurten.

4.1 Preventie

Preventie

We zetten in op preventie en vroegsignalering om te voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot complexe ondersteuningsvragen. Door dichtbij inwoners te werken, signalen tijdig op te pakken en de sociale basis te versterken, willen we inwoners ondersteunen om zo lang mogelijk zelfredzaam en veerkrachtig te blijven. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met maatschappelijke partners en informele netwerken. Zo draagt preventie niet alleen bij aan het welzijn van onze inwoners, maar ook aan een toegankelijk en toekomstbestendig sociaal domein.

Vanaf 2027 verandert (een groot deel van) het GALA (Brede SPUK) en het (SPUK) IZA in het (SPUK) AZWA. Het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) kent een minder vrijblijvend karakter dan het GALA en IZA hiervoor. Bovendien bevat het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord nieuwe aanpakken die iedere regio of gemeente moet implementeren.

Binnen de regio Capelle, Rotterdam en Krimpen aan den IJssel (samenwerkingsverband Gezond naar morgen) onderzoeken we welke eisen hieruit voortvloeien en in hoeverre wij daar al aan voldoen. Voorbeelden hiervan zijn sociaal verwijzen (in Krimpen aan den IJssel loopt het programma Welzijn op Recept al enkele jaren succesvol) en valpreventie (ook dit programma wordt al geruime tijd succesvol uitgevoerd). Andere programma's zullen moeten worden uitgebreid of nieuw moeten worden opgezet. Dit wordt verder uitgewerkt in 2027. Wij werken hier binnen het samenwerkingsverband Gezond naar morgen verder aan. Uitgangspunt daarbij is: lokaal wat lokaal kan en moet, regionaal wat regionaal beter is.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

AZWA basisfunctionaliteiten

Wat willen we bereiken

Zoals aangegeven verwacht het AZWA, nog nadrukkelijker dan het IZA en GALA (Brede SPUK), dat gemeenten bijdragen aan een gezonde samenleving. Als gemeente Krimpen aan den IJssel doen wij hierin al veel, maar het AZWA vraagt specifiek dat wij inzetten op basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur. Het gaat daarbij om de volgende (basis)functionaliteiten en (basis)infrastructuur:

- Laagdrempelige steunpunten EPA
- Sociaal verwijzen (bijvoorbeeld Welzijn op Recept)
- Valpreventie

- Ketenaanpak overgewicht en obesitas (volwassenen en kinderen)
- Kansrijke Start (inclusief Nu Niet Zwanger)
- Mentale gezondheidsnetwerken
- Nicotinevrij
- Ketenaanpak dementie
- Sterke lokale teams (inclusief verbinding met de eerstelijnszorg)
- Inloopvoorzieningen

Dit jaar onderzoeken we binnen het samenwerkingsverband Gezond naar Morgen Rotterdam, Capelle en Krimpen aan den IJssel aan welke eisen we moeten voldoen en hoe we hier invulling aan geven. Voor een deel is duidelijk dat we hier al aan voldoen, bijvoorbeeld op het gebied van sociaal verwijzen en valpreventie. Ook ons Krimpens Sociaal Team is hierin al ver ontwikkeld. Voor andere onderdelen geldt dat nog niet. Om die reden moeten we investeringen doen om deze voorzieningen verder te ontwikkelen of nieuw op te zetten.

Speerpunten

We zorgen ervoor dat de basisfunctionaliteiten en -infrastructuur staat.

Omschrijving (toelichting)

We zorgen dat de basisfunctionaliteiten zoals deze zijn vastgelegd in het AZWA staan in onze regio (Rotterdam, Capelle en Krimpen aan den IJssel) conform de daarvoor nog op te stellen regionale werkagenda.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

AZWA programmakosten

Wat willen we bereiken

Hier gaat het specifiek om programmakosten. Rotterdam fungeert als mandaatgemeente voor de aanvraag van deze SPUK AZWA. Tot op heden heeft Rotterdam hiervoor nog geen kosten in rekening gebracht. Gezien de complexiteit van deze aanvragen, en mogelijk ook van andere SPUK-regelingen, verwachten wij dat Rotterdam hier vanaf volgend jaar wel een bijdrage voor zal vragen, zodat hiervoor dedicated capaciteit kan worden ingezet.

Daarnaast verwachten wij ook een bijdrage te moeten leveren aan de regioportemonnee. Deze is bedoeld om projecten in de drie gemeenten te financieren die een doorbraak kunnen realiseren in de inzet op preventie en eigen kracht (de beweging naar de voorkant).

De regioportemonnee wordt gefinancierd uit bijdragen van alle partners binnen de IZA/AZWA-samenwerking, dus ook zorgverzekeraar en -partners.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

AZWA-verbinder sociale basis

Wat willen we bereiken

Zoals aangegeven vragen zowel het AZWA als ons visiedocument Sociaal Domein om een sterkere inzet op gezondheid in plaats van zorg. Dit betekent meer focus op de voorkant: anders denken, anders doen, met meer nadruk op preventie.

De verbinder sociale basis past binnen deze beweging. Deze opbouwwerker neemt deel aan samenwerkingsverbanden die gericht zijn op het versterken van zelfredzaamheid en samenredzaamheid. In het afgelopen jaar zijn we hiermee gestart en hebben we deze inzet met externe middelen kunnen opzetten.

Een belangrijk onderdeel van deze functie is daarnaast het onderzoeken waar overlap bestaat tussen verschillende projecten en bestaande interventies, zodat samenhang en effectiviteit worden versterkt. Denk daarbij in ieder geval aan projecten als hechte wijkverbanden (met de eerstelijns zorg), veerkrachtig krimpen en onderzoek naar ondersteuning en samenleven in de laatste levensfase (Samenleven tot het laatst).

Speerpunten

We bouwen door middel van verschillende projecten verder aan een stevige sociale basis.

Omschrijving (toelichting)

Dit jaar is in Krimpen aan den IJssel een hechte wijkverband gestart. Dit komt voort uit de eerstelijnsvisie 2030. Gericht op het houdbaar houden van de eerstelijns zorg (huisartsen, paramedi en apothekers). In het hecht wijkverband werken aanspreekpunten van ieder domein van de zorg en sociaal domein samen om in te zetten op doelen die uiteindelijk bijdragen aan een gezonder Krimpen aan den IJssel en het houdbaar houden van de zorg. Daarnaast werken we in twee buurten ook met veerkrachtig Krimpen, inzet op samenredzaamheid. Tot slot neemt de verbinder ook deel aan het onderzoek Samenleven tot het laatst. Alle drie de projecten dragen bij aan de doelstellingen van het AZWA.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Beëindigen gratis openbaar vervoer

Wat is er aan de hand

Sinds 2018 bieden we gratis OV aan voor pensioengerechtigden (67+-groep). Sinds 2024 is het gratis OV ook beschikbaar voor inwoners met een laag inkomen (tot 130%). Hiermee kunnen deze inwoners onbeperkt (buiten de spijtijden) met het openbaar vervoer reizen binnen het vervoersgebied van de RET. Dit is een voorziening die een behoorlijke druk op de middelen legt, ruim € 360.000 op jaarbasis. Vanwege de noodzaak tot ombuigingen en na een analyse van het gebruik wordt het gratis OV afgeschaft en worden noodzakelijke reiskosten vergoed op basis van individuele voorzieningen.

Wat willen we bereiken

Met het afschaffen van het gratis OV met ingang van 1 april 2027 willen we een ombuiging in het sociaal domein realiseren. Omdat het gratis OV in het eerste kwartaal nog beschikbaar blijft verwachten we in 2027 nog kosten ad € 90.000, leidend tot een besparing van € 270.000 in 2027. Vanaf 2028 zal de besparing circa € 360.000 belopen.

Om tegemoet te komen aan de kosten van noodzakelijk vervoer kunnen inwoners met een laag inkomen een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand. Inwoners uit de doelgroep van de Participatiewet (m.u.v. niet-uitkeringsgerechtigden) die een re-integratietraject volgen, kunnen voor de duur van hun traject gratis openbaar vervoer gebruiken via WIJ Mobiel.

Speerpunten

Beëindiging Gratis Ov per 1 april 2027

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Opstellen aanpak inclusie en toegankelijkheid

Wat is er aan de hand

De gemeente werkt sinds 2024 aan nieuw beleid op het gebied van inclusie. Hiervoor is een conceptnota opgesteld en eind 2025 voor advies voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein en relevante stakeholders. In dezelfde periode heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid binnen de gemeente. Naar aanleiding hiervan zijn met de gemeenteraad afspraken gemaakt over de opvolging van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport. Deze ontwikkelingen vragen om een herijking van het ingezette beleidstraject. De bestaande conceptnota moet worden geactualiseerd, waarbij de ontvangen adviezen, de aanbevelingen van de rekenkamer en de bestuurlijke ambities op het gebied van inclusie en toegankelijkheid in samenhang worden gebracht.

Wat willen we bereiken

We willen komen tot een actuele en samenhangende aanpak voor inclusie en toegankelijkheid, waarin duidelijk wordt welke ambities en maatregelen de gemeente de komende jaren nastreeft. Daarbij verbinden we het reeds in concept ontwikkelde inclusiebeleid met de aanbevelingen op het gebied van toegankelijkheid en de inbreng van de betrokken stakeholders. Het doel is om de aanpak in 2027 bestuurlijk vast te stellen en vervolgens een start te maken met de uitvoering.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Wonen met plus +

Wat is er aan de hand

Wonen met een plus+ is een domeinoverstijgende aanpak binnen het samenwerkingsverband Capelle Krimpen Verbonden (CKV), waarin de gemeente met woningcorporaties, welzijnsorganisaties en zorgpartijen op locatieniveau samenwerkt. Door de vergrijzing en de groeiende druk op zorg is meer preventie nodig: eerder signaleren en de sociale basis versterken, zodat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen. Sinds het vierde kwartaal van 2025 loopt een pilot op locatie Prinsessenpark. De komende periode ontwikkelen we deze aanpak verder door.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil bijdragen aan een veerkrachtige samenleving waarin (met name oudere) inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen, met steun vanuit hun omgeving en zorg waar nodig. Wonen met een plus+ zet in op preventie: door wonen, welzijn en zorg op locatieniveau te verbinden, wordt kwetsbaarheid eerder gesignaleerd en kan ondersteuning dichterbij worden georganiseerd. Dit vergroot samenredzaamheid en informele netwerken, en voorkomt of vertraagt zwaardere zorg.

Speerpunten

Eén locatieteam per wooncomplex voor preventie en vroegsignalering

Omschrijving (toelichting)

Een vast team van coördinator, bewoners, welzijn en zorg per locatie, dat de sociale basis versterkt en kwetsbaarheid eerder signaleert voordat zwaardere zorg nodig is.

Meetbaarheid:

- aanwezigheid coördinator en functionerend locatieteam per locatie (ja/nee)
- zichtbare bewonersinitiatieven en activiteiten (ja/nee)
- toename onderlinge betrokkenheid (kwalitatief, via monitoring)

Structurele samenwerkingsafspraken tussen gemeente, wonen, welzijn en zorg

Omschrijving (toelichting)

Vaste werkafspraken tussen de gemeente en partners op locatieniveau, ingebed in bestaand beleid, zodat ondersteuning eerder en beter op elkaar aansluit.

Meetbaarheid:

- overleg en gezamenlijke werkwijze per locatie (ja/nee)
- aansluiting op gemeentelijke structuren en beleidslijnen (ja/nee)
- ervaren verbetering in samenwerking (kwalitatief)

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

Binnen het Sociaal Domein is het [beleidsplan Sociaal Domein](#) ons kader.

- Actieplan inburgering 2021-2022
- Actieprogramma Armoede en schulden
- [Actieprogramma Mantelzorg](#)
- [Actieprogramma Vrijwilligerswerkbeleid](#)
- [Actieprogramma Dementievriendelijke gemeenschap](#)
- Nationaal en Lokaal Preventieakkoord
- Gemeenschappelijke regeling GGD Rijnmond
- Integraal plan van aanpak GALA 2023 - 2026
- Regeling Integraal Zorgakkoord 2023-2026 (IZA)
- Dienstverleningsovereenkomst Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- [Jeugd en jeugdhulpverlening](#)
- Kwartaalrapportage inburgering
- [Onderwijs](#)
- [Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)
- [Gezondheid in kaart](#) (rapportage GGD Rotterdam-Rijnmond 2018-2021)
- Jaarrapportage vroegsignalering schulden (Q1)

4.2 Basishulp

Basishulp

Als Krimpenaren het niet redden op eigen kracht, kan hulp of ondersteuning nodig zijn. We zetten in op laagdrempelige en passende basishulp, zodat inwoners met een ondersteuningsvraag tijdig en zoveel mogelijk dichtbij huis worden geholpen. In 2027 werken we verder aan het versterken van de samenwerking tussen het sociaal en medisch domein en aan een goede aansluiting tussen de sociale basis, basishulp en specialistische ondersteuning. Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) is hierbij een belangrijke richtinggevende ontwikkeling. Dit vraagt van gemeenten en partners om ondersteuning en zorg steeds meer in samenhang te organiseren en gezamenlijk te werken aan passende en toegankelijke ondersteuning.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Versterken uitvoeringskracht en doorontwikkeling KrimpenWijzer

Wat is er aan de hand

Het sociaal domein blijft constant in beweging. Daarom moet ook KrimpenWijzer, als toegang van het sociaal domein, meebewegen met deze ontwikkelingen. Door een toenemende complexiteit van hulpvragen en de benodigde hulpverlening gaat er veel tijd naar de dagelijkse uitvoering van het werk. Hierdoor blijft minder tijd over voor de doorontwikkeling van KrimpenWijzer. Om KrimpenWijzer toekomstbestendig te maken en voor te bereiden op ontwikkelingen zoals het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming of AZWA, is extra capaciteit noodzakelijk.

Dit vertalen we als volgt naar de begroting. De tijdelijke uitbreiding van de capaciteit bij de uitvoerende medewerkers wordt structureel gemaakt. In 2025 en 2026 is het budget voor de inkoop van deze medewerkers incidenteel verhoogd met € 120.000. Om de benodigde capaciteit te behouden, is het nodig dit budget vanaf 2027 structureel te maken.

Wat willen we bereiken

Met deze intensivering zorgen we dat KrimpenWijzer toekomstbestendig kan worden en blijven. Klaar om beleidsveranderingen in de nabije toekomst te implementeren en uit te voeren.

Speerpunten

Uitvoeringscapaciteit behouden

Omschrijving (toelichting)

Door de capaciteit binnen de uitvoering van KrimpenWijzer op pijl te houden zijn zij in staat om de huidige werkbelasting aan te blijven kunnen en ook tijd te hebben voor verdere doorontwikkeling. Dit kan deels worden gemonitord door de wachttijden voor inwoners in de gaten te houden.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

Binnen het sociaal domein is het [Visiedocument Sociaal Domein](#) ons kader.

- [Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

We leggen verantwoording af via 'waar staat je gemeente':

- [Onderwijs](#)
- [Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)

4.3 Individuele hulp

Individuele hulp

Wanneer ondersteuning vanuit de sociale basis en basishulp niet toereikend is, zorgen we dat inwoners toegang hebben tot passende individuele hulp. We zetten in op ondersteuning die aansluit bij wat inwoners daadwerkelijk nodig hebben, zo licht als mogelijk en zo intensief als noodzakelijk. In 2027 blijven we werken aan de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van deze ondersteuning. Daarbij hebben we aandacht voor een goede aansluiting op de basishulp en voor het voorkomen of verkorten van langdurige en zwaardere ondersteuning waar dat mogelijk en verantwoord is.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Kostenbeheersing Jeugdhulp

Wat is er aan de hand?

De uitgaven aan specialistische jeugdhulp laten in 2026 een forse stijging zien. Om meer inzicht te krijgen in deze ontwikkeling is in 2026 gestart met een nadere analyse van de ontwikkeling en samenstelling van de kosten, waaronder de inzet van dure jeugdhulp. Ook binnen de Jeugdhulp Regio blijft kostenbeheersing van specialistische jeugdhulp een belangrijk aandachtspunt. Hierbij is het van belang om kostenbeheersing te verbinden aan het bieden van passende en tijdige ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen.

Wat willen we bereiken?

We willen inzicht krijgen in de belangrijkste oorzaken van de stijgende kosten van specialistische jeugdhulp en in de mate waarin deze oorzaken door de gemeente en de Jeugdhulp Regio beïnvloedbaar zijn. Op basis daarvan bepalen we welke maatregelen mogelijk en effectief zijn om de ontwikkeling van de kosten beter te beheersen, zonder afbreuk te doen aan de beschikbaarheid en passendheid van de benodigde jeugdhulp.

Speerpunten

Scherper sturen op dure en langdurige jeugdhulp

Omschrijving (toelichting)

We vergroten het inzicht in de oorzaken van de kostenontwikkeling van specialistische jeugdhulp en zetten gericht in op beïnvloedbare factoren, met als doel passende jeugdhulp te bieden en de groei van dure en langdurige trajecten waar mogelijk te beperken.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we?

Binnen het sociaal domein is het [Visiedocument Sociaal Domein](#) ons kader. Verder handelen we op grond van:

- Verordeningen met betrekking tot de Jeugdwet
- De verordening en uitvoeringsregels met betrekking tot het leerlingenvervoer
- Verordeningen met betrekking tot de Wmo
- [Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026](#)
- De verordeningen en nadere regels met betrekking tot de Participatiewet
- De gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten
- De gemeenschappelijke regeling Promen
- De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond
- De verordening Iedereen doet mee fonds
- Actieprogramma Armoede en Schulden 2021-2024 (geüpdatete versie)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- [Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)
- Bestuursrapportage sociaal domein
 - Sturingsanalyse arbeidsparticipatie
 - Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
 - Rapportages GR Promen
 - Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
 - Bestuursrapportages GR Jeugdhulp Rijnmond

4.4 Opvang en inburgering

Opvang

De gemeente heeft voor 3 doelgroepen een taak met betrekking tot de organisatie van opvang:

a. Huisvesting statushouders

De gemeente heeft op dit moment een achterstand bij het behalen van de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. De beperkte beschikbare woonruimte, het ontbreken van voldoende ontwikkellocaties en de regionale druk maakt het voor Krimpen lastig om de taakstelling in te vullen. Om de achterstand in te lopen heeft de gemeente in opdracht van de provincie een huisvestingsplan opgesteld. Het jaar 2027 zal in het teken staan van uitvoering geven aan dit plan.

b. Huisvesting van Oekraïense vluchtelingen

De bouw van de tijdelijke opvang van de Oekraïense opvang aan De Noord is inmiddels gestart en in 2027 zullen de vluchtelingen verhuizen van hun tijdelijke locatie naar de nieuwbouw.

c. Huisvesting van vluchtelingen (spreidingswet)

Elke gemeente in Nederland heeft op basis van de spreidingswet een verplichting om huisvesting te faciliteren voor vluchtelingen. De opdracht voor de gemeente Krimpen omvat 150 vluchtelingen. In Krimpen wordt op dit moment invulling gegeven aan deze verplichting door het plaats bieden van een asielschip in de Sliksloothaven. De bestuursovereenkomst met het COA voor deze opvang loopt eind 2026 af. Vanuit het COA is een verzoek ingediend voor een verlenging. Binnenkort neemt de Raad een besluit of op dit verzoek wordt ingegaan.

Inburgering

We blijven inzetten op een goede begeleiding van inburgeraars, met als doel dat zij zo snel en volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan de Krimpense samenleving. In 2027 ligt een belangrijke focus op de voorbereiding van de nieuwe aanbesteding voor de uitvoering van de B1-route en de Zelfredzaamheidsroute (Z-route). Daarbij gebruiken we de ervaringen uit de huidige uitvoering om een passend aanbod voor inburgeraars te ontwikkelen.

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we?

- Beleidsplan sociaal domein
- Inburgeringswet
- Actieplan Inburgering

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Kwartaalrapportage inburgering
- Raadsinformatiebrieven

Wat mag het kosten

Sociaal domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Preventie	3.378	3.771	3.549	3.447	3.535	3.589
Basishulp	1.635	2.506	2.518	2.605	2.686	2.769
Individuele hulp:	41.988	48.333	48.142	48.975	50.269	51.701
- Jeugd	12.768	16.516	15.635	16.216	16.745	17.300
- Participatie	19.189	20.211	20.670	20.422	20.813	21.139
- WMO	10.031	11.606	11.838	12.457	12.831	13.382
Opvang en inburgering	3.284	655	614	881	896	909
Nieuw beleid & intensivering			606	607	608	570
Totaal lasten	50.285	55.265	55.430	56.515	57.994	59.538
Baten						
Preventie	1.435	1.372	890	972	936	912
Basishulp	157	128	117	120	123	126
Individuele hulp:	12.094	13.102	13.163	12.852	13.147	13.450
- Jeugd	81	90	73	75	76	78
- Participatie	11.519	12.485	12.550	12.224	12.503	12.791
- WMO	493	527	540	553	567	581
Opvang en inburgering	2.902	412	515	729	739	753
Nieuw beleid & intensivering			450	450	450	450
Totaal baten	16.588	15.013	15.134	15.122	15.394	15.692
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-33.698	-40.251	-40.295	-41.393	-42.600	-43.846
Reservemutaties	206	-583				
Geraamd resultaat	-33.492	-40.835	-40.295	-41.393	-42.600	-43.846
Nieuw beleid en intensiveringen Sociaal domein						
			2027	2028	2029	2030
Wonen met plus +			36	37	38	
Stevig Lokaal Team			120	120	120	120
AZWA-verbinder sociale basis			100	100	100	100
AZWA basisfunctionaliteiten			300	300	300	300
AZWA programmakosten			50	50	50	50
Totaal			606	607	608	570
Dekking			-450	-450	-450	-450
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking			156	157	158	120

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar gaan over de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2026' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2026. Het is mogelijk dat deze waarden achteraf nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	5,0%	2024	5,0%	2023	Waarstaatjegemeente
Netto arbeidsparticipatie	73,6%	2025	73,4%	2024	Waarstaatjegemeente
% werkloze jongeren in de leeftijd van 16-22 jaar	2,0%	2024	1,0%	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	238,30	2025	307,30	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	321,70	2025	301,7	2024	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	15,8%	2025	15,3%	2024	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	0,9%	2025	1,1%	2024	Waarstaatjegemeente
% Jongeren met jeugdreclassering in de leeftijd van 12-23 jaar	0,5%	2025	0,3%	2024	Waarstaatjegemeente
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	670	2025	650	2024	Waarstaatjegemeente
% Werklozen ten opzichte van de beroepsbevolking	3,4%	2025	3,4%	2024	Waarstaatjegemeente
% Huishoudens met een bijstandsuitkering	4,6%	2025	4,6%	2024	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
Het percentage inwoners dat zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste	11%	2026	9%	2025	Burgerpeiling
Vaccinatiegraad	69,7%	2025	72,9%	2024	Jaarverslag CJG Rijnmond
Melding partnergeweld	85	2025	100	2024	Waarstaatjegemeente
Meldingen kindermishandeling	125	2025	105	2024	Waarstaatjegemeente
Verward gedrag: crisismaatregelen	0	2025	0	2024	Khonraad
% aantal meldingen bij Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)	247	2025	223	2024	Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)
Bereikbaarheid Krimpenwijzer ("Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag")	83%	2025	70%	2024	Waarstaatjegemeente / KTO
Door de dienstverlening die ik vanuit KrimpenWijzer/Krimpens Sociaal Team heb gekregen heb ik een betere kwaliteit van leven	70%	2025	70%	2024	Waarstaatjegemeente
Klantwaardering dienstverlening GR IJsselgemeenten	8,20	2025	7,80	2024	GR IJsselgemeenten
Inwoners van 70 jaar en ouder die zelfstandig wonen; per 1000 inwoners	959	Q2 2026	962	Q2 2025	Waarstaatjegemeente
Aantal mantelzorgers bekend bij Krimpenwijzer	584	2025	584	2025	Waarstaatjegemeente / KTO
Aantal aanmeldingen schuldhulpbemiddelen GR IJsselgemeenten	51	2025	68	2024	GR IJsselgemeenten
% Huishoudens zonder voorzieningen	76%	2025	77%	2024	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 1 t/m 5 voorzieningen	2.940	2025	2.835	2024	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 6 of meer regelingen	175	2025	165	2024	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met Wmo voorzieningen	1.610	2025	1.545	2024	Waarstaatjegemeente

Middelen

Overhead

Inleiding

Dit hoofdstuk biedt inzicht in de overhead van de gemeente Krimpen aan den IJssel. De programma's bevatten alleen de lasten en baten van het primaire proces.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording worden de baten en lasten van Overhead getoond als apart onderdeel van de programmabegroting. Er vindt dus geen toerekening van overhead aan de programma's plaats.

Onderdelen overhead

Onder overhead valt het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding ICT);
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Om enig inzicht te geven in de opbouw van de overhead is in deze begroting de overhead verdeeld in:

- Personele lasten van onder andere de taken met betrekking tot directie, communicatie, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, juridische zaken, HR en financiën.
- Niet personele lasten, zoals huisvesting en ICT.

Dit begrotingsonderdeel is slechts een weergave van de baten en lasten met betrekking tot overhead.

Een meer inhoudelijke toelichting treft u aan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

AI in beweging

Wat is er aan de hand

Inzet AI als ondersteuning en versnelling bij reguliere taken op de korte termijn. Op de langere termijn het analyseren van data voor trendanalyses en -voorspellingen.

Wat willen we bereiken

Trainen van alle medewerkers in AI-geletterdheid (wettelijke plicht)

Projectbegeleiding voor AI in beweging (externe AI-expert)

Speerpunten

AI in beweging

Omschrijving (toelichting)

Dit project is in 2026 kleinschalig gestart en rollen we in 2027 en later breder uit voor 100 medewerkers in de organisatie.

Iedereen AI-geletterd (medewerkers, bestuur en raad)

Omschrijving (toelichting)

In artikel 4 van de AI Act staat de vereiste dat iedereen die met AI werkt getraind is (AI-geletterd). AI-geletterdheid betekent dat medewerkers kennis hebben van

- de mogelijkheden van AI;
- de risico's van AI;
- verantwoord gebruik van AI;
- privacy- en informatiebeveiligingsaspecten;
- menselijke controle en toezicht op AI-uitkomsten.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

AI in beweging tooling

Wat is er aan de hand

Om AI-tooling te integreren in de werkplek van 100 medewerkers zijn aanvullende licenties nodig van Microsoft (Copilot). Dit maakt nu nog geen onderdeel uit van de standaard werkplek zoals die door GR IJsselgemeenten wordt geleverd. Medewerkers krijgen alleen de beschikking over de licentie na het volgen van de training voor AI-geletterdheid.

Wat willen we bereiken

Dit betreft de licenties voor tooling nodig om AI-gebruik op de werkplek voor 100 medewerkers te faciliteren.

Speerpunten

Iedereen kan werken met AI op zijn werkplek

Omschrijving (toelichting)

De standaard werkplek wordt uitgebreid met AI-tooling voor 100 medewerkers.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Datagedreven werken

Wat is er aan de hand

Datagedreven werken betekent dat we besluiten, beleid en uitvoering meer baseren op feiten en inzichten uit data in plaats van aannames, gecombineerd met de vakkennis van medewerkers. Het helpt management en bestuur om gerichter te sturen, beter te onderbouwen waarom keuzes worden gemaakt en tijdig bij te sturen als effecten anders uitpakken dan verwacht. Zo draagt datagedreven werken bij aan effectiever beleid, doelmatig gebruik van middelen en meer transparantie richting raad en inwoners.

Wat willen we bereiken

In 2027 starten we een pilot datagedreven werken. Hierin werken we voor het inrichten van technische ondersteuning samen met GR IJsselgemeenten. Met de resultaten van deze pilot bepalen we of en hoe we datagedreven werken de navolgende jaren verder uitrollen.

Speerpunten

Pilot datagedreven werken

Omschrijving (toelichting)

Ervaring opdoen met datagedreven werken en een plan maken voor de komende jaren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Informatiehuishouding - implementatie nieuwe wetgeving

Wat is er aan de hand

De nieuwe Archiefwet betekent dat we veel eerder en aantoonbaar onze digitale informatie op orde moeten hebben: duurzaam toegankelijk, goed beheerd en tijdig overgebracht naar het archief (van 20 naar 10 jaar).

De Cyberbeveiligingswet betekent voor ons dat wij wettelijk verplicht worden om onze digitale weerbaarheid aantoonbaar op orde te hebben, met strengere eisen aan risicobeheersing, incidentmelding en beveiliging van cruciale processen zoals burgerzaken en financiën.

Voor bestuur en management heeft dit directe impact op sturing en investeringen, omdat informatiebeheer en cyberbeveiliging expliciete bestuurlijke verantwoordelijkheden worden en structurele aandacht vragen voor processen, mensen, ICT, meldplichten en ketenverantwoordelijkheid.

Wat willen we bereiken

Bestuur en management trainen om de impact op sturing en investeringen en de expliciete bestuurlijke verantwoordelijkheden goed te kunnen onderschrijven.

Aanpassen systemen en processen om de nieuwe wetten goed te implementeren.

Speerpunten

Aanpassen systemen en processen

Omschrijving (toelichting)

Uitbreiden functionaliteit en herinrichten van processen

Trainen bestuur en management

Omschrijving (toelichting)

Voor goed begrip van de impact van de nieuwe cyberbeveiligingswet laten we ons bestuur en management trainen

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Led verlichting Raadhuis

Wat is er aan de hand

In het raadhuis verlichten wij de werkplekken met armaturen door fluorescentielampen. Deze lampen mogen niet meer worden verkocht en zijn daardoor steeds moeilijker verkrijgbaar. Bij uitval worden momenteel bruikbare lampen uit leegstaande kantoorruimten in het raadhuisplein 4 ingezet. Dit is een tijdelijke oplossing. Als de voorraad opraakt, kunnen defecte lichtbronnen niet meer regulier worden vervangen. De onderhoudspartij (Martens) is niet verantwoordelijk voor de gevolgen van gewijzigde wetgeving. Omdat de armaturen technisch niet versleten zijn, valt de noodzakelijke aanpassing niet onder de reguliere onderhouds- of vervangingsverplichtingen en moet de gemeente hiervoor zelf investeren.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil de continuïteit en kwaliteit van de kantoorverlichting in het raadhuis waarborgen door de bestaande verlichting toekomstbestendig om te bouwen naar LED. Tegelijkertijd verlagen wij het elektriciteitsverbruik structureel. Uitgangspunt is dat wij de bestaande, in het plafond geïntegreerde armaturen waar mogelijk hergebruiken en ombouwen, zodat kostbaar maatwerk voor volledig nieuwe armaturen wordt beperkt

Speerpunten

Ombouwen van de noodzakelijke armaturen

Omschrijving (toelichting)

Er worden 476 armaturen omgebouwd: 330 armaturen in de ruimten van Raadhuisplein 4 (onder andere IBKW) en 146 armaturen in Raadhuisplein 2.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Optimalisatie en vervanging PV-installatie Raadhuis

Wat is er aan de hand

De PV-installatie (zonnepanelen) op het raadhuis uit 2014 is na een SCOPE 12-inspectie afgekeurd en daardoor uitgeschakeld. De SCOPE 12 inspectie is nodig voor de opstalverzekering van het raadhuis. De inspectie noemt onder meer technische, brandveiligheids- gebreken. De contractuele onderhoudspartij (Martens) heeft het voornemen de bestaande installatie te vervangen. Voor een veilige, verzekerbare en toekomstbestendige installatie zijn aanvullende voorzieningen nodig die niet volledig binnen de verantwoordelijkheid van de onderhoudspartij vallen. Een aantal eisen waaraan een nieuwe installatie moet voldoen zijn nieuw en daarmee vallen ze niet onder de verantwoordelijkheid van de onderhoudspartij.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil beschikken over een veilige, bedrijfszekere en SCOPE 12-conforme PV-installatie die optimaal aansluit op het energiegebruik van het raadhuis. Met moderne panelen en optimizers benutten wij de beschikbare dakruimte efficiënt, monitoren wij de opwek beter en gebruiken wij meer opgewekte elektriciteit direct in het gebouw.

Speerpunten

Optimaliseren van opwek en eigen verbruik

Omschrijving (toelichting)

Realiseren van circa 288 panelen van 650 Wp met een geraamde jaarproductie van circa 165.000 kWh.

Veilige en complete vervanging

Omschrijving (toelichting)

De nieuwe installatie gelijktijdig voorzien van de noodzakelijke brandveiligheids-, bekabelings-, overspannings- en documentatiemaatregelen, zodat de installatie na oplevering kan worden gekeurd en in bedrijf kan worden genomen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Uitvoering strategische agenda organisatie ontwikkeling

Wat is er aan de hand

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de ontwikkeling van onze organisatie. Zo zijn rollen en verantwoordelijkheden verduidelijkt, organisatiebrede werkafspraken gemaakt en stappen gezet in het versterken van samenwerking. Tegelijkertijd laten de opgaven waar we als gemeente voor staan zien dat extra ontwikkeling nodig is om ook in de toekomst effectief samen te werken, duidelijke keuzes te maken en voldoende uitvoeringskracht te behouden

Wat willen we bereiken

We willen graag bereiken dat de duurzame organisatieontwikkeling uiteindelijk vorm krijgt in het dagelijks handelen, samenwerken en sturen binnen teams.

Door te investeren in de uitvoeringskracht van de organisatie, zijn we beter in staat maatschappelijke opgaven te realiseren en blijvend waarde toe te voegen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Speerpunten

Doorontwikkeling en borging opdrachtgericht werken en (integraal) samenwerken

Omschrijving (toelichting)

Door opdrachtgericht werken verder te ontwikkelen en te borgen, versterken we de focus, prioritering en integraliteit binnen de organisatie. Dit draagt bij aan een effectievere inzet van capaciteit en een betere realisatie van bestuurlijke doelen.

Implementatie Het betekenisvolle gesprek

Omschrijving (toelichting)

Binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel staat de mens centraal en geloven we dat mensen zich ontwikkelen door te doen, te ervaren en samen te reflecteren op hun werk.

Feedback geven en ontvangen, leren en ontwikkelen vinden in de eerste plaats in de dagelijkse samenwerking. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat iedere collega zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt. Daarom voeren collega's en verbindend directeurs Hét Betekenisvolle gesprek. Het gesprek biedt ruimte om stil te staan bij mens centraal, betekenisvol werk, samenwerking en werkomgeving, ontwikkeling en wat nodig is om bevlogen bij te dragen aan de organisatie. Daarmee vormt het gesprek een belangrijke schakel tussen individuele ontwikkeling, teamontwikkeling en de organisatiedoelen.

Versterken leiderschap en eigenaarschap

Omschrijving (toelichting)

Met dit speerpunt investeren we in het versterken van leiderschap op alle niveaus van de organisatie. Het realiseren van maatschappelijke opgaven vraagt om een goed samenspel van bestuurlijk, verbindend en persoonlijk leiderschap.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vervanging en modernisering alarminstallatie Raadhuis

Wat is er aan de hand

De huidige alarminstallatie is verouderd en storingsgevoelig. Er staan momenteel meerdere detectoren structureel in overbrugging om loze meldingen te voorkomen, wat risico's met zich meebrengt voor de veiligheid. Daarnaast zijn onderdelen niet meer leverbaar en voldoet het systeem niet aan de huidige eisen van inzicht, beheer en gebruik. Ook werken wij met 1 algemene toegangscode, wat onwenselijk is vanuit beveiligingsperspectief.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil een betrouwbaar, toekomstbestendig en veilig alarmsysteem dat voldoet aan de huidige eisen op het gebied van beveiliging, gebruiksgemak en beheer. Het systeem moet storingen minimaliseren, inzicht geven in gebruik en meldingen, en werken met individuele toegangsrechten.

Speerpunten

Verbeteren toegangsbeheer en monitoring

Omschrijving (toelichting)

Implementeren van een systeem met persoonlijke gebruikerscodes en/of toegangsbeheer, inclusief logging en realtime inzicht in meldingen.

Vervangen alarminstallatie

Omschrijving (toelichting)

Het volledig vervangen van de huidige alarminstallatie door een modern, storingsarm systeem met actuele technologie. Inclusief nieuwe detectoren, centrale en doormelding naar de alarmcentrale.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

Vervanging en uniformering AV-schermen en Teamsbars Raadhuis

Wat is er aan de hand

De huidige AV-schermen in het raadhuis zijn ongeveer 10 jaar oud en vertonen steeds vaker storingen en kwaliteitsverlies. Daarnaast hebben maar 2 vergaderruimtes een Teamsbar, waardoor hybride vergaderen niet in alle ruimtes goed mogelijk is. Dit sluit niet meer aan bij de huidige manier van werken en zorgt voor inefficiënt gebruik van vergaderruimtes.

Wat willen we bereiken

We willen alle vergaderruimtes voorzien van moderne, uniforme AV-voorzieningen die hybride samenwerken optimaal ondersteunen. Dit draagt bij aan efficiënter vergaderen, betere gebruikservaring voor medewerkers en een toekomstbestendige werkomgeving.

Speerpunten

Uniforme inrichting hybride vergaderruimtes

Omschrijving (toelichting)

Alle vergaderruimtes worden uitgerust met een Teamsbar-opstelling zodat hybride vergaderen (fysiek + digitaal) overal mogelijk is, inclusief de nieuw gerealiseerde vergaderruimte.

Vervanging verouderde AV-schermen

Omschrijving (toelichting)

Alle bestaande schermen ouder dan 10 jaar worden vervangen door moderne, energiezuinige schermen met hogere beeldkwaliteit en betrouwbaarheid.

Wat mag het kosten

Overhead	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Personele lasten	6.353	6.270	7.913	8.437	8.721	9.047
Niet personele lasten	5.943	6.424	6.477	6.557	6.634	6.704
Nieuw beleid & intensivering			205	170	99	98
Totaal lasten	12.296	12.694	14.594	15.165	15.455	15.849
Baten						
Personele baten						
Niet personele baten	342	441	353	442	521	530
Nieuw beleid & intensivering			125	95	25	25
Totaal baten	342	441	478	537	546	555
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-11.954	-12.253	-14.117	-14.628	-14.909	-15.294
Reservemutaties	378	105	125	70		
Geraamd resultaat	-11.577	-12.148	-13.992	-14.558	-14.909	-15.294

Investerings 2027-2030 Overhead	2027	2028	2029	2030
Vervanging en uniformering AV-schermen en Teambars raadhuys	137			
Vervanging en modernisering alarminstallatie	56			
Led verlichting Raadhuys	140			
Optimalisatie en vervanging PV-installatie Raadhuys	50			
Totaal	384			

Nieuw beleid en intensiveringen Overhead	2027	2028	2029	2030
Led verlichting Raadhuys		9	9	9
Optimalisatie en vervanging PV-installatie Raadhuys		3	3	3
Vervanging en modernisering alarminstallatie raadhuys		8	8	7
Vervanging en uniformering AV-schermen en Teambars raadhuys		30	29	28
Uitvoering Strategische agenda organisatieontwikkeling	80	70		
Datagedreven werken	25			
Informatiehuishouding - implementatie nieuwe wetgeving	20			
AI in beweging	50	20	20	20
AI in beweging tooling (licenties)	30	30	30	30
Totaal	205	170	99	98
Overige dekking		-125	-95	-25
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking	80	75	74	73

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2026' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2026. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren Overhead	Begroting 2027	Jaartal	Begroting 2026	Jaartal	Bron
Formatie in fte per inwoner x 1.000	6,40	2026	6,02	2025	Eigen berekening
Bezetting in fte per inwoner x 1000	5,93	2026	5,76	2025	Eigen berekening
Apparaatskosten per inwoner	852,78	2026	804,67	2025	Eigen berekening
*Externe inhuur als % van totale kosten loonsom	14,45%	2026	4,5%	2025	Eigen berekening
Overhead als % van totale lasten	12,42%	2026	12,52%	2025	Eigen berekening

*Deze indicator is samengesteld uit salarislasten en inhuur personeel (inclusief ziektevervanging). Bij het opstellen van de begroting wordt bij de salarispost uitgegaan van volledige bezetting op max schaal voor de formatie. Het verschil tussen deze maximale raming en de bezetting kan worden ingezet voor tijdelijke inhuur. Bij de begroting wordt een inschatting gemaakt hoeveel ruimte waarschijnlijk ingezet gaat worden voor het inhuren van personeel, dit om meer in lijn te komen met de uitkomsten van de indicator bij de jaarrekening.

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk lichten we de algemene dekkingsmiddelen, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting toe.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) maken we in de begroting onderscheid tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die vrij zijn aan te wenden. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma of doel gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de negatieve financiële saldi van de programma's. De algemene dekkingsmiddelen beslaan meer dan de helft van de totale baten van de gemeente. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- uitkeringen uit het gemeentefonds
- inkomsten uit de onroerendezaakbelasting (ozb)
- inkomsten uit deelnemingen

De uitkeringen uit het gemeentefonds vormen de grootste bron van gemeentelijke inkomsten. Eigen inkomsten als de ozb vormen slechts een beperkt deel van de totale baten.

De post onvoorzien en de vennootschapsbelasting zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting.

Uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds heeft een wettelijke basis in de Financiële verhoudingswet. Het is een begrotingsfonds op de Rijksbegroting. Het Rijk bepaalt de omvang van het gemeentefonds in het normale begrotingsproces.

Omvang gemeentefonds

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De ontwikkeling van de omvang wordt vooral bepaald door de groei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Het volume van het gemeentefonds groeit mee met een meerjarig gemiddelde van het BBP. Daarnaast vindt compensatie plaats voor loon- en prijsontwikkelingen, gebaseerd op de prijsmutatie van het BBP. De omvang van het gemeentefonds verandert ook bij nieuwe taken en verantwoordelijkheden, of als taken komen te vervallen.

Opbouw gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit 3 soorten uitkeringen: algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Voor Participatie ontvangt de gemeente een integratie-uitkering. Decentralisatie-uitkeringen betreffen onderdelen van het gemeentefonds die niet via de maatstaven van de algemene uitkering verdeeld kunnen worden. Alle uitkeringen uit het gemeentefonds vallen onder de algemene middelen en zijn dus vrij inzetbaar.

Specifieke Uitkeringen

Naast deze 3 vormen van algemene middelen ontvangt de gemeente zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUK's). Deze worden verantwoord op het betreffende programma en zijn niet vrij inzetbaar. Bovendien wordt over deze middelen verantwoording afgelegd bij de jaarrekening.

Wijziging Financiële verhoudingswet

Medio 2026 is het wetsvoorstel Wet herziening uitkeringsstelsel financiële verhoudingen ingediend. De belangrijkste wijziging in dit voorstel is de -introduktie van een nieuwe uitkeringsvorm, de Bijzondere Fonds Uitkering (BFU). Deze moet de huidige decentralisatie uitkering vervangen en tegelijkertijd een alternatief bieden voor de enorme groei van het aantal SPUK's in de afgelopen jaren. De BFU wordt onderdeel van het gemeentefonds en kent minder verantwoordingsregels dan de SPUK's. De verdere uitwerking is nog gaande. Het wetsvoorstel wordt naar verwachting begin 2027 behandeld.

Septembercirculaire 2026

De cijfers in deze begroting zijn, evenals voorgaande jaren, gebaseerd op de septembercirculaire. Deze bevat geen grote mutaties ten opzichte van de meicirculaire anders dan bijstelling van de accressen en een actualisatie van de maatstaven.

Onroerende zaakbelastingen

De opbrengst uit onroerende zaakbelasting wordt in deze begroting met 2,7% verhoogd. Dat is gelijk aan de algemene trend. Omdat de WOZ-waarden van vrijwel al het vastgoed boven trendmatig zijn gestegen, wordt een verlaging van het tarief toegepast. Op deze wijze stuurt de gemeente op de benodigde opbrengst en speelt de ontwikkeling van de WOZ-waarde een ondergeschikte rol. Een hogere waarde leidt dus niet automatisch tot een (boven trendmatig) hogere OZB-aanslag. De belastingvoorstellen 2027 met daarin de tarieven worden behandeld in de gemeenteraadsvergadering van 15 december 2026.

Dividenden

Alle beleggingen van Krimpen aan den IJssel liggen in het verlengde van de publieke taak. De verwachte inkomsten uit beleggingen beoordelen we jaarlijks en stellen we - indien nodig - bij.

Het gegarandeerde dividend over de cumulatief preferente aandelen Stedin bedraagt 3%. Daarnaast wordt in deze begroting rekening gehouden met een dividenduitkering over de reguliere aandelen Stedin ter hoogte van het gemiddelde van de afgelopen vier jaar. Ook de aandelen BNG leveren dividendinkomsten op. Over de aandelen Oasen en Cyclus wordt geen dividend uitgekeerd.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de rentebaten en -lasten wordt verdeeld (omgeslagen) over de programma's op basis van de activa op die programma's. Deze verdeling vindt plaats via het zogenaamde rente omslag percentage. De gehanteerde omslagrente in deze begroting bedraagt afgerond 1%, terwijl de berekende omslag 0,77% is. Er is daardoor sprake van een financieringssaldo, dat onder de algemene dekkingsmiddelen valt. In paragraaf D Financiering wordt dit verder toegelicht.

Stelposten

In de begroting is een aantal stelposten opgenomen die hier kort worden toegelicht:

- Eigen bijdragen Wmo en Jeugdzorg en Huishoudelijke hulp: In 2028 en 2029 worden bedragen voor deze ontwikkelingen uitgenomen uit het gemeentefonds. De bekostiging door het rijk stopt omdat taken vervallen (Huishoudelijke hulp) of andere inkomstenstromen ontstaan (eigen bijdragen). Voor die veronderstelde effecten die de uitname opheffen worden stelposten opgenomen zolang de uitwerking nog niet helder is. Per saldo lopen deze ontwikkelingen dus neutraal in de begroting.
- BCF Onderuitputting: Dit betreft een stelpost voor te verwachten extra algemene uitkering wanneer gemeenten, zoals de afgelopen jaren het geval was, minder BTW delareren bij het BTW-compensatiefonds.
- Vrijval afschrijvingslasten: Wanneer activa volledig zijn afgeschreven en vervanging nog niet aan de orde is, blijft de budgetruimte voor de afschrijving in de tussenliggende jaren beschikbaar zodat deze worden ingezet op het moment dat vervanging plaatsvindt. Tot dat moment is de ruimte beschikbaar voor incidentele onderzoeken naar en/of voorbereiding van nieuwe investeringen.
- DU CDOKE Middelen: Dit betreft het deel van de CDOKE middelen (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid) waarvoor nog geen concrete besteding door de raad is vastgesteld.
- DU Bibliotheekmiddelen: Via het gemeentefonds ontvangt de gemeente een decentralisatie uitkering (DU) voor bibliotheekwerk. Deze stelpost reserveert die middelen totdat er een plan is voor de inzet ervan.

Stelposten	Begroting 2027	Meerjarenraming		
		2028	2029	2030
Stelposten baten				
Herinvoering eigen bijdragen Wmo		362	362	370
Eigen bijdrage jeugdzorg		389	399	408
Huishoudelijke hulp Wmo			1.768	1.890
BCF onderuitputting	225	228	233	239
Stelposten lasten				
Vrijval afschrijvingslasten investeringen		308	354	366
DU CDOKE middelen		144	144	144
DU Bibliotheekmiddelen	105			
Saldo stelposten	120	526	2.263	2.396

Vennootschapsbelasting

Reclame-uitingen

In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met een aanslag VPB voor reclame-uitingen.

Grondexploitaties

Voor de grondexploitaties wordt jaarlijks een quickscan uitgevoerd om na te gaan of sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Tot nu toe is dat niet het geval.

Overige activiteiten

Of er nog meer activiteiten van de gemeente als ondernemerschap moeten worden aangemerkt blijft dus nog steeds onzeker, zodat om die reden nog steeds een risico is opgenomen.

Onvoorzien

De post onvoorzien is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording een verplicht onderdeel van de begroting. Gemeenten zijn vrij de hoogte van deze post te bepalen. De post onvoorzien is op basis van de financiële verordening 2026 vastgesteld op € 0 per inwoner.

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we

- [Nota lokale heffingen 2019](#)
- Belastingverordeningen
- [Financiële verordening 2026](#)
- [Nota reserves en voorzieningen](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Begrotingswijzigingen (in principe elke raadsvergadering)
Jaarrekening (voor 15 juli t+1)

Wat mag het kosten

Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Onroerende zaakbelasting	6.345	6.510	6.865	7.095	7.339	7.589
Uitkeringen gemeentefonds	67.512	67.923	71.762	73.090	75.906	79.207
Dividenden en winstuitkeringen	440	515	368	368	368	368
Saldo van de financieringsfunctie	-332	-12	-187	-698	-1.434	-1.713
Lasten algemene dekkingsmiddelen	-17	-326	-15	-324	-371	-383
Algemene dekkingsmiddelen	73.948	74.610	78.792	79.530	81.809	85.068
Vennootschapsbelasting	-4	-4	-4	-4	-4	-4
Onvoorziene lasten						
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	73.943	74.606	78.788	79.526	81.804	85.064
Reservemutaties						
Geraamd resultaat	73.943	74.606	78.788	79.526	81.804	85.064

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. Doorgaans gaat het om belastingen, heffingen en retributies.

Onze gemeente heft:

- onroerendezaakbelasting (ozb)
- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- haven- en marktgelden
- lijkbezorgingsrechten
- leges

De Nota Lokale heffingen 2019, de kadernota en het coalitieakkoord 2026-2030 dienen als uitgangspunten voor 2027. Deze uitgangspunten zijn vertaald in de begroting 2027.

Ontwikkelingen 2027

Lokale heffingen

Bij de raming van de opbrengsten voor 2027 zijn de bandbreedtes uit de Nota Lokale Heffingen 2019 het uitgangspunt. Voor de begroting 2027 is de geraamde OZB-opbrengst

van 2026 als basis genomen. Voor de begroting 2027 is deze opbrengst verhoogd met de reguliere areaaluitbreiding en de indexering van 2,7%. Om de geraamde OZB-opbrengst in 2027 te realiseren, worden de drie OZB-tarieven – eigenarenbelasting woningen, eigenarenbelasting niet-woningen en gebruikersbelasting niet-woningen – aangepast aan de verwachte ontwikkeling van de WOZ-waarden. Omdat voor 2027 een stijging van het waardeniveau wordt verwacht, kunnen de OZB-tarieven naar verwachting worden verlaagd.

Bij alle overige heffingen wordt uitgegaan van de kostendekkendheid uit de nota lokale heffingen 2019 of besluiten die daarna genomen zijn.. Om de gewenste kostendeckingspercentages te bereiken, is de trendmatige verhoging voor een aantal heffingen niet voldoende. De opbrengsten uit de afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten, havengelden en marktgelden moeten daarom meer dan trendmatig stijgen. In de belastingvoorstellen voor 2027 worden de definitieve tarieven en kostendeckingspercentages uitgewerkt.

Wet WOZ

Voor belastingjaar 2027 worden de WOZ-waarden vastgesteld naar waardepeildatum 1 januari 2026. De Waarderingskamer verwacht dat de WOZ-waarden van woningen landelijk gemiddeld met circa 5,5% tot 7,5% stijgen. De uiteindelijke waardeontwikkeling binnen Krimpen aan den IJssel kan hiervan afwijken.

Een stijging van de WOZ-waarden leidt niet automatisch tot een evenredige stijging van de OZB-opbrengst. Om de geraamde OZB-opbrengst te realiseren, worden de OZB-tarieven aangepast aan de feitelijke waardeontwikkeling.

Afvalstoffenheffing

In juni 2025 heeft de raad besloten om per 2026 een tarief voor restafval in te voeren. De afvalstoffenheffing bestaat sindsdien uit een vast en een variabel deel.

Vanwege de nog lopende evaluatie van het restafvaltarief vinden wij het niet verantwoord om in 2027 vast te houden aan volledige kostendekking. We kiezen ervoor om de ontwikkeling van het variabele deel aan te sluiten bij het door de raad in juni 2025 vastgestelde ingroeimodel. Het tarief voor een ontgrendeling van een ondergrondse restafvalcontainer stijgt van € 1,00 in 2026 naar € 1,50 in 2027. Voor een lediging van een minicontainer van 140 liter stijgt het tarief van € 2,35 naar € 3,50 en voor een minicontainer van 240 liter van € 4,00 naar € 6,00. Het vaste deel wordt trendmatig verhoogd. Daarmee is de afvalexploitatie niet volledig kostendekkend. Het resterende tekort (€ 550.000) wordt in 2027 eenmalig gedekt uit de Vrije Reserve. De definitieve tarieven voor het vaste en variabele deel worden opgenomen in de belastingvoorstellen voor 2027.

Lijkbezorgingsrechten

Voor de lijkbezorgingsrechten wordt in 2027 uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Daarmee wordt de stapsgewijze verhoging van de kostendekkendheid uit de afgelopen jaren voortgezet. Voor 2026 werd nog uitgegaan van een kostendekkendheid van 95%.

Om in 2027 volledige kostendekkendheid te bereiken, is een aanzienlijke verhoging van de tarieven noodzakelijk. Dit hangt vooral samen met een actualisatie van de kosten die aan de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen worden toegerekend en de lagere inkomstenverwachting vanwege dalende volumes. De stijging gaat daarmee verder dan de reguliere indexering. De financiële uitwerking hiervan wordt toegelicht bij het overzicht van baten, lasten en kostendekkendheid.

Haven- en marktgelden

Voor zowel de havengelden als de marktgelden is in 2027 een hogere opbrengst nodig om de kostendekkendheid binnen de in de Nota Lokale Heffingen 2019 vastgestelde bandbreedtes te houden. De benodigde stijging is hoger dan de reguliere indexering en hangt samen met de ontwikkeling van de aan deze heffingen toegerekende lasten. De definitieve tarieven worden opgenomen in de belastingvoorstellen voor 2027.

Leges

De legestarieven worden overeenkomstig de begrotingsrichtlijn met 2,7% verhoogd. Een aantal tarieven uit hoofdstuk 1 van de tarieventabel vormt hierop een uitzondering. Voor deze tarieven geldt een wettelijk maximum en het gemeentelijke tarief is al gelijk aan dit maximum.

De Legesverordening en de bijbehorende tarieventabel 2027 worden gebaseerd op de modelverordening van de VNG. Daarbij worden eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving en verdere ontwikkelingen rond de Omgevingswet verwerkt.

Kwijtschelding

Kwijtschelding wordt verleend als een belastingschuldige voldoet aan de daarvoor geldende inkomens- en vermogensnormen. Ook in 2027 maakt de gemeente gebruik van de wettelijke beleidsruimte om de vermogensnorm te verruimen. Hierdoor kunnen inwoners met een laag inkomen en een beperkt vermogen in aanmerking komen voor kwijtschelding.

In 2026 is het aantal aanvragen om kwijtschelding sterk toegenomen. Waar voorheen circa 350 aanvragen per jaar werden ontvangen, zijn dit er in 2026 circa 700. Ook het aantal toegekende verzoeken is gestegen, van circa 300 naar 450.

Naar verwachting hangt deze stijging voor een belangrijk deel samen met de gewijzigde wijze van heffing. Vanaf 2026 legt de gemeente de afvalstoffenheffing zelf rechtstreeks op aan gebruikers. Voorheen liep deze gebruikersheffing mee met de afrekening van Oasen N.V. Hierdoor schrijft de gemeente vanaf 2026 rechtstreeks een bredere groep belastingplichtigen aan. Dit leidt naar verwachting ook tot een groter aantal inwoners dat bij de gemeente een verzoek om kwijtschelding indient.

Lokale heffingen

Overzicht baten en lasten

Conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf Lokale heffingen een overzicht van de baten en lasten van de heffingen waarbij kosten worden verhaald. De kostendekkendheid van deze heffingen wordt jaarlijks opnieuw berekend, met inachtneming van de uitgangspunten van het BBV. De uitkomsten van deze berekeningen worden betrokken bij het bepalen van de tarieven en de geraamde opbrengsten. In de Nota Lokale Heffingen 2019 zijn voor de verschillende heffingen bandbreedtes voor de kostendekkendheid vastgesteld. In de begroting 2027 blijven de geraamde kostendeckingspercentages binnen deze bandbreedtes.

Hieronder wordt per heffing inzicht gegeven in de geraamde baten en lasten en het daaruit voortvloeiende kostendeckingspercentage. Vervolgens wordt per heffing een nadere toelichting gegeven op de opbouw van de baten en lasten en de ontwikkeling van de kostendekkendheid.

Lokale heffingen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Onroerendezaakbelasting	6.502	6.696	6.934
Afvalstoffenheffing	5.817	5.902	5.937
Rioolheffing	4.098	4.332	4.434
Haven- en marktgelden	149	152	147
Lijkbezorgingsrechten	669	682	1.008
Leges, overig	1.184	1.433	1.666
Totaal lokale heffingen	18.420	19.197	20.125

Opbrengsten

Hieronder worden de diverse heffingen weergegeven.

Onroerende zaakbelastingen

Voor de begroting is als ozb-opbrengst het volume uit 2026 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 2,7%. Dit alles geeft het volgende beeld:

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Onroerendezaakbelasting	6.502	6.696	6.934

Afvalstoffenheffing

In de Nota Lokale Heffingen 2019 is voor de afvalstoffenheffing een bandbreedte voor de kostendeckendheid vastgesteld van 90% tot 100%. Sinds de begroting 2021 wordt uitgegaan van maximale kostendeckendheid.

De directe kosten binnen het taakveld afval worden volledig aan de afvalstoffenheffing toegerekend. Daarnaast wordt 25% van de kosten voor straatvegen toegerekend, omdat deze activiteit mede bijdraagt aan het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.

Voor 2027 zijn de baten en lasten geraamd op basis van de meest actuele inzichten en de eerste ervaringen met het restafvaltarief. Bij de raming van de baten wordt rekening gehouden met het aantal aanbiedingen van restafval en de daarmee samenhangende opbrengsten uit het variabele tarief. De werkelijke opbrengsten zijn mede afhankelijk van het aanbodgedrag van huishoudens. Hierdoor blijft sprake van enige onzekerheid in de raming.

De opbrengsten in deze begroting zijn gebaseerd op verhoging van het vaste tarief met de trend (2,7%) en een oploep van het tarief per klepbeweging van € 1 naar € 1,50. Dit sluit aan bij het amendement van 26 juni 2025. Door deze keuze resteert in 2027 een tekort op de afvalexploitatie van naar verwachting € 550.000. Dit dekken wij eenmalig uit de Vrije Reserve en wordt dus niet in 2027 niet in het tarief verwerkt.

Voor 2027 leidt dit tot het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendeckking
Afvalstoffenheffing	7.121	6.571	92%

Rioolheffing

In de Nota Lokale Heffingen 2019 is voor de rioolheffing een bandbreedte voor de kostendekkendheid vastgesteld van 90% tot 100%. Sinds de begroting 2021 is gekozen voor maximale kostendekking. Om in 2027 de kostendekking op 100% te houden moet de rioolheffing met 2,3% worden verhoogd. De directe kosten binnen het taakveld riolering worden volledig aan de rioolheffing toegerekend. Daarnaast wordt 25% van de kosten voor straatvegen en onkruidbestrijding aan de rioolexploitatie toegerekend. Van de kosten voor het onderhoud aan binnenwater en beschoeiingen wordt 20% toegerekend. Deze activiteiten dragen mede bij aan het functioneren van de gemeentelijke watertaken. De lasten voor de gemeentelijke watertaken nemen onder meer toe door maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie. Voor 2027 wordt opnieuw uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De ontwikkeling van de lasten wordt betrokken bij het bepalen van de tarieven voor 2027.

In Krimpen aan den IJssel wordt de rioolheffing geheven van zowel eigenaren als gebruikers. De eigenaar wordt belast voor het hebben van een aansluiting op de gemeentelijke riolering. De gebruiker wordt belast naar de hoeveelheid water die vanuit het perceel wordt afgevoerd.

Voor 2027 leidt dit tot het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Rioolheffing	4.434	4.434	100%

Havengelden

In de Nota Lokale Heffingen 2019 is voor de havengelden een bandbreedte voor de kostendekkendheid vastgesteld van 75% tot 100%. De tarieven worden jaarlijks beoordeeld aan de hand van de ontwikkeling van de lasten en de gewenste kostendekkendheid. Voor 2027 is een verhoging van 9,5% nodig om de kostendekking binnen de bandbreedte te houden. Deze stijging wordt veroorzaakt door nieuwe afschrijvingslasten vanaf 2027 welke samenhangen met de vervanging en verzwaring van de elektrakasten in de haven.

Voor 2027 leidt dit tot het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Haven	131	98	75%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte.

Marktgelden

In de Nota Lokale Heffingen 2019 is voor de marktgelden een bandbreedte voor de kostendekkendheid vastgesteld van 80% tot 100%. De tarieven worden jaarlijks beoordeeld aan de hand van de ontwikkeling van de lasten en de gewenste kostendekkendheid. Voor 2027 is een verhoging van 5,7% nodig om de kostendekking binnen de bandbreedte te houden. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de toerekening van de overheadlasten. Daarnaast nemen de lasten voor elektra beperkt toe.

Om de kostendekkendheid binnen de vastgestelde bandbreedte te houden, is voor 2027 daarom een hogere opbrengst uit de marktgelden nodig.

Voor 2027 leidt dit tot het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Markt	65	52	80%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte .

Lijkbezorgingsrechten

De lasten voor de gemeentelijke begraafplaatsen zijn voor 2027 geactualiseerd en nemen ten opzichte van de begroting 2026 aanzienlijk toe. Dit komt onder andere door de benodigde storting voor onderhoud aan kapitaalgoederen op de Tiendweg en IJsseldijk, werkzaamheden voor het delven van graven op Waalhoven en IJsseldijk en hogere lasten voor het ruimen van graven. Om deze lasten in 2027 volledig te dekken, is een aanzienlijke verhoging van de opbrengsten uit de lijkbezorgingsrechten noodzakelijk. Dit betreft een stijging van 47,6%.

Voor 2027 leidt dit tot het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Lijkbezorging	1.008	1.008	100%

Legesverordening

Voor de leges geldt als uitgangspunt dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die aan de dienstverlening worden toegerekend. De kostendekkendheid van de Legesverordening bedraagt daarmee maximaal 100%. De leges voor activiteiten in de fysieke leefomgeving vormen een belangrijk onderdeel van de totale legesopbrengsten. De hoogte van deze opbrengsten kan van jaar tot jaar fluctueren en is onder meer afhankelijk van het aantal en de omvang van de aanvragen en van het bouwprogramma. Hierdoor kan ook de kostendekkendheid per onderdeel jaarlijks verschillen. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is de heffing van leges voor bouwactiviteiten gewijzigd. Bij de tariefstelling wordt rekening gehouden met de werkzaamheden die de gemeente bij de verschillende activiteiten daadwerkelijk uitvoert. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden jaarlijks verwerkt in de Legesverordening en de bijbehorende tarieventabel.

De kostendekkendheid wordt zowel per onderdeel van de Legesverordening als voor de verordening als geheel inzichtelijk gemaakt.

Voor 2027 leidt dit tot het volgende beeld:

Paragraaf	Omschrijving	Lasten	Baten	Kostendekking
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	51	38	76%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	643	506	79%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	171	132	77%
Paragraaf 1.4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	7	3	37%
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken			
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie			
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	17	6	36%
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief			
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten	22	5	23%
Paragraaf 1.10	Diversen			
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen			
Paragraaf 2.2	Voorfase			
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	930	840	90%
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed			
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten	51	18	35%
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten			
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten	2		20%
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten			41%
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften			
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid			
Paragraaf 2.11	Overige tarieven	1		46%
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	29	21	72%
Paragraaf 2.13	Vermindering			
Paragraaf 2.14	Teruggaaf			35%
Paragraaf 3.1	Horeca	26	3	12%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven			
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet			
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement of markt	9	1	11%
Paragraaf 3.5	Standplaatsen			
Paragraaf 3.6	Kinderopvang			
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit			
Totaal		1.959	1.573	80%

Lastendruk

Op basis van de nieuwe tarieven berekenen we voor een aantal situaties de lastendruk voor 2027. In deze situaties is geen rekening gehouden met een wijziging van de WOZ-waarde van de woning. Deze is moeilijk te voorspellen en niet voor iedereen gelijk.

In paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing is het kengetal belastingcapaciteit opgenomen.

Lastendruk 1 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2026	2027	% effect	Bedrag
Een woning met een WOZ-waarde van € 300.000, bewoond door 1 persoon; het waterverbruik is 45 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	82,08	83,52	1,75%	1,44
		Afvalstoffenheffing, vast deel	390,00	400,55	2,71%	10,55
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (20x)	20,00	30,00	50,00%	10,00
		Totale lastendruk per jaar	492,08	514,07	4,47%	21,99
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	82,08	83,52	1,75%	1,44
		Rioolheffing, het eigenarendeel	197,52	200,75	1,64%	3,23
		Afvalstoffenheffing, vast deel	390,00	400,55	2,71%	10,55
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (20x)	20,00	30,00	50,00%	10,00
		Onroerendezaakbelasting	236,70	243,09	2,70%	6,39
		Totale lastendruk per jaar	926,30	957,91	3,41%	31,61

Lastendruk 2 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2026	2027	% effect	Bedrag
Een woning met een WOZ-waarde van € 450.000, bewoond door 2 personen het waterverbruik is 90 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	82,08	83,52	1,75%	1,44
		Afvalstoffenheffing, vast deel	390,00	400,55	2,71%	10,55
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (30x)	30,00	45,00	50,00%	15,00
		Totale lastendruk per jaar	502,08	529,07	5,38%	26,99
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	82,08	83,52	1,75%	1,44
		Rioolheffing, het eigenarendeel	197,52	200,75	1,64%	3,23
		Afvalstoffenheffing, vast deel	390,00	400,55	2,71%	10,55
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (30x)	30,00	45,00	50,00%	15,00
		Onroerendezaakbelasting	355,05	364,64	2,70%	9,59
		Totale lastendruk per jaar	1.054,65	1.094,46	3,77%	39,81

Lastendruk meerpersoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2026	2027	% effect	Bedrag
Een woning met een WOZ-waarde van €600.000, bewoond door meer dan 2 personen het waterverbruik is 150 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	164,16	167,04	1,75%	2,88
		Afvalstoffenheffing, vast deel	390,00	400,55	2,71%	10,55
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (50x)	50,00	75,00	50,00%	25,00
		Totale lastendruk per jaar	604,16	642,59	6,36%	38,43
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	164,16	167,04	1,75%	2,88
		Rioolheffing, het eigenarendeel	197,52	200,75	1,64%	3,23
		Afvalstoffenheffing, vast deel	390,00	400,55	2,71%	10,55
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (50x)	50,00	75,00	50,00%	25,00
		Onroerendezaakbelasting	473,40	486,18	2,70%	12,78

Lastendruk 1 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2026	2027	% effect	Bedrag
		Totale lastendruk per jaar	1.275,08	1.329,52	4,27%	54,44

Kwijtschelding

Inwoners met onvoldoende financiële draagkracht kunnen onder voorwaarden gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen krijgen. De landelijke regels voor kwijtschelding zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de daarop gebaseerde regelgeving. Het gemeentelijke beleid is verder uitgewerkt in de *Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023*, die door de gemeenteraad op 15 december 2022 is vastgesteld.

Bij de raming voor 2027 wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van het aantal aanvragen en toekenningen. In 2026 is het aantal aanvragen sterk toegenomen. Waar voorheen circa 350 aanvragen werden ontvangen, zijn dit er in 2026 circa 700. Ook het aantal toegekende verzoeken is gestegen, van circa 300 naar circa 450.

Op basis van deze ontwikkeling wordt voor 2027 rekening gehouden met een structureel hoger aantal toekenningen dan in voorgaande jaren.

Het volgende overzicht laat de financiële ontwikkeling zien, waarbij de kolom 2026 al is bijgesteld gedurende het jaar:

Kwijtscheldingen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	131	190	194
Rioolheffing	31	36	37
Totaal kwijtscheldingen	162	226	231

Woonlasten (vergelijking met omliggende gemeenten)

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) geeft inzicht in de woonlasten per gemeente en de posities die de gemeenten ten opzichte van elkaar innemen in Nederland. Hierbij geldt dat nummer 1 de goedkoopste gemeente is. In 2026 staat Krimpen aan den IJssel op plaats 255 van de 342 (deel)gemeenten. In 2025 nam Krimpen aan den IJssel nog een 307e plaats in van de 342 gemeenten. De reden voor deze verbetering was het lagere tarief voor de afvalstoffenheffing.

Wat betreft de omringende gemeenten zijn de woonlasten als volgt (peiljaar 2026):

Vergelijking woonlasten per gemeente	Netto woonlast (duur->goedkoop)	Rangnummer COELO
Gouda	1383	322
Krimpen aan den IJssel	1184	255
Zuidplas	1141	228
Rotterdam	1128	216
Krimpenerwaard	1064	158
Capelle aan den IJssel	885	19

Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de risico's, de bijbehorende beheersmaatregelen en de mate waarin de gemeente voldoende buffer heeft om risico's af te dekken. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2023) is het beleid vastgelegd dat de basis vormt voor de gevolgde werkwijze.

Door de complexe samenleving, de veelzijdige gemeentelijke activiteiten en veranderingen in wet- en regelgeving lopen gemeenten veel risico's. Risico's zijn onvermijdelijk, maar kunnen wel worden beheerst. In het uiterste geval kan de gemeente risico's opvangen via de weerstandscapaciteit. De gemeente beschikt over vrij aanwendbare middelen die, wanneer dat nodig is kunnen worden ingezet om dergelijke tegenvallers op te vangen; de weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de financiële omvang van de gemeentelijke risico's te vermenigvuldigen met de ingeschatte kans dat deze risico's zich ook echt gaan voordoen. De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit bepaalt of de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft.

In de belangrijkste planning- en controldocumenten (kadernota, begroting en jaarrekening) is altijd een geactualiseerd overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's en een analyse van het weerstandsvermogen. De overzichten geven op hoofdlijnen informatie over risicobeheersing. Wetgever, toezichthouder en gemeenteraad hechten in toenemende mate belang aan risicobeheersing.

Risico's

Gedurende het jaar heeft risicobeheersing de doorlopende aandacht.

Op de volgende pagina zijn de grootste risico's opgenomen waaronder ook de risico's van de verbonden partijen, die direct gevolgen hebben voor de financiën van onze gemeente. De risicobeheersing tot sturing op financiële risico's vindt plaats door samenwerking, overleg en verantwoording in informatievoorziening.

Artikel 15 van BBV schrijft voor om in de begroting de risico's van de verbonden partijen op te nemen die geheel of gedeeltelijk zijn afgewend op de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Conform de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 zijn de risico's in kaart gebracht. In deze paragraaf wordt de top 10 van de risico's behandeld.

De omvang van de totale benodigde weerstandscapaciteit is toegenomen ten opzichte van de laatste presentatie van de risico's, in de jaarrekening 2025. De belangrijkste oorzaak is het risico op de regionale jeugdhulpkosten. De ontwikkelingen in 2026 hebben aangetoond hoe gevoelig deze uitgaven zijn voor onvoorspelbare volumestijgingen. Daarom zijn de omvang en de kans van het eerder opgenomen risico fors verhoogd.

Twee risico's zijn (nog) niet te kwantificeren en komen daarom niet voor in de top 10:

Risico waterstofverbrossing aanbrug Algerbrug

In 2025 was er berichtgeving over mogelijke waterstofverbrossing in de aanbrug van de Algerbrug. De aanbrug is veilig te gebruiken en er zijn geen veiligheidsmaatregelen nodig vanwege mogelijke waterstofverbrossing. Er is geen acuut veiligheidsrisico. Wel is er een behoefte aan vervolgonderzoek om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van waterstofverbrossing. Wij zullen hierin samen optrekken met Rijkswaterstaat, omdat Rijkswaterstaat meerdere onderzoeken doet naar bruggen waarbij dit risico geldt. Rijkswaterstaat verwacht het vervolgonderzoek in 2027. Aan de hand van de onderzoeksuitkomsten zullen wij moeten bepalen wat de consequenties zijn voor het beheer en onderhoud van de aanbrug.

Huisvesting statushouders

Krimpen aan den IJssel heeft een achterstand bij het plaatsen van statushouders. Vanuit de toezichthouder (Provincie Zuid-Holland) is er vanwege deze achterstand een voornemen tot indeplaatsstelling aangekondigd. Om dit te voorkomen is er een huisvestingsplan opgesteld. Het is nog onduidelijk of de hierin opgenomen maatregelen door de provincie als toereikend worden gezien of dat er mogelijk nog aanvullende maatregelen nodig zijn. De uiterste consequentie is de effectuering van de indeplaatsstelling.

Risico's Begroting 2027

GEKWANTIFICEERDE RISICO'S bedragen x 1.000	Max kosten bij gevolg	Kans op gevolg	Benodigde capaciteit	Beheersmaatregelen
Bestuur en veiligheid				
Geen risico's in de top 10				
Ruimtelijk Domein				
1. Grote projecten Buitenruimte. Kosten kunnen aanzienlijk oplopen in verband met marktwerking bij aanbestedingen en tijdens de uitvoering van projecten. Ook de planning van projecten is een risico. We hebben gezien dat de prijzen en levertijden van allerlei grondstoffen en materialen stijgen. Het zijn inmiddels forse prijsstijgingen en de komende ontwikkeling is niet goed te voorzien.	3.000	10%	300	Monitoring en waar mogelijk anticiperen bij opstellen meerjarenplanning herstraten en riolering. De planning van projecten en noodzakelijk extra onderzoek vormt een risico.
2. MPG 2026. Bij de actualisatie van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) zijn meerdere risico's met mogelijke financiële consequenties gedefinieerd en gewogen. Het aantal risico's is toegenomen doordat de uitvoering van enkele projecten in een vervolgfase is gekomen. Doordat beter zicht is gekomen op de uitvoering kunnen de risico's ook beter worden ingeschat en kunnen gerichte beheersmaatregelen worden ingezet.	3.600	div.	1.243	Diverse beheersmaatregelen zijn van toepassing, deze zijn per grondexploitatie geïnventariseerd.
Maatschappelijk Domein				
3. Zwembad De Lansingh (exploitatie). Op dit moment loopt de aanbestedingsprocedure. Het is nog onzeker of marktpartijen een inschrijving zullen indienen en, indien dat het geval is, tegen welke prijs. De uiteindelijke uitkomst van de aanbesteding wordt beïnvloed door verschillende factoren, waaronder de technische staat van het huidige zwembad, de omvang van de benodigde suppletiebijdrage en de risico's rondom toekomstige energiekosten. Deze onzekerheden kunnen van invloed zijn op zowel de belangstelling vanuit de markt als de hoogte van de aangeboden tarieven.	200	75%	150	Geen, zijn gebonden aan de uitkomst van de inschrijving omdat de politieke wens is om het zwembad open te houden.
4. Zwembad De Lansingh (onderhoud). Het groot onderhoud van zwembad De Lansingh komt voor rekening van de gemeente en wordt bekostigd via een onderhoudsvoorziening op basis van het MJOP. Risico bestaat dat onderhoudskosten hoger uitvallen dan voorzien, waardoor de voorziening onvoldoende dekking biedt. Daarnaast gaat het MJOP uit van ingebruikname van een nieuw zwembad in 2031. Bij uitstel hiervan nemen de benodigde stortingen naar verwachting toe met circa € 90.000 per jaar. Ook kunnen onverwachte technische calamiteiten, zoals leidingbreuken of constructieve gebreken, leiden tot extra kosten, tijdelijke sluiting en risico's voor de continuïteit van de exploitatie.	500	50%	250	
Sociaal Domein				
5. Ontwikkelingen Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond;	2.500	50%	1.250	-Er is nog geen zicht op een eventuele vergoeding van het Rijk. Voor wat betreft een verschuiving in vraag naar jeugdhulp, wordt steeds op basis van de meest reële informatie de begroting bijgesteld.

Risico's Begroting 2027

- Onvoorziene uitgaven als gevolg van afschaling jeugdhulp +; Ontwikkelingen op regionaal en landelijk niveau kunnen zorgen voor een toename van de kosten. - Onvoorziene uitgaven als gevolg van risicoproductie zorgaanbieders regionale jeugdhulp; Vanwege de BBV-voorschriften zijn de jaarrekening en de begroting van de GRJR fors aangepast. Gemeenten zijn vanaf 2024 zelf verantwoordelijk voor de verantwoording van de zorgkosten. (De GRJR geeft slechts nog een begrotingsadvies vanaf 2025.) Er kunnen verschillen zijn tussen de productieverantwoordingen van zorgaanbieders en de gemeentelijke administratie (risicoproductie). - Onvoorziene afwijkingen als gevolg van complexe casuïstiek; In 2026 zijn we geconfronteerd met 2 intensieve (gezins)casussen die zorgen voor een groot deel van de kostenstijging. De begroting 2027 is ingericht op de actuele cijfers in september 2026, waarbij hiermee rekening is gehouden. Wanneer zich echter opnieuw een dergelijke casus voordoet moeten we rekening houden met excessieve kostenstijgingen.				-In 2026 hebben zich voor het eerst in jaren dergelijke incidenten voorgedaan. In de begroting 2027 is rekening gehouden met de structurele effecten, maar dergelijke casuïstiek kan opnieuw voorkomen. -De gemeente staat voortdurend in contact met zorgaanbieders. Uitgangspunt is dat er zonder toewijzing geen zorg worden geleverd.
6. Gevolgen van open einde regelingen irt stijgende vraag naar zorg. Er is (landelijk) sprake van een stijgende vraag naar zorg. Dit heeft effect op zowel de lokale als de regionale budgetten voor jeugdzorg en Wmo.	300	50%	150	Effecten van vergrijzing en de gevolgen van het abonnementstarief met betrekking tot vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen worden meegenomen in de reële raming van de begroting. Op basis van monitoring wordt bezien in hoeverre er sprake is van een toename in de zorgvraag. Een incidenteel effect kan hiermee worden opgevangen. Structurele verwerking moet plaatsvinden via een begrotingswijziging op een later moment.
Middelen				
7. Cyberaanval. Bij een cyberaanval worden de ICT systemen aangevallen en mogelijk uitgeschakeld	4.000	10%	400	Penetratietesten door ingehuurd hackers, jaarlijks. Netwerk is opgedeeld in veel segmenten en gecompartmenteerd. Bewustzijnstrainingen voor medewerkers. Phishingmailcampagne.
8. Renteontwikkeling. De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt heeft gevolgen voor de lasten van nog af te sluiten leningen. Vanwege het omvangrijke investeringsprogramma heeft dat forse impact wanneer leningen moeten worden afgesloten.	645	50%	323	Doorontwikkelen treasurybeleid en liquiditeitenprognose zodat tijdig ingespeeld kan worden op financieringsbehoefte en renteontwikkelingen. Afspraken maken met de BNG, de renteontwikkeling volgen en daarop anticiperen, waar mogelijk alternatieve financiering zoeken en het aantrekken van financiering benaderen als aanbesteding.
9. Waardering EMK-terrein. EMK-terrein is aangekocht van de Staat, maar de waardebeoordeling moet nog worden herzien. Als de herziening niet of onvolledig plaatsvindt blijft mogelijk een tekort over op de herontwikkeling van het terrein.	1.500	10%	150	We blijven het gesprek met het Rijk zoeken o.b.v. van de gesloten overeenkomst en businesscase.
10. Energielasten. Door de politieke onrust in de wereld bestaat het risico dat de energielasten gaan stijgen.	800	25%	200	Afspraken maken met de energieleverancier
Verbonden partijen				
Risico's die geheel of gedeeltelijk afgewend kunnen worden op de gemeente (verbonden partijen).				
Overige risico's				
Risico's die niet binnen de top 10 vallen.	17.185	div.	1.826	

TOTAAL	34.230		6.241	
--------	--------	--	-------	--

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. In hoofdzaak bestaat de weerstandscapaciteit uit drie onderdelen:

- reserves (eigen vermogen);
- onbenutte belastingcapaciteit;
- post onvoorziene lasten.

Reserves

Van de reserves worden de algemene reserve, de reserve begrotingstekorten, de algemene reserve bouwgrondexploitatie, de vrije reserve en bestemmingsreserves die een relatie tot de risico's hebben tot de weerstandscapaciteit gerekend. Dat wil zeggen dat de benodigde reservemiddelen voor al genomen besluiten in principe niet meetellen voor de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve

De hoofdfunctie van de algemene reserve is het vormen van een buffer vanwege risico's. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd dat de bodem en het plafond van deze reserve gerelateerd wordt aan de omvang (lasten) van de begroting en de weerstandsratio. Als bodem:

- a) 5% van de omvang van de begroting
- b) Indien weerstandsratio onder de 1,0 dreigt te komen.

Als plafond wordt 10% van de omvang van de begroting aangehouden.

Indien de weerstandsratio onder de 1,0 dreigt te komen, komt het college met voorstellen om dit te herstellen. Indien de algemene reserve boven het plafond komt wordt het surplus in de Vrije Reserve gedoteerd. Bij het opstellen van deze begroting blijft de algemene reserve binnen de bandbreedte.

Reserve grondexploitatie

De belangrijkste functie van de reserve grondexploitatie is de dekking van verliesgevende ruimtelijke projecten. De totale omvang van de reserve telt mee als buffer voor de risico's, zolang er geen besluit is over de inzet van middelen voor specifieke grexten.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit heeft betrekking op de vier belangrijkste eigen inkomsten van de gemeente: de onroerende zaakbelasting (ozb), de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges, voor zover deze niet al 'maximaal' of kostendekkend zijn.

De ozb is niet gemaximeerd en biedt dus in principe ruimte. Een belangrijk standpunt van de raad en het college is echter dat lastenstijging voor de burger zo veel mogelijk wordt beperkt. Het rekenen met onbenutte belastingmogelijkheden past niet in dat beeld. Daarom is de onbenutte belastingcapaciteit vanwege de ozb op € 0 gesteld. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn in deze begroting volledig kostendekkend opgenomen. Er resteert dus geen onbenutte belastingcapaciteit op die heffingen.

De onderdekking op de totale leges die de gemeente in rekening brengt is niet eenvoudig in beeld te brengen. Het legespakket is zeer divers en er is nauwelijks op de opbrengsten te sturen. Ook voor dit onderdeel wordt daarom geen onbenutte belastingcapaciteit opgenomen. In de paragraaf lokale heffingen wordt op de kostentoerekening en kostendekkendheid van tarieven ingegaan. De kaders voor de kostendekking van de diverse leges en heffingen zijn vastgelegd in de nota lokale heffingen 2019.

Post onvoorziene lasten en saldo begroting

In de begroting wordt een (verplichte) raming onvoorziene lasten opgenomen. Sinds de begroting 2018 bedraagt deze raming € 0 per inwoner, conform het vastgestelde beleid met betrekking tot incidentele en structurele begrotingsruimte.

Het geprognosticeerde saldo van het begrotingsjaar 2026 wordt betrokken bij de berekening van de weerstandscapaciteit.

Berekening weerstandscapaciteit

Op basis van de driedeling die hiervoor is toegelicht is het volgende overzicht van de weerstandscapaciteit opgesteld:

Weerstandscapaciteit	Begroting 2027
Reserves	
Algemene Reserve – Algemene Dienst	8.266
Algemene Reserve – Bouwgrondexploitatie	4.256
Algemene Reserve - Begrotingstekorten	7.000
Vrije Reserve	494
Bestemmingsreserve met relatie risico's	
Saldo begroting 2026 na wijziging	-4.333
Begrotingsruimte 2027	88
Totale weerstandscapaciteit	15.771

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt het totaal aan beschikbare vrije middelen afgezet tegen het totaal aan gekwantificeerde risico's.

De ratio weerstandsvermogen is in deze begroting 2,53. Daarmee valt het weerstandsvermogen volgens de tabel in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen in de categorie 'uitstekend' (>2,0).

Het weerstandsvermogen is echter wel verslechterd t.o.v. de begroting 2026 (4,72) en de rekening 2025 (5,52). Dit hangt enerzijds samen met een lagere beschikbare weerstandscapaciteit in 2027 door het negatieve begrotingssaldo 2026 en anderzijds met de hogere benodigde weerstandscapaciteit in 2027 door het hogere totaal aan gekwantificeerde risico's in 2027, zoals toegelicht bij de risico's.

In Krimpen aan den IJssel hanteren we een ratio van minimaal 1 als acceptabel. Een ratio <1 geeft namelijk aan dat er onvoldoende weerstandsvermogen is om alle risico's met mogelijke financiële gevolgen te kunnen afdekken.

Weerstandsvermogen		
Beschikbare weerstandscapaciteit	15.771	2,53
Benodigde weerstandscapaciteit	6.241	

Financiële kengetallen

In planning- en controldocumenten wordt altijd aandacht besteed aan de financiële positie. De verplichte paragrafen spelen daarbij een belangrijke rol. Bij de beoordeling van de financiële positie wordt met de set verplichte kengetallen het inzicht in de financiële positie en de toekomstbestendigheid verbeterd.

De kengetallen zijn niet genormeerd, maar vooral bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Hieronder volgt een korte toelichting op de (berekening van de) kengetallen, een tabel met meerjarige uitkomsten en een beoordeling van de onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote

Deze quote drukt de schulden van de gemeente uit als aandeel van de totale baten in een jaar. De quote geeft zo een indicatie van de druk vanwege rente en aflossing op de begroting. Omdat de gemeente ook geld doorleent, wordt dit kengetal ook berekend zonder correctie voor verstrekte leningen.

Berekeningswijze:

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{\text{Totale schuld} - \text{verstrekte leningen}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

Een hogere schuldquote betekent dat een groter deel van de inkomsten nodig is voor rente en aflossing, waardoor minder ruimte overblijft voor beleidsuitgaven.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio betreft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen. De uitkomst geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hogere ratio duidt op een grotere weerbaarheid.

Berekeningswijze:

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} \times 100\%$$

Een hogere ratio betekent dat een groter deel van de activa is gefinancierd met eigen middelen in plaats van met vreemd vermogen. Dit vergroot de financiële weerbaarheid.

Grondexploitatie

De ratio voor grondexploitatie wordt berekend door de balanswaarde van de grondposities te delen door het totaal van de jaarlijkse baten. Een hoge uitkomst geeft de indicatie dat de gemeente veel risico loopt wanneer de ontwikkeling van de grondposities achterblijft.

Berekeningswijze:

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{\text{Balanswaarde grondposities}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

Een hoge ratio betekent dat een relatief groot deel van de begroting afhankelijk is van grondontwikkeling. Bij tegenvallende marktontwikkelingen kan dit een risico vormen voor de financiële positie.

Structurele exploitatieruimte

De begroting dient structureel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedragen door de structurele baten. De indicator structurele begrotingsruimte drukt het structurele saldo uit als aandeel van de totale baten. De uitkomst dient uiteraard positief te zijn en geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente nog structurele financiële ruimte heeft.

Berekeningswijze:

$$\text{Structurele exploitatieruimte} = \frac{\text{Structurele baten} - \text{Structurele lasten}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

Een hoge ratio betekent dat een relatief groot deel van de begroting afhankelijk is van grondontwikkeling. Bij tegenvallende marktontwikkelingen kan dit een risico vormen voor de financiële positie.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit bestaat uit een berekening van de totale gemeentelijke woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar. De lokale uitkomst geeft aan in hoeverre (positief of negatief) van het gemiddelde wordt afgeweken. Dit geeft dus ook een indicatie van de wendbaarheid van de begroting door inzet van belastingverhoging als dekkingsmiddel.

Berekeningswijze:

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{\text{Lokale woonlasten}}{\text{Landelijk gemiddelde woonlasten}} \times 100\%$$

Een score boven de 100% betekent dat de lokale woonlasten hoger zijn dan gemiddeld in Nederland; een score onder de 100% betekent dat de lasten lager zijn.

Kengetal met signaleringswaarden	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0,2%	0 - 0,2%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Kengetallen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenraming		
				2028	2029	2030
Netto schuldquote	28,02%	41,68%	56,81%	87,39%	96,51%	111,30%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	13,17%	29,99%	43,12%	73,66%	84,13%	99,13%
Solvabiliteitsratio	45,78%	43,50%	41,54%	34,31%	29,77%	26,01%
Grondexploitatie	0,84%	-0,99%	-0,05%	0,00%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	5,37%	2,19%	0,06%	-1,92%	-1,82%	-2,05%
*Belastingcapaciteit	115,09%	111,29%	110,32%			

*De belastingcapaciteit is weergegeven tot en met 2027. Meerjarig zijn geen percentages opgenomen, omdat de ontwikkeling van de lokale lastendruk op langere termijn moeilijk betrouwbaar te voorspellen is.

Duiding uitkomst kengetallen

In de berekeningen van de kengetallen wordt er gebruik gemaakt van balansstanden. Voor de begrotingsjaren wordt er uitgegaan van balansstanden per 1 januari van het betreffende jaar. Voor de begroting t-1 (2026) wordt er uitgegaan van de gegevens uit de primaire begroting.

Signaleringswaarden

Een hulpmiddel bij de duiding van de kengetallen is het hanteren van zogenaamde 'signaleringswaarden'. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest. De netto schuldquote en de grondexploitatie zitten in categorie A (groen). De solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte bevinden zich in categorie B (geel) en de belastingcapaciteit in categorie C (rood).

Berekeningen en duiding

Onderstaand zijn de berekening van de kengetallen voor het jaar 2027 opgenomen met een duiding op de uitkomst en het meerjarig verloop.

Netto schuldquote

Berekening:

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{83.692 - 18.874}{114.574} \times 100\% = 56,81\%$$

Voor 2027 komt de netto schuldquote uit op 55%, waarmee een belangrijke stijging zichtbaar is. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de geplande investeringen en het bijbehorende beroep op externe financiering. Hiermee stijgen de vaste schulden en daarmee de netto schuldquote.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Berekening:

$$\text{Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen} = \frac{83.692 - 34.552}{114.574} \times 100\% = 43,12\%$$

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen komt in 2027 uit op 43,12%. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door het toenemende beroep op externe financiering en de geplande investeringsuitgaven. In 2027 verwachten we gebruik te maken van nieuwe langlopende geldleningen. De netto schuldquote loopt meerjarig op naar gele waarden.

Solvabiliteitsratio

Berekening:

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{67.066}{161.463} \times 100\% = 41,54\%$$

De solvabiliteitsratio daalt in 2027 naar 41,54%. Deze daling wordt veroorzaakt doordat het eigen vermogen de komende jaren naar verwachting afneemt door meerjarige begrotingstekorten. Daarnaast neemt het totaal aan passiva toe, mede door de geplande investeringen en stijgende schuldpositie.

Grondexploitatie

Berekening:

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{-57}{114.574} \times 100\% = -0,05 \%$$

De grondexploitatiequote is laag, wat wil zeggen dat de omvang van de grondexploitaties relatief gering is. Er zijn beperkte middelen betrokken bij de boekwaarden. Bovendien heeft de gemeente weinig grondposities waarvan de ontwikkeling nog onzeker of risicovol is en vanaf 2028 zijn er geen gronden met balanswaarde in exploitatie op basis van het MPG 2026.

Structurele exploitatieruimte

Berekening:

$$\text{Structurele exploitatieruimte} = \frac{113.614 - 113.540}{114.574} \times 100\% = 0,06 \%$$

De structurele exploitatieruimte is in 2027 nog licht positief, maar vanaf 2028 is er een negatieve uitkomst. Deze uitkomst hangt samen met de verwachte negatieve begrotingsresultaten vanaf 2028.

Belastingcapaciteit

Berekening:

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{1.208}{1.095} \times 100\% = 110,32 \%$$

De lokale lasten in Krimpen aan den IJssel zijn relatief hoog als die worden vergeleken met heel Nederland. Doordat de stijging van de lokale lasten de laatste jaren landelijk vrij groot is geweest en wij deze hebben kunnen beperken is de uitkomst van dit kengetal verbeterd.

Conclusie

De ontwikkeling van de kengetallen ten opzichte van de begroting 2026 is op veel punten negatief, waarbij de negatieve structurele exploitatieruimte het meest concreet is. Dit betreft de verwachte begrotingstekorten vanaf 2028, die voor een groot deel zijn terug te voeren op het ravijn en de terugval in inkomsten uit Rijksmiddelen, terwijl de uitgaven blijven stijgen.

De meerjarig doorlopende stijging van de netto schuldquote en de verslechtering van de solvabiliteit hebben vooral een relatie met de investeringsopgave en de daaruit

voortvloeiende financieringsbehoefte. Dit zegt iets over de wendbaarheid en weerbaarheid van de gemeentefinanciën. De dalende solvabiliteit duidt op een verminderd vermogen om tegenvallers op te vangen (weerbaarheid). De groeiende leningenportefeuille (netto schuldquote) leidt de komende jaren tot hoge rentelasten en daardoor minder wendbaarheid.

De investeringsopgave brengt daarnaast ook hoge afschrijvingslasten met zich mee, wat eveneens beperkend werkt op de flexibiliteit van de begroting. Immers: eenmaal afgesloten leningen (rente) en uitgevoerde investeringen (afschrijvingen) kunnen niet meer worden teruggedraaid en daarop bezuinigen is feitelijk onmogelijk.

De ontwikkeling van de financiële kengetallen bevestigt de noodzaak om te komen tot ingrijpende ombuigingen en tempering van de investeringsplannen.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Krimpen aan den IJssel beheert de openbare ruimte en gebouwen waar inwoners wonen, werken en recreëren. Hierdoor beschikt de gemeente over kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, bruggen, hekwerken, riolering, openbare verlichting, speelvoorzieningen, water en groen. Al deze kapitaalgoederen dienen goed onderhouden te worden. Hierbij spelen - naast de wettelijke eisen en verplichtingen - de volgende aspecten een rol: gebruik, levensduur en het leveren van bijdragen aan de programmadoelstellingen voor milieu, onderwijs, openbare ruimte en verkeer. Dit vergt beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, planmatig en integraal beheer en onderhoud, een actuele meerjaren-onderhoudsplanning en een adequate vertaling van de financiële consequenties hiervan in toereikende budgetten en voorzieningen. Deze paragraaf geeft aan op welke wijze de gemeente in 2027 de kwaliteit van de kapitaalgoederen op korte en lange(re) termijn (financieel) kan waarborgen. Dit vindt plaats op basis van onder meer de volgende vastgestelde beleidskaders en beheersplannen.

Onderdeel	Beleids- of beheersplan	Jaar vaststelling	Looptijd t/m	Financieel vertaald in begroting
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2023	2027	ja

	Basis Rioleringsplan + (BRP+), incl. stresstest wateroverlast	2019	2029	ja
Wegen	Meerjarenplanning Beheer Openbare Ruimte	2026	2036	ja
	Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte	2022	2031	ja
Groen	Groenstructuurplan	2010		ja
	Groenbeleid- en beheerplan	2020	2030	ja
Water	Grondwaterzorgplan	2023	2027	ja
Bruggen	Beleidsplan civiele kunstwerken	2024	2028	ja
Overige openbare ruimte	Integraal beheerplan Krimpen aan den IJssel	2027	2030	ja
	Speelruimtebeleidsplan	2017	2022	ja
Gebouwen en accommodaties	Strategisch huisvestingsplan	2024		ja
	Meerjaren onderhoudsplan (MJOP)	2023	2047	ja

Het algemene beleid voor het onderhoudsniveau binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel is sober en doelmatig. Veiligheidsaspecten spelen hierbij een belangrijke rol. De benodigde middelen hiervoor zijn op basis daarvan in de begroting opgenomen. Dit geldt zowel voor kleinschalig (dagelijks) onderhoud als grootschalig (vervangings-) onderhoud. Naast veiligheid is ook duurzaamheid een belangrijk thema bij het onderhoud van de kapitaalgoederen. De komende jaren gaan we aan de hand van de Duurzaamheidsagenda op de ingeslagen weg verder. We zetten ook in op bewustwording, advies en kleinschalige maatregelen bij inwoners en bedrijven, zoals vergroening en waterberging. Daarbij nemen we biodiversiteit nadrukkelijk mee.

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte bestaan uit wegen, rioleringen, watergangen, civiele kunstwerken (bruggen en duikers), groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, hekwerken en openbare verlichting. Sinds 2017 is het (met uitzondering van de riolering) niet meer mogelijk deze investeringen van maatschappelijk nut te dekken uit een voorziening. Vanaf dat moment dienen deze geactiveerd te worden en vindt daarop afschrijving plaats. Dekking van de afschrijvingslasten vindt plaats ten laste van programma 2. Het verschil tussen de beschikbare middelen en benodigde middelen voor het onderhoud openbare ruimte wordt verrekend met de bestemmingsreserve 'Investeren maatschappelijk nut buitenruimte'.

Beheerplan Openbare Ruimte 2027-2030

In een Beheerplan Openbare Ruimte regelt de gemeente het onderhoud en de vervanging van alle bij haar in beheer zijnde materiele vaste activa in de openbare ruimte. Het gaat daarbij om wegen, bruggen, riolering, openbare verlichting, speelvoorzieningen, groen en water.

Al deze kapitaalgoederen dienen in stand te worden gehouden en op gezette tijden te worden onderhouden en vervangen. Hierbij spelen naast wettelijke eisen en verplichtingen ook aspecten als gebruik en levensduur een rol. Ook kunnen beheer, onderhoud en vervanging/vernieuwing nodig zijn ter uitvoering of ondersteuning van beleidsdoelen op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, veiligheid, onderwijs, vrije tijd, bereikbaarheid en mobiliteit.

Voor de buitenruimte als geheel is de ambitie in 2022 vastgelegd en omschreven in het 'Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte'. Kwaliteitsniveau B wordt bij alle disciplines en in alle structuurgebieden toegepast, alleen op de begraafplaatsen hanteert de gemeente kwaliteitsniveau A. Het beheerplan Openbare Ruimte in 2026 geactualiseerd.

Riolering

Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP) 2023-2027.

Riolering wordt door de meeste mensen als vanzelfsprekend ervaren. Toch is de aanleg van riolering in de 20e eeuw een van de belangrijkste ontwikkelingen geweest bij de verbetering van de volksgezondheid. Het aantal sterftes door ziektes als cholera en tyfus is door de aanleg van riolering drastisch verminderd. Daarom neemt de riolering een aparte positie in binnen het gemeentelijk takenveld en kan de gemeente een aparte heffing voor de riolering innen.

De komende periode wordt er gestart met het opstellen van een nieuw GRP.

Klimaatadaptieve maatregelen

Het klimaat verandert. Langzaam maar zeker ervaren wij de consequenties daarvan. De laatste jaren komen regelmatig perioden van langdurige droogte voor. Regenbuien worden steeds intensiever. Vanwege het veranderende klimaat gaan wij reeds vanaf 2020 anders om met de inrichting van de openbare ruimte: we treffen klimaatadaptieve maatregelen. Traditionele oplossingen, zoals het vergroten van rioolbuizen en extra gemalen, zijn kostbaar. Ze hebben ook niet altijd het gewenste effect. In de zomer kunnen we het water dat we in de winter wegpompen juist goed gebruiken om in de zomer te koelen en verdroging tegen te gaan.

Met de aanleg van een drainage transportleiding (DT-riool) reguleren we de grondwaterstanden. Aan het verminderen van de verharding in het straatbeeld dragen we als gemeente “een steentje bij” door parkeerplaatsen aan te leggen met kunststofgrastegels.

In 2025 is een regionale stresstest klimaatadaptatie Midden-Holland uitgevoerd. In 2026 is er gestart met de regionale risicodialogen rondom dit onderwerp.

Grondwaterzorgplan (2023-2027)

Het grondwaterzorgplan gaat over het kwantitatief beheer van het ondiepe, freatisch grondwater in de gemeente. Dit is het grondwater dat zich in de bovenste meters van de bodem bevindt.

Hoe de gemeente invulling geeft aan deze grondwaterzorgplicht is omschreven in de Waterwet en komt terug in de Omgevingswet. Het huidige grondwaterzorgplan is in 2023 geactualiseerd. <https://krimpenaandenijssel.nl/dossiers/grondwater-2/>

Areaalgegevens riolering	2027
Huisaansluitingen	13.479
Kolken	+/- 18.000 stuks
Vrijverval riolering (56% gemengd stelsel, 24% hemelwater, 20% drainage)	222 km
Putten	6994 stuks
Persleidingen	13,80 km

Bergbezinkvoorzieningen (500m3)	1 stuks
Bergbezinkleidingen (150+200m3)	2 stuks
Gemalen	79 stuks
Pompunits	79 stuks
Monitoringskasten (riooloverstort)	14 meetpunten
Grondwaterpeilbuizen	65 meetpunten

Wegen

De CROW-richtlijnen en het integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte zijn de kaders waarbinnen het wegbeheer wordt uitgevoerd. Dit beleidsplan geeft de kaders en normen aan die als input voor het beheer van wegen dienen.

De onderhoudsfrequenties bepalen we door de huidige kwaliteit van de verhardingen, onderliggende funderingskwaliteit, plaatselijke omstandigheden en het gewenste onderhoudsniveau. Met de (jaarlijkse) rapportage Monitoring Kwaliteit Openbare Ruimte controleren we dit. Ook geven we verdere invulling aan het Fietsstructuurplan en is de verkeers- en vervoersvisie mede bepalend bij de planvorming.

De afschrijvingslasten van de investeringen in wegen komen ten laste van het programma Ruimtelijk domein.

Op basis van de meerjarenplanning wordt in de ramingen rekening gehouden met investeringen en daaraan gerelateerde afschrijvingslasten.

Areaalgegevens wegen	2027
Asfaltverharding (19%)	268.133 m2
Elementverharding (klinkerbestrating, trottoirs; 78%)	1.184.742 m2
Overige verharding (halfverharding en grasbetontegels; 3%)	42.975 m2

Openbare verlichting

Het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting staan in het hiervoor genoemde kwaliteitsplan. Hierbij schenken we specifiek aandacht aan de wijze waarop het beheer plaats moet vinden. Naast de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging ten laste van programma Ruimtelijk domein, voeren we verlichtingsplannen tegelijkertijd met herstratingswerkzaamheden uit. Deze investeringen worden afgeschreven. Daarnaast vindt vervanging plaats vanwege onder andere ouderdom, energiebesparing en als voor dat gebied voorlopig nog geen herstrating op de planning staat. Hiervoor nemen we jaarlijks budget op in de exploitatiebegroting.

Areaalgegevens openbare verlichting 2027	
Lichtmasten	8.094 stuks
Armaturen	8.166 stuks

Verkeersregelinstallaties

De verkeersregelinstallaties (VRI's) zijn inmiddels allemaal aangesloten op de hoofdpst van de verkeersregelkamer van de gemeente Rotterdam. Hierdoor spelen we op afstand in op verkeersaanbod en calamiteiten. Het doel is verkeer beter laten doorstromen.

Areaalgegevens verkeersregelinstallaties 2027	
Kruising met verkeersregelinstallaties	4 stuks

Groen

In de integrale beheerplannen voor de openbare ruimte is ook het groen opgenomen. Jaarlijks vindt onderhoud van het groen op contractbasis plaats. Dit komt ten laste van programma Ruimtelijk domein. Omvorming van plantsoenen komt ook ten laste van hetzelfde programma. Tenslotte vinden ook investeringen in het openbaar groen plaats bij herstratingsprojecten.

Areaalgegevens groen 2027	
Bomen	11.246 stuks
Heesterbeplanting	366.582 m2

Vaste planten	25.647 m2
---------------	-----------

Gras/gazon/kruidenvegetaties	687.916 m2
------------------------------	------------

Watergangen

De watergangen zijn verdeeld in primaire en secundaire watergangen. De primaire watergangen (de hoofdwatgangen) worden beheerd en onderhouden door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) in samenwerking met de gemeente. De partijen houden zich aan een gezamenlijk contract. De secundaire watergangen (de sloten) worden beheerd door de gemeente of in enkele gevallen door particulieren.

Het onderhoud van het openbare water binnen de gemeente vindt plaats aan de hand van het jaarlijkse baggerprogramma en het onderhoudsbestek, en komt deels ten laste van programma Ruimtelijk domein. Voor baggerprojecten in de komende jaren zijn investeringskredieten opgenomen in de begroting.

Areaalgegevens watergangen

2027

Hoofd watergangen	276.617 m2 (28 ha)
-------------------	--------------------

overige watergangen	302.954 m2 (30 ha)
---------------------	--------------------

Speelvoorzieningen

Op basis van het beheersysteem inspecteren we alle speeltoestellen via periodieke keuringen. De resultaten verwerken we in logboeken. Een onafhankelijke partij voert de jaarlijks verplichte keuring van de toestellen uit. De eigen (buiten)dienst voert het preventief onderhoud en kleine reparaties uit. In 2018 is het speelruimtebeleidsplan geactualiseerd en is er een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma werd afgerond in 2026. Verder wordt in 2027 de invulling nieuw speelruimtebeleid verkend. De financiële gevolgen komen ten laste van programma Maatschappelijk domein. Dit betreft de kapitaallasten voor vervanging van de bestaande speelplaatsen.

Areaalgegevens speelvoorzieningen

2027

Speeltoestellen	438 stuks
-----------------	-----------

Speellocaties	116 stuks
---------------	-----------

Civiele kunstwerken (bruggen)

Krimpen aan den IJssel heeft een aanzienlijk aantal bruggen, waarvoor onderhoud nodig is. Dat kan gaan om dagelijks onderhoud of groot onderhoud, in de zin van vervanging/renovatie van de brug. In 2024 is het beheerplan civiele kunstwerken geactualiseerd en zijn de kunstwerken geïnspecteerd. Met de (afschrijving)lasten als gevolg van investeringen uit dit plan houden we ook in de huidige meerjarenbegroting rekening.

Naast onderstaande gebiedsgegevens van de bruggen zijn er nog 14 bruggen in de gemeente die in beheer en onderhoud zijn bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Areaalgegevens civiele kunstwerken (bruggen)	2027
Fiets/voetgangersbruggen	89 stuks
Verkeersbruggen	47 stuks
Oversteek (plank)	5 stuks
Vlonder/steiger (hout)	4 stuks
Betonnen/pvc/hdpe duikers	129 stuks
Tunnels	1 stuks

Het kapitaalgoed gebouwen

De gemeente Krimpen aan den IJssel bezit gebouwen die we deels bedrijfsmatig en deels functioneel beheren. Hierbij valt te denken aan onder andere het raadhuis en de gebouwen Stormsweg 11 en van Utrechtweg 36a, sporthallen, gymlokalen, peuterspeelzalen en de kerktoeren. Deze gebouwen beheert en onderhoudt de gemeente aan de hand van een meerjaren-onderhoudsplan (MJOP). Het bedrag dat per jaar gemiddeld nodig is voor de uitvoering van dit MJOP (groot onderhoud) wordt jaarlijks gestort in de 'voorziening onderhoud kapitaalgoederen gebouwen'. Het MJOP is in 2026 herijkt. Deze herijking heeft gevolgen voor de jaarlijkse stortingen in deze voorziening. In tegenstelling tot de investeringen in de openbare ruimte kunnen de onderhoudslasten van deze gebouwen gewoon ten laste gebracht worden van de genoemde voorziening.

De gemeente is economisch eigenaar (heeft het economisch claimrecht) van alle schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs. Het (groot) onderhoud van de schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Areaalgegevens gebouwen in onderhoudsplanung 2027

Gebouwonderhoud eigen beheer	27 stuks
Gebouwonderhoud externe exploitant	7 stuks
Gebouwonderhoud schoolbesturen	14 stuks

Bij de opzet van het (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen gaan we uit van sober en doelmatig onderhoud. Hierbij is het uitgangspunt dat de gebouwen technisch in orde zijn en voldoen aan de eisen van veiligheid. Samenvattend kan worden vastgesteld dat het onderhoud van de gebouwen is op te splitsen in dagelijks onderhoud en groot onderhoud. Hierbij loopt de eerste rechtstreeks ten laste van de exploitatie en het groot onderhoud via voorzieningen.

Over de werkzaamheden die vallen onder het groot onderhoud zijn afspraken gemaakt. Levensduur-verlengende maatregelen (renovaties, functieverbeteringen of (ver)nieuwbouw) vallen daar niet onder. In voorkomende gevallen moet tijdig nagedacht worden over het al dan niet verder exploiteren van de accommodatie. Als er sprake is van levensduurverlenging moet 'nieuw' geld beschikbaar gesteld worden via nieuw beleid, dan wel via intensivering van bestaand beleid.

In het verleden zijn dit soort investeringen vaak in één keer afgeschreven, waardoor er geen kapitaallasten in begroting zitten. Daarnaast is vrijval van kapitaallasten door afgeschreven vastgoed in het verleden voor ander 'nieuw beleid' ingezet. Voor een deel van het vastgoed is daardoor onvoldoende structurele dekking voor levensduur-verlengende maatregelen na de huidige meerjarenperiode. In deze begroting handhaven we het huidige voorzieningenniveau zolang dat financieel mogelijk is. We nemen op dit moment nog geen onomkeerbare besluiten zoals het sluiten van voorzieningen. We werken toe naar een integrale afweging waarmee we de vastgoedportefeuille toekomstbestendiger kunnen begroten. Om dit te ondersteunen storten we waar mogelijk bij in de reserve maatschappelijk voorzieningen. Bovendien wordt de vrijval van kapitaallasten sinds 2024 gereserveerd via een stelpost in de begroting, zodat (gedeeltelijke) dekking beschikbaar blijft voor vervangingsinvesteringen.

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering is bedoeld voor transparantie van de treasuryfunctie (financiering) van decentrale overheden. In deze paragraaf zetten we zo duidelijk mogelijk de plannen, feiten en visie over de financiering op een rij.

De Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) schept een duidelijk kader voor de treasuryfunctie, levert een bijdrage aan de kredietwaardigheid van de openbare lichamen en bevordert de transparantie van de treasuryfunctie. Deze wet introduceert twee instrumenten op het gebied van de treasuryfunctie:

1. Het treasurystatuut
2. De financieringsparagraaf

In het treasurystatuut zijn de doelstellingen van het treasurybeleid opgenomen. Het tweede instrument, de financieringsparagraaf, heeft als doel inzicht te geven in de algemene interne en externe ontwikkelingen die van belang zijn voor de treasury. Ook moet het inzicht geven in de concrete plannen op het gebied van risicobeheer, financieringspositie en leningen- en uitzettingenportefeuille.

In de Raadsvergadering van december 2025 is het Treasurystatuut Gemeente Krimpen aan den IJssel 2026 vastgesteld door de Raad.

Risicobeheersing

Risicobeheersing is een belangrijk onderdeel van de Wet FIDO. Voor onze gemeente gaat het daarbij met name om het renterisico en het kredietrisico. De behoefte aan risicobeheersing is toegenomen door de toename van voorgenomen en recent uitgevoerde grote investeringen. Ook de oplopende rente is een risico. Daarnaast is er een intern liquiditeitsrisico. Dat is het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig beschikbaar is voor de treasuryfunctie. Langs diverse lijnen wordt gewerkt aan verbetering van het inzicht.

Rentevisie en rentelasten

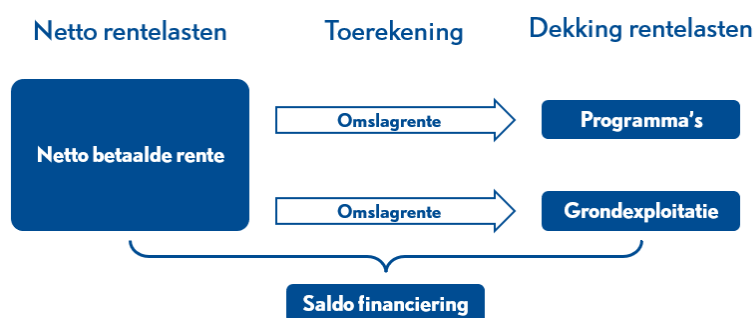
De grote algemene banken houden de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwlettend in de gaten. Als gemeente laten we ons informeren over de verwachte renteontwikkeling.

De aanhoudende inflatie (mede door geopolitieke spanningen) heeft de Europese Centrale Bank (ECB) doen besluiten tot nieuwe renteverhogingen. In september 2026 heeft de ECB de belangrijkste depositorente verder opgeschroefd naar 2,50%. De populaire 10-jaarsrente (met NHG) schommelt inmiddels weer boven de 4% bij de meeste grootbanken. Economen van ING en Rabobank gaan er vanuit dat de lange rentes voor de rest van het jaar rond de 4% stabiliseren, mits er geen nieuwe geopolitieke schokken plaatsvinden. De kans op een snelle rentedaling wordt door experts als zeer klein ingeschat, er zal eerder sprake zijn van een opwaartse druk van de rente.

Voor het jaar 2027 houden we daarom een renteverwachting aan van 4%. Dit rentepercentage gebruiken we voor het berekenen van de rentelasten bij investeringsbesluiten als ook voor de geprognosticeerde leningen voor 2027 en verder.

Rentetoerekening

Conform het besluit begroting en verantwoording (BBV) is toerekening van rentelasten aan de programma's verplicht. Hieronder wordt schematisch het renteresultaat weergegeven:

Vanaf 2025 wordt op basis van de BBV-notitie grondbeleid de rente-omslag (zie hierna) ook voor bouwgrondexploitaties gebruikt.

Om tot een verdeling van de (resterende) rente over de programma's te komen, wordt het zogenaamde rente-omslagpercentage gebruikt. Het saldo van rentelasten en –baten wordt daarvoor gedeeld op het totaal van de vaste activa. De uitkomst mag binnen een bandbreedte van 0,5% worden afgerond, waarmee een jaarlijkse wijziging van het percentage wordt voorkomen. Voor 2027 is het berekende percentage 0,77%. Het omslagpercentage blijft gehandhaafd op 1%. Met dit percentage worden de programma's belast waar de activa met boekwaarden onderdeel van uitmaken.

Het renteschema dat behoort bij deze berekening is als volgt:

Renteschema	-/-	Begroting 2027
Externe rentelasten over korte en lange financiering		1.418
Externe rentebaten	-/-	478
Totaal door te rekenen externe rente		940
Rente die aan grexten moet worden doorberekend	-/-	16
Rente die wordt doorberekend ogv projectfinanciering	-/-	
Saldo door te rekenen externe rente		924
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-/-	1.053
Renteresultaat op taakveld treasury		-129

Renterisico

De Wet FIDO verplicht de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in beeld te brengen. De provincie gebruikt deze bij het uitoefenen van haar toezichthoudende functie. De kasgeldlimiet betreft het renterisico van de vlottende schuld, terwijl de renterisiconorm het renterisico van de langlopende schuld betreft.

De wettelijk vastgestelde renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie - dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan - is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder verstaan we het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend met een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Berekening renterisico gemeente Krimpen aan den IJssel

Renterisiconorm	Begroting 2027
Rente en aflossing	
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	
2. Te betalen aflossingen	2.715
3. Renterisico op vaste schuld (1+2)	2.715
Berekening renterisiconorm	
4. Begrotingstotaal (excl. reservemutaties)	115.700
5. Normpercentage (ministerieel vastgelegd)	20%
Toets renterisiconorm	
6. Renterisiconorm (4 * 5)	23.140
7. Renterisico op vaste schuld (3)	2.715
Ruimte onder renterisiconorm (6-7)	20.425

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet gemeente Krimpen aan den IJssel

Kasgeldlimiet	Begroting 2027
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1 januari 2027	115.700
Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag	8,5%
- in bedrag	9.835

Kredietrisico op verstrekte gelden

Naast het renterisico loopt de gemeente ook nog risico bij het zelf verstrekken van gelden. Afhankelijk van het type instelling bepalen we het risico. In de onderstaande tabel groeperen we de verstrekte gelden naar de onderscheiden risicogroepen.

Kredietrisico op verstrekte gelden	Met/zonder (hyp.) zekerheid	Restant schuld per 1/1/2027	%
Risicogroep			
Woningcorporaties met garantie WSW	Met (50%)	68	0%
Hypotheekverstrekkingen aan ambtenaren	Met	6.590	48%
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut	Zonder	7.224	52%
Totaal		13.882	100%

Leningenportefeuille

Nieuwe leningen trekken we aan op het moment dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, of eerder op basis van de renteverwachting. De financiering van de gemeentelijke activiteiten vindt plaats op basis van 'totaalfinanciering'. Dit betekent dat we op basis van de liquiditeitspositie bepalen of leningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitspositie komt de komende jaren, mede door de verwachte omvang van het investeringsprogramma, onder druk te staan. In 2024 is een nieuwe methode ontwikkeld om tot een betere liquiditeitsprognose te komen. Hiermee kan sneller en betrouwbaarder worden ingespeeld op ontwikkelingen in ramingen en planningen. De verwachte behoefte aan liquiditeiten blijft echter sterk afhankelijk van het verloop van de uitvoering van investeringsplannen. Op basis van de actuele liquiditeitsprognose verwachten wij in de periode van 2027-2030 een totaal van € 74 miljoen aan leningen aan te trekken (inclusief kasgeld). In de investeringsplannen is nog uitgegaan van het huidige IHP.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille:

Mutaties in leningenportefeuille	Verloop 2026/2030
Stand per 1 januari 2026	49.980
Aflossingen (regulier) 2026	2.715
Nieuwe leningen 2026	
Stand per 1 januari 2027	47.265
Aflossingen (regulier) 2027	2.715
Nieuwe leningen 2027	12.400
Stand per 1 januari 2028	56.950
Aflossingen (regulier) 2028	2.855
Nieuwe leningen 2028	32.300
Stand per 1 januari 2029	86.395
Aflossingen (regulier) 2029	4.135
Nieuwe leningen 2029	12.300
Stand per 1 januari 2030	94.560
Aflossingen (regulier) 2030	4.495
Nieuwe leningen 2030	17.400
Stand per 1 januari 2031	107.465

Uitzetting

De verplichting tot schatkistbankieren beperkt de mogelijkheden om overtollige liquide middelen uit te zetten. Er kan alleen geld bij andere openbare lichamen worden uitgezet. Schatkistbankieren is gebaseerd op zero-balancing. Dit betekent dat het saldo op onze bankrekening bij de BNG aan het eind van de dag wordt afgeroomd of juist aangevuld tot nul.

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de ontwikkelingen en voornemens met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van ondersteunende processen binnen de organisatie die dienend zijn aan de primaire processen.

Ambtelijke organisatie

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie beweegt zich in een omgeving die steeds sneller verandert en de maatschappelijke opgaven waaraan we werken worden steeds complexer. De organisatie zet zich in om continue in te spelen op de verandering van taken van de gemeente en de technologische ontwikkelingen. Dit vraagt om een flexibele en wendbare organisatie. De organisatie heeft hier stappen in gezet en de komende jaren zal hier blijvende aandacht naar uit gaan.

De mens centraal

Zowel in ons werk voor de samenleving als binnen onze organisatie hechten we waarde aan het welzijn van mensen. We geloven dat wanneer mensen zich goed voelen, ze beter in staat zijn om bij te dragen aan de gemeenschap. Daarom zetten we in op een werkomgeving waar mensen vrijheid hebben en zich veilig voelen hun talenten optimaal in te zetten. En waar vertrouwen, vrijheid en verantwoordelijkheid centraal staan. We gaan in 2027 een nieuw bevoegdheidsonderzoek uitvoeren zodat we een beeld krijgen wat het effect is van de ingezette organisatieontwikkeling. Daarnaast geeft het informatie om bij te stellen om zo het welzijn van collega's verder te versterken. Daarnaast willen we de aandacht versterken op persoonlijk eigenaarschap en stimuleren we ontwikkeling door middel van de invoering van Het betekenisvolle gesprek. Voor ontwikkeling is een opleidingsbudget beschikbaar, dat is berekend op 1,5% van de loonsom.

De uitdagingen binnen de huidige arbeidsmarkt vragen een goede regie op het aantrekken van voldoende en geschikte nieuwe medewerkers (instroom). Het aantrekken van nieuwe collega's lukt binnen het huidige beleid. Specialistische of specifieke functies werven vraagt extra inspanningen. De uitstroom in 2026 is laag en in 2027 is beperkte uitstroom als gevolg van pensionering te verwachten. Vanaf 2028 zal de uitstroom als gevolg van pensioen langzaam stijgen. Behoud van kennis en een goede kennisoverdracht en introductie wordt daarmee vanaf 2027 belangrijker. Zeker bij instroom van starters op de arbeidsmarkt of zijinstromers. Binnen het salarisbudget is budget beschikbaar voor tijdige vervanging van ervaren collega's zodat voldoende overdracht kan plaatsvinden.

Organisatie van de toekomst

Ook in 2026 is gestructureerd gewerkt aan de doorontwikkeling van zelf organiserend werken. Dat doen we volgens vier organisatieprincipes: de mens centraal, werken in thuieteams, werken in een netwerk in verbinding met de samenleving en ondersteuning door verbindend leiders.

We zijn gestart met de beschrijving van de speelruimte die teams hebben en de spelregels die daarbij horen. Daarnaast is de plaatsing van de collega's op functies in het nieuwe functieboek afgerond. Er wordt gewerkt aan onderwerpen als teamontwikkeling, gespreksvoering binnen teams, introductie van nieuwe collega's.

Omvang organisatie

In 2027 stijgt onze totale formatie ten opzichte van 2026. De formatie voor 2027 is 192 fte, dat is inclusief de 3,17 fte van de griffie. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de organisatie is 47,66 (mei 2026). Op 31 december 2025 hadden we 197 medewerkers in dienst, 1 collega minder dan het jaar daarvoor. Het percentage vrouwen is 64.5% in onze organisatie, dat is een hoger percentage dan in de sector. Dit percentage is licht gestegen ten opzicht van het voorgaande jaar (62.85%). Boven op deze formatie is 5% flexibel budget gereserveerd om ziekteverzuim op te vangen.

Huisvesting

De huisvesting van de organisatie bestaat uit het raadhuis, het kantoor aan de Stormsweg 11 en de opslag-/werkruimte aan de van Utrechtweg 36a.

In 2027 verwachten we de AV-middelen van de vergaderzalen in het Raadhuis te vervangen, evenals de alarminstallatie. Ook blijven we actief het meubilair vernieuwen.

ICT

Het beheer, onderhoud en de vernieuwing en ontwikkeling van ICT-voorzieningen wordt uitgevoerd door de GR IJSSELgemeenten, waarin wij samenwerken met Capelle aan den IJssel.

In 2027 gaan we aan de slag met de ontwikkelingen zoals zijn opgenomen in de I-visie op de informatievoorziening voor 2027-2030. Hiermee werken we de komende jaren aan een toekomstbestendige informatievoorziening die dienstverlening, bedrijfsvoering en maatschappelijke opgaven ondersteunt. De focus ligt op zeven samenhangende thema's: digitale dienstverlening, een transparante informatiehuishouding, AI en digitaal vakmanschap, datagedreven werken, informatieveiligheid en privacy, regie en samenwerking en procesdigitalisering. Hiermee versterken we de dienstverlening aan inwoners, vergroten we de weerbaarheid van de organisatie en creëren we de voorwaarden om ook bij toenemende wet- en regelgeving, arbeidsmarktkrapte en financiële druk effectief te blijven functioneren.

Het belang van goede en betrouwbare ICT-voorzieningen leidt tot oplopende kosten en investeringen. Nieuwe wetgeving, in toenemende mate uit Europa, stelt nieuwe eisen aan onze informatiehuishouding. Onze ICT-voorzieningen moeten met die eisen meegroeien. Dus blijft investeren nodig; in software, infrastructuur, transparantie en informatieveiligheid. De begroting van de GR biedt daar weinig ruimte voor en gaat slechts uit van een verhoging van het budget voor ICT-voorzieningen met 2,3%.

[Informatiebeheer/archief](#)

In 2027 zetten wij verdere stappen in de professionalisering van de gemeentelijke informatiehuishouding. De focus ligt op de implementatie van de gewijzigde Archiefwet, duurzaam digitaal informatiebeheer, verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van informatie en het versterken van de informatiebewustwording binnen de organisatie. Daarnaast wordt gewerkt aan de archivering van chat- en berichtenverkeer, de verdere digitalisering van archieven en het versterken van toezicht en kwaliteitszorg, zodat blijvend wordt voldaan aan wettelijke eisen op het gebied van informatiebeheer, openbaarheid en verantwoording.

[Informatieveiligheid](#)

Een betrouwbare gemeentelijke organisatie staat of valt met een veilige en beheerste informatievoorziening. Nieuwe maatschappelijke opgaven leiden tot meer gegevensuitwisseling, meer ketenpartners en een grotere afhankelijkheid van digitale systemen. Dit vergroot het aanvalsoppervlak en stelt hogere eisen aan de bescherming van persoonsgegevens en bedrijfsprocessen.

Tegelijkertijd maken de opkomst van kunstmatige intelligentie en de verdere ontwikkeling naar datagedreven werken nieuwe stappen mogelijk in dienstverlening en beleidsvorming, maar brengen ook nieuwe risico's met zich mee. Denk aan de betrouwbaarheid en uitlegbaarheid van AI-toepassingen, de kwaliteit en herkomst van gebruikte data en aanvullende dreigingen zoals misbruik van AI-gestuurde aanvalstechnieken. Verantwoord gebruik van AI vraagt om heldere kaders voor governance, risicobeheersing en ethiek, naast de reguliere informatiebeveiligingsmaatregelen.

Het normenkader voor informatiebeveiliging wordt in 2027 vernieuwd als gevolg van de invoering van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) versie 2, die beter aansluit op actuele dreigingen en risicomanagement. Daarnaast brengt de Cyberbeveiligingswet — de nationale implementatie van de Europese NIS2-richtlijn — verzwaarde verplichtingen met zich mee op het gebied van risicomanagement, meldplicht en bestuurlijke verantwoordelijkheid. Beide ontwikkelingen vragen om extra capaciteit en middelen voor implementatie, monitoring en verantwoording.

De gemeente ambieert een toekomstgerichte informatievoorziening die bijdraagt aan een betrouwbare en wendbare organisatie. Het structureel borgen van informatieveiligheid is hiervoor een essentiële randvoorwaarde: niet als sluitstuk, maar als integraal onderdeel van elk digitaliseringsvraagstuk. In 2027 wordt daarom geïnvesteerd in de doorontwikkeling van het informatiebeveiligingsbeleid conform BIO 2, de voorbereiding op de verplichtingen uit de Cyberbeveiligingswet, versterking van bewustwording binnen de organisatie, en het verantwoord inrichten van AI- en datatoepassingen.

Privacy

Krimpen aan den IJssel verwerkt veel en vaak persoonsgegevens van betrokkenen. Hierdoor is het van belang dat deze betrokkenen te allen tijde hun rechten kunnen uitoefenen. De AVG stelt verplichtingen aan onze gemeente om aan te tonen dat we voldoen aan de in de wet gestelde eisen. Een deel van die eisen resulteert in doorlopende processen rondom het actueel hebben en houden van het register van verwerkingen en het doen van risicoanalyses (DPIA's) op risicovolle verwerkingen. Voldoen we niet aan deze eisen, dan kan de Autoriteit Persoonsgegevens, de nationale toezichthouder, hiervoor boetes opleggen.

In 2027 staan deze processen naast bewustwording hiervoor wederom hoog op de agenda binnen onze organisatie. Daarnaast maken we in 2027 de publieke versie van het register van verwerkingen op de website toegankelijk.

Daarnaast zijn het gebruik van AI en algoritmen onderwerpen die ons als gemeente steeds meer raken. In 2027 gaan we verder met het informeren en trainen van medewerkers over hoe zij hier mee om dienen te gaan, omdat deze thema's zich steeds meer onderdeel van het werk zijn.

Tenslotte heeft onze gemeente samen met de gemeente Capelle aan den IJssel en de GR-IJsselgemeenten een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG functioneert onafhankelijk en heeft zowel een adviserende als toezichhoudende rol op het gebied van gegevensbescherming. In 2027 zal de FG opnieuw een jaarverslag van het afgelopen jaar en een toezichtplan voor het huidige jaar opstellen. De resultaten van het uitgevoerde toezicht worden met u gedeeld.

Rechtmatigheid

In de jaarstukken van de afgelopen jaren is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met de bijbehorende toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. De detectie van afwijkingen met betrekking tot de rechtmatigheid is op orde. Voor de aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen wordt gewerkt naar de meest efficiënte preventieve beheersmaatregel.

Frauderisicobeheersing

De financiële procesrisico's worden jaarlijks besproken en beoordeeld wordt of deze risico's nog actueel zijn. Indien nodig worden deze (fraude)risico's door middel van implementatie van beheersmaatregelen afgedekt.

Inkoop

De focus ligt op rechtmatige en doelmatige uitvoering van de gehele inkoopfunctie. Met in achtneming van de aanbestedingskalender en het aanbesteding- en inkoopbeleid worden uitgangspunten zoals duurzaam en maatschappelijk inkopen opgenomen in de uitvoering van de aanbestedingen. Daarnaast krijgt contract- en leveranciersmanagement, en eventuele publieke samenwerking een betere plek voor kostenbeheersing.

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken in een 'dynamisch' speelveld van steeds meer samenwerkende (lagere) overheden. In het algemeen gaat de gemeente een relatie met een verbonden partij aan, omdat zij verwacht dat de verbonden partij dezelfde activiteiten effectiever en beter uitvoert. Daarnaast worden risico's gespreid en gedeeld met andere deelnemers én ontstaat er een kwaliteitsvoordeel als de verbonden partij kennis in huis heeft die de gemeente zelf niet

(meer) heeft. Ook ontstaat er vaak grotere effectiviteit en bestuurlijke slagkracht, waardoor nieuwe activiteiten sneller worden gerealiseerd. Tegelijkertijd kiest de gemeente er bij verbonden partijen bewust voor om zelf invloed te houden, omdat deze activiteiten te kwetsbaar zijn om volledig uit te besteden.

Op basis van deze uitgangspunten is een afwegingskader opgesteld voor het al dan niet aangaan van een samenwerking met nieuwe verbonden partijen. Het afwegingskader dient als beleidslijn, wanneer de vraag speelt of de gemeente een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie aan zou moeten gaan of niet. Dit kader vormt een handreiking waarin het gemeentelijk beleid voor verbonden partijen een plaats kan krijgen. Het is geen digitaal instrument dat onafwendbaar tot een bepaalde keuze leidt. Een keuze voor het aangaan van een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie is in alle gevallen een politiek-bestuurlijke keuze.

In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota verbonden partijen (1 juli 2016) is het afwegingskader nader uitgewerkt en ook een nieuwe 'governance' voor verbonden partijen geformuleerd. De risico's van de verbonden partijen die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn voor de gemeente Krimpen aan den IJssel werden eerder in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing toegelicht.

Profielen en sturingsarrangementen verbonden partijen

Op 26 september 2024 heeft de gemeenteraad de notitie "Bepaling profielen en sturingsarrangementen (herijking)" ten aanzien van de verbonden partijen vastgesteld. De gemeenteraad heeft daarin voor de komende twee jaar op basis van risicoanalyses, de mate van aandacht en sturing vernieuwd, voor het op voorhand volgen van de individuele verbonden partijen vanuit de gemeente. Begin 2027 wordt een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd.

Ontwikkeling van de bijdragen

Indexering

Jaarlijks wordt regionaal afgesproken welk indexpercentage aan gemeenschappelijke regelingen wordt toegestaan. In 2025 is de indexeringssystematiek geëvalueerd. Aanleiding daarvoor was de scheefgroei tussen de indexering die gemeenten ontvangen via het gemeentefonds en de indexering die gemeenten toekennen aan gemeenschappelijke regelingen. Op basis van de uitgangspunten uitlegbaarheid, voorspelbaarheid en proportionaliteit is gezocht naar een methode die beter aansluit bij de berekeningen van het gemeentefondsaccres. De wethouders financiën van de regiogemeenten zijn akkoord met een nieuwe methodiek die met ingang van het begrotingsjaar 2027 gebruikt zal worden. Deze is gebaseerd op de BBP-systematiek die ook voor het gemeentefonds wordt gebruikt. Daarmee houdt de ontwikkeling van de bijdragen gelijke tred met de compensatie die gemeenten zelf ontvangen voor loon- en prijsontwikkeling.

Voor de begroting 2027 is het percentage 3,41. Vanwege de overgang naar de nieuwe systematiek wordt ditmaal geen nacalculatie toegepast. Deze index geldt voor VRR, GGD, DCMR en GR Jeugdhulp. De MRDH volgt de systematiek van de regio Haaglanden en voor het merendeel van de overige regelingen wordt de indexeringsystematiek van de regio Hollands Midden aangehouden. De GR IJsselgemeenten volgt de indexeringswijze van de gemeente Capelle aan den IJssel.

Vanwege de financiële problemen die de gemeenten in de komende jaren te wachten staan wordt vanzelfsprekend ook gekeken naar de uitgaven aan gemeenschappelijke regelingen. De wethouders Financiën hebben in 2024 het initiatief genomen om de gemeenschappelijke regelingen te vragen met uitgewerkte scenario's voor verlaging van de bijdragen te komen. Alle gemeenschappelijke regelingen hebben daar serieus gehoor aan gegeven, maar dat leidde nergens tot verlaging van de bijdragen met 5% of meer, zoals door de gemeenten was gevraagd. Er heeft nog geen gezamenlijke vervolgactie plaatsgevonden. Wel is een regionaal afgestemde tekst gebruikt voor opname in veel van de gemeentelijke zienswijzen.

Ontwikkelingen

Jeugdhulp Rijnmond (GRJR)

Naamswijziging:

In het AB van 10 juli 2026 is ingestemd met een naamswijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) naar Jeugdregio Rijnmond.

Nieuwe inkoop:

Per 2023 zijn contracten gesloten met einddatum 31-12-2028. In 2025 zijn tussentijdse aanbestedingen gedaan voor jeugdhulpplus (gesloten jeugdhulp) en flexibele schil (flexaanbieders) waarmee het portfolio tot 31-12-2028 op orde is. Er worden voor 2027 geen nieuwe aanbestedingen voorzien. Wel is nu al en ook in 2027 volop de voorbereiding gaande voor de aanbesteding per 1-1 2029. Vaststelling in het AB van een inkoopstrategie is in 2027 voorzien.

De kosten van ingekochte jeugdhulp zijn overigens niet opgenomen in de begroting van Jeugdregio Rijnmond. Deelnemende gemeenten zetten immers zelf de hulp in voor hun jeugdigen, veelal op basis van een verwijzing door een wettelijke verwijzer, zoals een huisarts of een wijkteam. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn wij daarom ook zelf verantwoordelijk voor het begroten en verantwoorden van de kosten die voortvloeien uit deze toewijzingen. Op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren wordt door Jeugdregio Rijnmond wel een advies opgesteld voor de zorgkosten, wat is bedoeld voor de bepaling van het voorschot voor het komende jaar.

Beschermd wonen

De doordecentralisatie van de budgetten voor Beschermd Wonen van de centrumgemeente naar individuele gemeenten heeft nog niet plaatsgevonden. Het streven van het Rijk was om per 1 januari 2026 een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen en een daarmee samenhangend nieuw financieel verdeelmodel in te voeren. Op dit moment is niet duidelijk óf, en zo ja wanneer de doordecentralisatie van Beschermd wonen wel doorgaat. Vooralsnog blijft de centrumgemeente Rotterdam verantwoordelijk voor de uitvoering van deze taak voor onze gemeente.

Wel wordt, mede op initiatief van onze gemeente, gewerkt aan afspraken binnen de GR Beschermd over de totale bestedingen versus de (hogere) ontvangsten van het Rijk door de centrumgemeente voor beschermd wonen.

Weerstandsvermogen

De gemeenschappelijke regelingen hebben en geven steeds meer inzicht in hun risico's en weerstandsvermogen. De aandacht voor dit onderwerp leidt in enkele gevallen tot een behoefte aan groei van de algemene reserve (weerstandscapaciteit). Wij achten het niet zonder meer noodzakelijk dat de gemeenschappelijke regelingen er zelf een toereikend weerstandsvermogen op na houden. Zeker wanneer voor de aanvulling van het weerstandsvermogen extra middelen van de deelnemende gemeenten nodig zijn, geven wij er de voorkeur aan om risico's in de gemeentebegrotingen op te nemen. De bij ons bekende risico's zijn vermeld in paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Over het algemeen hebben de gemeenschappelijke regelingen een laag risicoprofiel, mede omdat het risico wordt gedragen door de bijdragende gemeenten.

Gemeenschappelijke regelingen

Hieronder is een overzicht van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen inclusief de financiële bijdrage.

Bij deze gemeenschappelijke regelingen is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur. Aan de gemeenschappelijke regelingen zijn financiële risico's verbonden. Wel is het risicoprofiel in het algemeen laag en dit profiel uit zich veelal in een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten.

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029	2030
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	Bestuur en veiligheid	AB	Laag/Gem	2.343	2.396	2.452	2.452
DCMR Milieudienst Rijnmond	Bestuur en veiligheid	AB	Laag/Gem	736	753	770	770
Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)	Ruimtelijk domein	Bestuur	Laag				

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming			
Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	Maatschappelijk domein	AB	Laag	93	95	97	97	
Groenalliantie Midden-Holland	Maatschappelijk domein	AB	Laag	233	238	244	244	
GGD Rotterdam Rijnmond	Sociaal domein	DB	Laag	362	371	373	373	
Werkvoorzieningschap PROMEN	Sociaal domein	AB	Laag/Gem	2.240	2.200	2.113	2.030	
Jeugdhulp Rijnmond	Sociaal domein	AB	Gemiddeld	1.984	1.984	1.984	1.984	
Centrum voor Jeugd en Gezin	Sociaal domein	Raad voor publiek belang		970	992	1.015	1.039	
GR IJSSELgemeenten	Sociaal domein en Overhead	Bestuur	Laag/Gem	6.371	6.450	6.618	6.632	
Streekarchief Midden-Holland	Overhead	AB	Laag	221	226	231	236	
Totaal				15.552	15.705	15.897	15.856	

*Het CJG betreft een subsidiepartner, waarbij in het cijfer voor de begroting 2027 de aanvraag voor 2027 is vermeld. De beschikking van de subsidie vindt in december plaats.

Streekarchief Midden-Holland

Gemeentelijk belang	Het op een verantwoorde wijze beheren, ontsluiten en ter beschikking stellen van permanent te bewaren gemeentelijke archiefbescheiden.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	220.509	
Financiële resultaat	0	
Balans:	01/01/2027	31/12/2027
Eigen vermogen	335.847	329.892
Vreemd vermogen	340.407	309.662

GR IJSSELgemeenten

Gemeentelijk belang	GR IJSSELgemeenten verzorgt de volledige ondersteuning van de gemeentelijke organisatie op het gebied van ICT. Daarnaast verzorgt het ook de uitvoering van het taakveld werk en inkomen (sociale zaken).	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	6.370.930	
Financiële resultaat	0	
Balans:	01/01/2027	31/12/2027
Eigen vermogen	966.000	1.153.000
Vreemd vermogen	10.198.000	9.998.000

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Gemeentelijk belang	Het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een doeltreffende rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	2.342.507	
Financiële resultaat	10.000	
Balans:	01/01/2027	31/12/2027

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming
Eigen vermogen	14.258.000	14.692.000			
Vreemd vermogen	86.503.000	91.698.000			

Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)

Gemeentelijk belang	IBKW levert advies- en ingenieursdiensten voor projecten op het gebied van weg- en waterbouw in brede zin.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	0				
Financiële resultaat	0				
Balans:	01/01/2027	31/12/2027			
Eigen vermogen	1.065.814	1.058.665			
Vreemd vermogen	577.076	577.076			

DCMR Milieudienst Rijnmond

Gemeentelijk belang	De uitvoering van de Wet milieubeheer. DCMR draagt bij aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid. Daarnaast werkt DCMR ook aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	736.059				
Financiële resultaat	0				
Balans:	01/01/2027	31/12/2027			
Eigen vermogen	4.073.000	3.073.000			
Vreemd vermogen	14.461.000	15.461.000			

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

Gemeentelijk belang	Het verbeteren van de bereikbaarheid, duurzaamheid, attractiviteit en economische vernieuwingen van en binnen de metropoolregio.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	92.893				
Financiële resultaat	0				
Balans:	01/01/2027	31/12/2027			
Eigen vermogen	49.673.069	49.434.604			
Vreemd vermogen	1.776.563.204	1.804.383.981			

Groenalliantie Midden-Holland

Gemeentelijk belang	Deelname aan strategische besluitvorming betreffende het beheer en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden binnen het werkgebied van de deelnemende gemeenten. In het deelgebied Krimpenerwaard betreft het de gebieden Krimpenerhout en Loetbos.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	233.000				
Financiële resultaat	0				
Balans:	01/01/2027	31/12/2027			

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming
Eigen vermogen	10.603.979	10.348.339			
Vreemd vermogen	2.621.330	2.937.888			

GGD Rotterdam Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Invulling geven aan de wettelijke taken op grond van de wet Publieke Gezondheid. Dit omvat onder andere epidemiologisch onderzoek, Infectieziekten bestrijding, Milieu & Hygiëne en Persoonsgerichte zorg. Ook voorziet het GGD in een rampenopvangplan (GROP) en in inspecties kinderopvang.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	361.645	
Financiële resultaat	0	
Balans:	01/01/2027	31/12/2027
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

Werkvoorzieningschap Promen		
Gemeentelijk belang	Het uitvoeren van Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) taken en het verzorgen van arbeidsgerichte trajecten (waaronder beschut werken).	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	2.240.000	
Financiële resultaat	0	
Balans:	01/01/2027	31/12/2027
Eigen vermogen	4.194.000	4.601.000
Vreemd vermogen	6.069.000	5.941.000

Jeugdhulp Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Het verzorgen van de inkoop van individuele voorzieningen Jeugdhulp, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	*1.984.014	
Financiële resultaat	0	
Balans:	01/01/2027	31/12/2027
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

*De totale kosten voor regionale jeugdhulp van de Jeugdregio Rijnmond bestaan uit:

1. De door het AB vastgestelde bijdrage voor de uitvoeringskosten en regionale zorgkosten
2. Een advies op basis waarvan het voorschot voor de zorgkosten wat Krimpen moet betalen in 2027 is bepaald.

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming
--------------------	-----------	--------------------	---------------	-----------	-----------------

De vastgestelde bijdrage volgens de begroting 2027 van de Jeugdregio Rijnmond is € 1.984.014 en één op één in onze begroting verwerkt.

De gemeente Krimpen is zelf verantwoordelijk voor het verwerken van een reële raming van de zorgkosten in de begroting 2027.

Wij verwachten in 2027, rekening houdend met de ontwikkelingen in 2026, uit te komen op € 7.691.558. De in onze begroting verwerkte verwachte bijdrage voor de regionale jeugdhulpkosten aan Jeugdregio Rijnmond in 2026 is hiermee totaal € 9.675.572.

Deelnemingen

De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit vooral voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden/werden nagestreefd. De gemeente Krimpen aan de IJssel heeft deelnemingen in vier ondernemingen:

Naam deelneming	Vestigingsplaats	Nominale deelname	Netto resultaat 2025	Eigen vermogen 31/12/2025	Vreemd vermogen 31/12/2025	Dividend 2025	Dividend 2026	Dividend 2027
Stedin	Rotterdam	3.267	278.000	3.586.000	6.489.000	377	505	358
OASEN	Gouda	13.000	13.950	149.990	279.790			
Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	75	172.000	4.863.000	110.701.000	82	46	46
Cyclus	Moordrecht	204.400	2.040	19.194	28.118			

Toelichting deelnemingen

Het financiële risico strekt zich uit tot de waarde van de deelneming. In de balans is de aankoopprijs van de aandelen als waarde opgenomen. Het risico betreft de economische waarde van het aandelenpakket, als deze lager ligt dan de aankoopprijs. Ook is in de tabel de dividenduitkering opgenomen. Mogelijke fluctuaties in de hoogte van de dividenduitkering vormen een risico, met effecten op het begrotingsresultaat. Om deze reden zijn wij terughoudend in het ramen van de opbrengsten uit dividend.

Stedin

De investeringsopgave voor netwerkbeheerder Stedin blijft de komende jaren onverminderd groot vanwege de energietransitie. Dit gaat gepaard met een extra kapitaalbehoefte, waarvoor in de afgelopen jaren in een aantal fasen het eigen vermogen is versterkt. Hiermee is voorlopig geborgd dat Stedin financieel gezond blijft en toegang houdt tot de kapitaalmarkt tegen acceptabele kosten.

De kapitaalbehoefte van Stedin blijft op termijn een uitdaging, vanwege de enorme investeringsopgave. De komende jaren zal dit onderwerp opnieuw op de agenda komen. Bij iedere kapitaalstorting krijgen ook de bestaande aandeelhouders gelegenheid om extra aandelen te verwerven. De gemeente Krimpen aan den IJssel zal op die momenten opnieuw de maatschappelijke en financiële effecten afwegen.

Naast het dividend op de cumulatief preferente aandelen zal de komende jaren sprake zijn van fluctuerende dividendopbrengsten van het reguliere aandelenpakket. Deze fluctuaties hangen samen met de benodigde investeringen en het effect daarvan op de jaarwinsten. Met ingang van deze begroting wordt het gemiddelde dividend over de laatste vier jaren opgenomen als verwachte uitkering.

Cyclus N.V.

Met ingang van 2026 is het aantal deelnemende gemeenten in Cyclus N.V. uitgebreid, hiermee komt het aantal op . Dit versterkt de onderneming en leidt tot schaalvoordelen, versteviging van de toekomstbestendigheid en borging van continuïteit.

[Paragraaf G Grondbeleid](#)

[Inleiding](#)

Net als geld is grond een schaars middel. Verschillende functies, zoals infrastructuur, woningen, bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en recreatie concurreren als het ware om de beperkte ruimte binnen onze gemeentegrenzen. Daarom is het belangrijk om het duurzame gebruik van die ruimte vast te leggen en te bevorderen.

Dat hebben we in Krimpen aan den IJssel gedaan in de volgende (sectorale) beleidsnota's:

Functie/Thema	Belangrijke documenten
Wonen	Woonvisie Krimpen aan den IJssel
	Regio akkoord nieuwe woningmarktafspraken
	Regionale woonvisie
Werken/Economie	Detailhandelsvisie
	Missie en strategie voor de Stormpolder

Maatschappelijke voorzieningen	Integraal huisvestingsplan Onderwijs en binnensport
	Strategisch huisvestingsplan
Vrije tijd	Sportnota
	Speelruimtebeleidsplan
Ruimtelijke randvoorwaarden	Koers van Krimpen (Omgevingsvisie)
	Ambitiedocument duurzaamheid
	Duurzaamheidsagenda
	Archeologische waardenkaart
	Cultuurhistorische waardenkaart
	Groenbeleid
	Groenstructuurplan
Centrumgebied	Stedelijk waterplan
	Centrumvisie

Grondbeleid

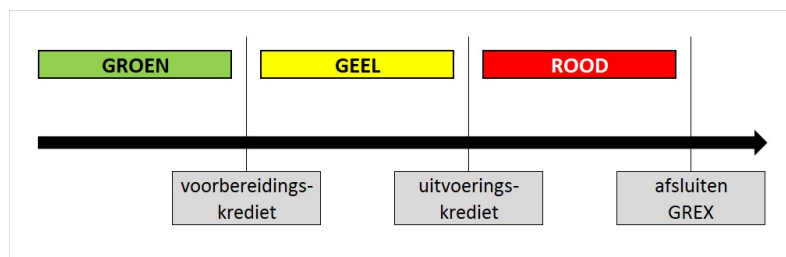
Grondbeleid is een middel dat wordt ingezet om ruimtelijk beleid te realiseren. In de Nota Grondbeleid (2017) hebben wij als gemeente vastgelegd welke uitgangspunten wij daarbij hanteren.

In beginsel opereren wij faciliterend. Vanuit een bestaande gemeentelijke grondpositie of wanneer zonder gemeentelijke sturing niet de gewenste ruimtelijke eindsituatie tot stand komt, kiezen wij voor actief grondbeleid.

MeerjarenPerspectief grondexploitaties (MPG)

Alle ruimtelijke ontwikkelingen waaraan wij (mee)werken nemen wij op in het zo geheten MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG). Ieder voorjaar geven wij op die manier een integraal en actueel inzicht in alle kosten en baten van de lopende projecten. Zo'n 'begroting' van een project noemen we een 'grondexploitatie'.

Het MPG 2026, dat op 28 mei 2026 werd vastgesteld, bevat 13 grondexploitaties, zowel actief als facilitair. Daarvan zijn vijf projecten daadwerkelijk in uitvoering (rood), waarvan één werd afgevoerd. Een project bevond zich in de haalbaarheidsfase (geel), maar dit project werd afgevoerd. Vier projecten zijn nog in de initiatieffase (groen). Een faseovergang (van 'groen naar geel' of van 'geel naar rood') vindt plaats op basis van besluitvorming door uw raad.

Bij de opstelling van deze begroting vindt géén actualisatie van de grondexploitaties plaats. Actualisatie van de afzonderlijke projecten vindt namelijk plaats op het moment dat uw raad besluiten neemt over stedenbouwkundige randvoorwaarden (van 'groen naar geel') of bestemmingsplannen (van 'geel naar rood'). Soms kan er ook tussentijds aanleiding zijn voor een financiële bijstelling.

De geraamde netto contante waarde per 1 januari 2026 van de projecten is hieronder weergegeven (cijfers MPG 2026):

MPG 2026 bedragen x € 1.000	
Rood	-173
Geel	-4
Groen	1.027
Totaal	849

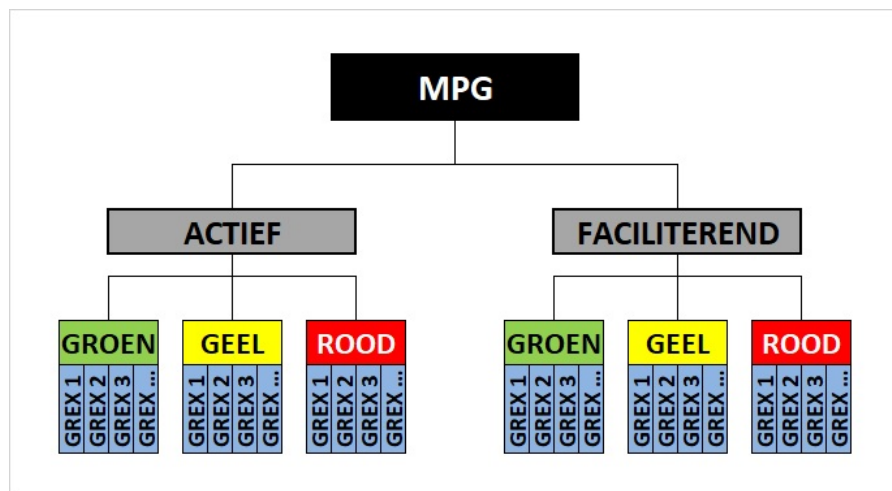
In principe voegen we nieuwe locaties alleen aan het MPG toe wanneer een initiatiefnemer de functie van vastgoed wil wijzigen of dat vastgoed grootschalig wil herontwikkelen (sloop/nieuwbouw). Als uit een eerste haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat een initiatief maatschappelijk én stedenbouwkundig aanvaardbaar is, wordt het als 'groen' project in het MPG opgenomen.

Voor gemeentelijke grond- en vastgoedposities gaan we, wanneer afstoten aan de orde is, in eerste instantie uit van verkoop op basis van de huidige bestemming. Indien vanwege ruimtelijke of andere beleidsmatige overwegingen een projectmatige aanpak gewenst is, kunnen we ervoor kiezen een grondexploitatie te openen.

In het kader van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs/binnensport worden meerdere locaties ruimtelijk verkend. De realisatie, sloop/nieuwbouw of verbouw van een school heeft altijd ruimtelijke impact. De regelgeving bepaalt echter dat hiervoor alleen een grondexploitatie mag worden gevormd wanneer sprake is van functieverandering.

De ruimtelijke projecten maken onderdeel uit van programma 2 (Woningbouw) en programma 3 (Bedrijventerreinen).

Financiële vooruitzichten projecten in uitvoering

Faciliterende grondexploitaties

Bij projecten waar de gemeente een faciliterende rol vervult, is het uitgangspunt dat we de gemeentelijke kosten verhalen op de ontwikkelaar.

Actieve grondexploitaties

In het MPG 2026 zijn vier actieve grondexploitaties opgenomen die in uitvoering (rode fase) zijn. Het betreft de woningbouwontwikkelingen Centrum-Zuid (actief en facilitair), Werf aan den IJssel, KOAG-Driekamp en Kerkdreef.

Geraamde winstneming

In de begroting 2027 wordt rekening gehouden met een totale geraamde winstneming van € 380.000 in 2027 voor de hierboven genoemde actieve grondexploitaties die in de rode uitvoerende fase zitten.

Risico's

De gemeente Krimpen aan den IJssel voert een behoudend waarderingsbeleid uit ten aanzien van de grondexploitaties. Hiermee ramen we in feite risicomijdend. Ondanks dit voorzichtigheidsprincipe gaan grondexploitaties altijd vergezeld van risico's. In het MPG zijn per project de risico's systematisch geïnventariseerd. Risico's waarvan de kans groter is dan 50% vertalen we integraal in de grondexploitatie. De overige risico's zijn gewogen waarna een netto af te dekken risico van circa € 1,24 miljoen resulteert (MPG 2026). De risico's van de grondexploitaties maken deel uit van het gemeentelijke risicoprofiel, waarop we in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing verder ingaan.

Financiële ruimte

Doordat jaarlijks voorbereidingskosten aan de reserve grondexploitatie worden onttrokken voor projecten in de initiatieffase, ontwikkelt het saldo van de reserve zich negatief.

De reserve grondexploitatie heeft daarnaast ook nog een functie als onderdeel van de weerstandscapaciteit. Bij het opnemen van (nieuwe) grondexploitaties met een geprognoseerde negatieve eindwaarde dient daarom altijd ook nadrukkelijk naar de risico's te worden gekeken.

[Paragraaf H Subsidies](#)

[Inleiding](#)

Subsidieverlening vindt zijn wettelijke basis in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Hierin zijn algemene regels opgenomen over subsidiëring die ook voor de gemeentelijke overheid gelden. De hoofdregel van de subsidietitel in de Awb is dat subsidies gebaseerd moeten zijn op een wettelijk voorschrift. Voor gemeenten is dat wettelijk voorschrift een gemeentelijke verordening als aanvulling op, en specificering van, de Awb.

Rol raad

In de Algemene Subsidie Verordening (ASV) 2018 is de kaderstellende rol van de gemeenteraad uitgewerkt. De ASV 2018 regelt de procedures voor subsidieverlening en vaststelling. Met de behandeling van de programmabegroting stelt de raad de subsidieplafonds vast. Binnen deze vastgestelde plafonds neemt het college de uitvoering ter hand. De raad heeft de mogelijkheid om door middel van bijvoorbeeld nieuw beleid de (financiële) kaders bij te stellen. Tijdens de behandeling van de jaarrekening heeft de raad een controlerende rol.

Herziening subsidieverordening

De ASV 2018 wordt eind 2026 geactualiseerd, evenals de bijbehorende beleidsregels. Naar verwachting wordt de verordening 1e helft 2027 aan u voorgelegd.

Waarom subsidiëring

De gemeente betaalt op grond van het algemeen belang een deel van de kosten die een subsidieontvanger heeft gemaakt. Het gaat hierbij om activiteiten waar een wettelijke verplichting op rust of activiteiten die de overheid wenselijk of nuttig vindt. Het subsidiegeld komt uit de algemene middelen, of wordt via een specifieke uitkering aan de gemeente verstrekt. Met subsidies beoogt de gemeente haar beleid in de praktijk vorm te geven, of bij te sturen.

Subsidiebenamingen

De Awb fungeert als basisregeling en biedt veel beleidsvrijheid aan bijzondere subsidieregelingen en subsidiebeschikkingen. Het is de vraag of een veelvoud aan benamingen de praktijk ten goede komt. In de ASV 2018 kozen we voor twee benamingen: structurele en incidentele subsidies. Deze benamingen proberen het verschil aan te geven tussen de jaarlijks aan instellingen verstrekte subsidies en de incidentele projectsubsidies.

Structurele subsidies

Bij de structurele subsidie gaat het om een subsidie voor voortdurende activiteiten van een instelling, organisatie of vereniging. Deze wordt in principe jaarlijks verleend en heeft dan ook een structureel karakter. Hieronder vallen:

Budgetsubsidies

Een subsidie waarbij de instelling een bedrag krijgt toegewezen om een van tevoren overeengekomen prestatie uit te voeren. Veelal betreft het hier professionele instellingen. Aan de aanvraag tot subsidieverlening ligt vooraf door de gemeente geformuleerd beleid ten grondslag.

Onderdeel van budgetsubsidie kan huurvergoeding zijn.

Erkennungssubsidies

Een subsidie die we verstrekken als waardering voor het uitvoeren van activiteiten die ten goede komen aan de inwoners van de gemeente, veelal op basis van vrijwilligers.

Incidentele subsidies

Incidentele subsidies zijn subsidies voor een eenmalige activiteit, of een activiteit waarvoor het college slechts voor een vooraf maximaal bepaalde tijd subsidie wil verlenen. Hieronder vallen:

Projectsubsidies

Een subsidie die tijdelijk en doelgericht is van aard. De subsidie is gericht op een prestatie, activiteit, evenement, product of resultaat die aansluit op gemeentelijk beleid, die in tijd beperkt is én inhoudelijk een afgerond resultaat oplevert.

Zoals genoemd is niet de naam van de subsidie van belang, maar het feit of er een structurele (jaarlijkse) subsidierelatie met de ontvanger bestaat of dat het een incidentele subsidie betreft.

Hierdoor bestaat de mogelijkheid om in de subsidiebeleidsregels andere dan bovengenoemde subsidienamen te gebruiken, mits duidelijk is welk type subsidie het betreft.

Indexering subsidies

In de begroting 2027 zijn de subsidies geïndexeerd met 2,3% ten opzichte van de begroting 2026. Een aantal partijen ontvangt ook subsidie voor huur. Over indexering van de huur zijn separate afspraken gemaakt. De huur is voor het jaar 2027 verhoogd met 2,7%.

Subsidieplafonds

De subsidieplafonds worden vastgesteld op het begrote budget per programma.

De volgende subsidieplafonds worden vastgesteld:

Ruimtelijk Domein:	€ 596.898
Maatschappelijk Domein:	€ 4.555.490
Sociaal Domein:	€ 3.001.242

Er is nog geen rekening gehouden met de verwerking van nieuw beleid in deze plafonds. U wordt voorgesteld het college toestemming te geven om de subsidieplafonds te verhogen, wanneer er bij de inzet van de middelen voor het nieuw beleid gekozen wordt voor een subsidievorm.

Een totaal overzicht van de subsidies staat op de volgende pagina:

Programma/beleidsthema	nr	Beleidsregel	Subsidieverlening ≥ € 50.000	Subsidie plafonds	Budget subsidies	Erkenning subsidies	Project subsidies	Huur subsidies
Bestuur en veiligheid								
Bestuur								
Veiligheid	4.0	Krimpenwijzer						
Subsidieplafond Bestuur en Veiligheid								
Ruimtelijk domein								
Openbare ruimte en verkeer	3.14	Beheer Kinderboerderij	Kinderboerderij		462			117
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening								
Afval, riolering en begraven	7.2	Rioolgerelateerde voorzieningen					18	
Subsidieplafond Ruimtelijk domein				597				
Maatschappelijk domein								
Sport en recreatie	3.6	Sport				5	2	
	3.13	Beheer Binnensportaccommodaties	Synerkri		478			605
	3.6	Sport					17	
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		464			
Cultuur	3.2	Bibliotheekwerk	Bibliotheek		631	2		130
	3.3	Kunst en musea	Streekmuseum, Synerkri		258	11		
	3.4	Muziek				12	11	
	3.5	Media				40		
	3.7	Evenementen					70	
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven				18	3	
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven						
Onderwijs	3.15	Cultuureducatie	Muziekschool		481			93
	3.9	Peuterspeelzaalwerk inclusief VVE	Royal Kids Home, Kinderdam, Stichting Reformatorische Kinderopvang		818		379	
	4.0	Krimpenwijzer			27			
Economie								
Subsidieplafond Maatschappelijk domein				4.555				
Sociaal domein								
Preventie	3.0	Sociaal Domein Algemeen				11		
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven				15		
	3.11	Gemeentelijke antidiscriminatievoorziening						
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		199	37	62	

Programma/beleidsthema	nr	Beleidsregel	Subsidieverlening ≥ € 50.000	Subsidie plafonds	Budget subsidies	Erkenning subsidies	Project subsidies	Huur subsidies
	4.2	Deskundigheidsbevordering vrijwilligers					3	
	4.3	Informele zorg door vrijwilligersorganisatie			197		31	
	4.4	Jeugdgezondheidszorg	Centrum voor Jeugd en Gezin		1.092		9	
	4.6	Jeugd- en Jongerenwerk	Gro up		429			49
	4.0	Krimpenwijzer						
	4.0	Krimpenwijzer			104			
	4.7	Preventieve gezondheidszorg			72	10	78	
Basishulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern		188		17	94
	4.5	Opvoed- en opgroei-ondersteuning						
	5.0	Basishulp					7	
	4.8	Algemeen maatschappelijk werk				12		
Individuele hulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern			91		
Opvang en inburgering							193	
Subsidieplafond Sociaal domein				3.001				
Totaal				8.154	5.901	265	900	1.088

Paragraaf I Openbaarheidsparagraaf

Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

In artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) staat dat bestuursorganen in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan. Daarom treft u hier de openbaarheidsparagraaf aan, waarin is weergegeven wat we in 2027 gaan doen voor een open en transparant Krimpen aan den IJssel.

Open, tenzij

In Krimpen aan den IJssel staan we voor het principe: open, tenzij. Dat betekent dat we ons altijd inspannen om informatie beschikbaar te stellen, tenzij er echt een wettelijke grond is om dat niet te doen. Een gemeentelijke projectgroep werkt in dit kader aan het openbaar maken van de 11 informatiecategorieën uit de Woo. We sluiten daarbij aan bij de landelijke richtlijnen. Als we meer verantwoord kunnen publiceren dan wettelijk verplicht is, doen we dat ook. De voortgang is te volgen via www.waarstaatjegemeente.nl.

In 2026 is het publicatieportaal van start gegaan. In 2027 bouwen we dit portaal verder uit door meer documenten erop te plaatsen. We zetten ons ervoor in dat inwoners documenten eenvoudig kunnen vinden en doorzoeken op bijvoorbeeld onderwerp, categorie of dossier. We letten daarbij op toegankelijkheid, begrijpelijkheid, actualiteit en gebruiksvriendelijkheid. Voor openbaarmaking controleren we zorgvuldig op informatie die niet openbaar mag worden.

Passief openbaar maken

Ook documenten op verzoek beschikbaar stellen vraagt blijvende aandacht. Inwoners weten ons makkelijk te vinden. Dat betekent wel dat er jaarlijks behoorlijk wat Woo-verzoeken binnenkomen. De nadruk ligt daarbij niet alleen op het verstrekken van documenten, maar ook op de context: hoe documenten zijn gevonden, in welke systemen is gezocht, welke zoekopdrachten zijn gebruikt en hoe besluiten over openbaarmaking tot stand komen. Dit vraagt om nog betere dossiervorming, zorgvuldige motivering en maatwerk. Persoonlijk contact helpt om de vraag te verduidelijken en verwachtingen goed af te stemmen.

In 2027 houden we het Woo-proces opnieuw tegen het licht en bezien we waar het eenvoudiger en efficiënter kan. De verfijnde werkwijze wordt geïntegreerd in de gemeentelijke werkprocessen. Dat betekent dat Woo-verzoeken sneller en nog beter binnen de normtijden afgehandeld kunnen worden.

Informatiehuishouding op orde

Een transparante gemeente begint in de basis bij informatie die vindbaar, toegankelijk, betrouwbaar en duurzaam beschikbaar is. De groei van digitale informatie en systemen maakt dit complexer en urgenter. We werken verder aan informatiebeheerplannen met afspraken per werkproces over opslaan, beheren, bewaren, vernietigen en openbaar maken. Ook bereiden we de organisatie voor op veranderingen in de archiefwetgeving. Door informatie vanaf het begin goed vast te leggen, kunnen documenten later sneller worden gevonden en beschikbaar gesteld.

We stimuleren zaakgericht werken, duidelijke dossiervorming en herkenbare documentnamen. Medewerkers houden bij het opstellen en opslaan van documenten rekening met mogelijke openbaarmaking. Zo wordt openbaarheid onderdeel van het dagelijkse werk.

Tenslotte

We houden in 2027 de voortgang van actieve openbaarmaking en Woo-verzoeken nauwgezet bij. Daarbij kijken we naar het publicatieproces, de vindbaarheid van informatie en de kwaliteit en tijdigheid van publicaties. De uitkomsten gebruiken we om processen te verbeteren en in de jaarlijkse verantwoording verslag te doen van de uitvoering van de Woo.

Financiële begroting

Inleiding financiële begroting

Financiële situatie kadernota

In de kadernota, die nog door onze voorgangers werd opgesteld, is ingegaan op de financiële situatie voor de komende jaren, waarbij zowel de meerjarige saldi als de financiële positie zijn toegelicht.

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Saldo kadernota	- 372	- 2.456	- 3.163	- 3.808

Het saldo was voor 2027 een overzichtelijk tekort, maar wel met een paar kanttekeningen. Ten eerste bevatte de kadernota vanwege het verkiezingsjaar nog nauwelijks nieuwe ambities. Bovendien is het meerjarenbeeld zwaar negatief en werden ook nog enkele nieuwe risico's benoemd, zoals de ontwikkeling van de kosten voor regionale jeugdzorg en de afvalexploitatie.

Tegenover alle onzekerheden en uitdagingen werd ook toegelicht dat we beschikken over goedgevulde reserves en een ruim arsenaal aan ombuigingsmogelijkheden.

De conclusie op basis van het geschetste beeld was (en is) dat de tijd nadert dat keuzes moeten worden gemaakt, waarbij we de beschikbare opties verstandig inzetten.

Ontwikkelingen na kadernota

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Saldo kadernota	- 372	- 2.456	- 3.163	- 3.808
Meerjarig effect regionale jeugdzorg	- 1.996	- 2.064	- 2.124	- 2.199
Septembecirculaire (totaaleffect)	864	1.065	966	702
Lokale heffingen	395	374	391	514
Overige ontwikkelingen	13	- 270	- 8	1.101
Saldo 2027-2030 ind mutaties na kadernota	- 1.096	- 3.351	- 3.938	- 3.689

Regionale jeugdzorg

Het risico op forse kostenstijgingen voor regionale jeugdzorg, dat in de kadernota werd benoemd, heeft gedurende de zomermaanden vaste vormen aangenomen. Het gevolg is een groot nadeel in 2026, met meerjarige doorwerking. In de raadsinformatiebrief van 8 september 2026 is dit toegelicht. De meerjarige effecten zijn gebaseerd op een uitvoerige analyse en onderbouwde prognoses. Het gaat echter om open einde regelingen, waarbij de indicaties voor de duurste zorgvormen nauwelijks te beïnvloeden zijn. Er blijft daarom sprake van een substantieel risico.

Septembercirculaire gemeentefonds

Op Prinsjesdag werd de septembercirculaire gepubliceerd. Deze heeft positieve impact voor de begrotingsuitkomsten. Dat komt voor een groot deel door de toename van het accres voor loon- en prijsontwikkeling. Een andere belangrijke oorzaak is de herberekening van de maatstaf Huishouden met een laag inkomen, die een relatief groot gewicht heeft in het verdeelmodel.

Lokale heffingen

Ondanks de financiële uitdagingen uit de kadernota en de ontwikkeling daarna, zijn we erin geslaagd om een sluitende begroting aan te bieden zonder extra verhoging van de Onroerende Zaakbelasting (ozb). Daarmee leggen we de rekening voor de oplopende kosten van jeugdzorg niet bij de inwoners. We ontkomen er echter niet aan om voor een aantal specifieke heffingen wel tariefsverhogingen door te voeren, volgens het principe “de gebruiker betaalt”.

Wij volgen in deze begroting het beleid uit de Nota Lokale Heffingen 2019 en besluiten die sindsdien zijn genomen over de kostendekking van de verschillende heffingen.

Dit betekent een relatief beperkte verhoging voor marktgelden (5,7%) en rioolrechten (2,3%). Deze laatste is zelfs lager dan de indexering.

Voor de havengelden zijn wij genoodzaakt een verhoging van de opbrengsten met 9,5% door te berekenen vanwege investeringen in de walstroomvoorziening.

Voor twee heffingen zijn in deze begroting pijnlijke effecten verwerkt.

Lijkbezorgingsrechten

In de begrotingswijziging van juni 2026 is een structurele verlaging van de opbrengstverwachting uit lijkbezorgingsrechten met € 75.000 verwerkt. Dit betrof geen verlaging van het tarief of de ambitie van volledige kostendekking, maar een realistische bijstelling op basis van de ontwikkeling van volumes bij de vastgestelde tarieven.

Naast de bijstelling van de inkomstenverwachting blijven de kosten oplopen, met name voor het onderhoud van het vastgoed, het groencontract, het delven van graven en ruimen.

De ontwikkeling van lasten en baten versterkt elkaar en leidt tot een groter tekort in de komende jaren. Daarom is in deze begroting een verhoging van de opbrengst met 48% nodig om tot volledige dekking van de kosten te komen.

Afvalstoffenheffing

De evaluatie van de effecten die de invoering van het recycletarief heeft op de inzameling en de baten en lasten zal begin 2027 plaatsvinden. Duidelijk is wel dat we rekening moeten houden met extra lasten vanwege de uitvoeringskosten (met name voor heffing, invordering en kwijtschelding) en dat de baten lager zijn dan begroot. Dat laatste effect is eerder toegelicht in de kadernota. De reductie van restafval heeft weliswaar ook financieel een positief effect, maar kan niet voorkomen dat de financiële balans voorlopig negatief is.

Wij vinden het te vroeg om de financiële effecten volledig door te berekenen terwijl de evaluatie nog moet plaatsvinden. Daarom kiezen wij ervoor om te rekenen met een verhoging van het vaste tarief met de trend (2,7%) en een oploep van het tarief per klepbeweging van € 1 naar € 1,50. Daarmee sluiten we aan bij het amendement van 26 juni 2025.

Door deze keuze resteert in 2027 een tekort op de afvalexploitatie van naar verwachting € 550.000. Dit dekken wij eenmalig uit de Vrije Reserve en komt dus voor rekening van de gemeente.

Overige mutaties

Ieder jaar volgen na het opstellen van de kadernota nog financieel-technische verwerkingen zoals de kostenverdeling en worden diverse begrotingsonderdelen opnieuw doorgerekend met actuele gegevens. Dit geldt bijvoorbeeld voor personeelsbudgetten en kapitaallasten. Daarnaast wordt aanvullende informatie ontvangen over bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen en zijn er meerjarige effecten van de begrotingswijziging van september. Ook vinden nog controles plaats op de onderliggende ramingen, waaruit diverse correcties volgen.

Dit jaar geeft de Macro Economische Verkenning 2027 (MEV) aanleiding om de indexeringen uit de kadernota aan te passen. De basisindex wordt verhoogd van 2,3% naar 2,7%. Daarmee houden we aansluiting bij de uitgangspunten van de septembercirculaire, wat vanwege het toezicht door de provincie vereist is. Een nadere analyse van de index voor salarissen leidt tot een neerwaartse bijstelling, van 4% naar 3%, omdat de huidige cao nog loopt tot 1 april 2027.

Het grillige verloop van deze mutatieregeling wordt verklaard door de egalisatie van inkomsten uit omgevingsvergunningen, die van jaar tot jaar sterk fluctueren.

Financiële maatregelen

Uit de cijfers blijkt dat de financiële uitdaging om tot een sluitende begroting 2027 te komen sinds de kadernota aanmerkelijk groter is geworden. Dat komt vooral door de grote tegenvaller op de kosten voor jeugdzorg, die enigszins wordt gedempt door de uitkomsten van de septembercirculaire. Wij hebben een aantal financiële maatregelen ingezet om het resterende tekort van ruim € 1 miljoen te dichten.

Financieel meerjarenbeeld 2027-2030	Meerjarenraming			
	2027	2028	2029	2030
Financiële maatregelen				
MJOP - storting te slopen panden beeindigen	70	71	71	71
CDOKE - restant als algemeen dekkingsmiddel	144			
Vrijval afschrijvingslasten	216			
Liquiditeitsprognose - onderuitputting uitgaven begroting	274	539	708	834
AZWA	265	345	306	306
Personeelslasten (taakstellend)	200			
Totaal Financiële maatregelen	1.169	954	1.085	1.211

Wij lichten graag kort toe wat deze maatregelen betekenen

Beëindigen stortingen onderhoud te slopen vastgoed

Voor een aantal vastgoedobjecten wordt vervangende nieuwbouw voorbereid. Wij vinden het daarom verantwoord om niet meer te storten in de voorziening voor het onderhoud van de bestaande panden. Het gaat hierbij om de sportzaal Groenendaal en de gymlokalen Tuinstraat en Una Corda.

Restant CDOKE middelen 2027

Van het Rijk ontvangen we via de algemene uitkering middelen uit de zogenaamde CDOKE regeling (tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid). Het overgrote deel van deze middelen is ingezet op basis van diverse raadsbesluiten. Er resteert in 2027 een bedrag van € 144.000 waarvoor nog geen besteding is vastgesteld. Dit bedrag benutten wij eenmalig als algemene dekking.

Vrijval afschrijvingslasten

De begroting bevat een stelpost met de vrijgevallen ruimte vanwege het aflopen van afschrijvingstermijnen voordat vervanging aan de orde is. Dit budget wordt in het begrotingsjaar benut voor de voorbereiding van of onderzoek naar vervolginvesteringen. De jaren erna blijft het beschikbaar voor nieuwe afschrijvingen. In 2027 schrappen we deze post eenmalig en is er dus geen financiële ruimte voor voorbereidende onderzoeken anders dan reeds expliciet opgenomen in de begroting.

Onderuitputting exploitatiebudgetten

Uit analyse van de kasstromen is gebleken dat niet alleen op investeringen sprake is van onderuitputting, maar dat ook de kasstromen van de exploitatie (de programma's) de afgelopen jaren positiever zijn dan wordt begroot. Dit kan niet worden vertaald in aanpassing van specifieke budgetten, maar wordt nu wel meegenomen in de prognose van de benodigde financiering. Hiermee wordt een (beperkt) renterisico genomen.

Extra AZWA middelen

Met ingang van 2027 worden de GALA en IZA middelen uitgekeerd op basis van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Een deel ontvangen wij rechtstreeks voor lokale taken en een deel loopt via de centrumgemeente (Rotterdam).

Personeelsbudgetten

De begroting bevat circa € 20 miljoen aan personeelsbudgetten (salarissen, inhuur en andere personeelslasten). Gedurende het jaar worden continu afwegingen gemaakt en besluiten genomen in het kader van de bedrijfsvoering. Door scherpere keuzes te maken en terughoudender te zijn waar dat kan is het verantwoord om in 2027 rekening te houden met een besparing.

Begroting in evenwicht met financiële maatregelen

Met deze maatregelen is de begroting 2027 in evenwicht. Vanuit die positie hebben wij gezocht naar ombuigingen om nieuw beleid te kunnen opnemen. Dit betekent dat wij enkele keuzes maken die ruimte bieden voor een aantal van onze belangrijkste ambities.

Budgetrecht van de raad

Met het vaststellen van de begroting 2027 autoriseert de raad het college om binnen de opgenomen (financiële en inhoudelijke) kaders aan de slag te gaan in 2027. Dit betreft zowel de lasten en baten per beleidsthema als ook de (vervangings)investeringen die in 2027 starten. De meerjarenramingen zijn een doorvertaling van de baten en lasten, aangevuld met verwachte ontwikkelingen en voornemens. Dit geeft een beeld van de te verwachten financiële ontwikkelingen. Er vindt nog geen autorisatie plaats op budgetten vanaf 2028.

In de kadernota en begroting wordt altijd gesproken over “nieuw beleid en intensiveringen”. Met de term intensiveringen wordt aangegeven dat vaak sprake is van extra middelen zonder dat sprake is van een nieuw taak. Wij hanteren de volgende onderverdeling:

Nieuw beleid	Betreft nieuwe (wettelijke) taken of beleidswijzigingen (budget en/of investering)
Intensiveringen	Extra inzet zonder aanpassing van het beleid (budget en/of investering)
Vervangingsinvesteringen	Kosten voor vervanging of groot onderhoud, waarmee nog niet planmatig rekening is gehouden in de meerjarenramingen.

Nieuw beleid en intensiveringen staan op de betreffende programma's. Daar zijn deze onderwerpen ook in een speerpunt opgenomen. Financieel loopt dit mee in de lasten en baten per beleidsthema/programma. Het totaaloverzicht van nieuw beleid en intensiveringen is opgenomen in de financiële begroting.

Per programma is tevens opgenomen, onder “wat mag het kosten”, welke investeringen de komende jaren gepland zijn. In de financiële begroting is het volledige investeringsprogramma opgenomen, met de bijbehorende kapitaallasten. Daar is ook aangegeven om welk type investering het gaat.

De basis van het Besluit Begroting en Verantwoording is dat alle baten en lasten in het programmaplan zijn opgenomen. Wij presenteren daarom, zoals hiervoor toegelicht, alle investeringen en het nieuw beleid en intensiveringen op de programma's. Daarnaast zijn in de financiële begroting overzichten opgenomen, zodat u een totaalbeeld krijgt van de goed te keuren onderwerpen en bedragen.

Investeringen die het gevolg zijn van nieuw beleid en intensiveringen worden voorafgaand aan de uitvoering aan de raad voorgelegd. Dat geldt ook voor andere investeringen die geen vervanging of beheer van de openbare ruimte betreffen.

[Uitgangspunten](#)

[Kerngegevens](#)

De uitgangspunten voor de begroting 2027 zijn vastgelegd in de Kadernota 2027. De kerngegevens zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2026 en eigen gegevens. De prognoses van de ontwikkeling van de belangrijkste sociale en fysieke kenmerken van onze

gemeente vormen de basis van de ramingen in deze begroting. Sinds de Kadernota zijn de prognoses van de kerngegevens niet bijgesteld voor de berekening van de algemene uitkering. Budgetten binnen de programma's zijn gebaseerd op de meest actuele gegevens.

Kerngegevens	Eenheid	2026	2027	2028	2029	2030
Woonruimten	woonruimten	12.787	12.857	13.006	13.105	13.115
WOZ-waarde woningen	€ 1 mln	5.443	5.852	5.933	6.015	6.106
WOZ-waarde niet-woningen	€ 1 mln	501	519	528	537	547
Inwoners	personen	29.860	30.000	30.330	30.450	30.470
Jongeren 18-	personen	6.144	6.130	6.130	6.120	6.100
Ouderen 75+	personen	4.044	4.186	4.332	4.484	4.641
Inwoners met migratieachtergrond	personen	3.924	3.924	3.924	4.081	4.167
Eenpersoonshuishoudens	huishoudens	4.260	4.406	4.464	4.515	4.562
Huishoudens met laag inkomen	huishoudens	4.075	4.100	4.100	4.100	4.100
Bijstandontvangers	personen	506	506	506	506	506
Leerlingen VO	personen	1.221	1.221	1.221	1.221	1.221
Oppervlakte land	hectaren	765	765	765	765	765
Oppervlakte binnenwater	hectaren	130	130	130	130	130
Oppervlak bebouwing	hectaren	132	132	132	132	132
Slechte bodem	percentage	90%	90%	90%	90%	90%
Bedrijven	vestigingen	3.180	3.291	3.375	3.469	3.571

Index

De indexen in de Kadernota 2027 waren gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2026 (maart 2026). In de begroting 2027 is uitgegaan van de onderstaande indexeringen. Op basis van de Macro Economische Verkenning 2027 (september 2026) is de algemene index ten opzichte van de Kadernota 2027 bijgesteld van 2,3% naar 2,7%. Dit sluit aan bij de ontwikkeling van de inflatiecijfers. De index voor salarissen wijkt ook af van de Kadernota 2027. Deze is verlaagd van 4% naar 3%. Vanwege de einddatum van de lopende cao (1 april 2027) is dat een meer realistische verwachting.

Index	Begroting 2027	Meerjarenraming		
		2028	2029	2030
Algemene inflatie (lasten)	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%
Algemene inflatie (baten)	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%
OZB ontwikkeling	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%
Zorgkosten (OVA)	3,59%	4,00%	3,50%	3,50%
Budgetten beheer buitenruimte	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%
Budgetsubsidies	2,30%	2,30%	2,30%	2,30%
Project- en erkenningsubsidies	2,30%	2,30%	2,30%	2,30%
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	2,30%	2,30%	2,30%	2,30%
Salarissen	3,00%	4,00%	3,50%	3,50%
Heffingen en leges	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%
Voorziening OK	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%

Uitkering gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds vormt de grootste inkomstenbron voor de gemeente. Met ingang van 2025 ontwikkelt het volume van het gemeentefonds zich op basis van een meerjarig historisch gemiddelde van het Bruto Binnenlands Product. De schommelingen die voorheen werden veroorzaakt door de koppeling aan de rijksuitgaven (samen trap-op-trap-af) zijn daardoor verleden tijd.

De in de begroting opgenomen raming van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2027-2030 is gebaseerd op de informatie uit de septembercirculaire 2026.

In het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen wordt de uitkering uit het gemeentefonds verder toegelicht.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens artikel 20 van het BBV moet in de uiteenzetting van de financiële positie afzonderlijk aandacht worden besteed aan de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Onder deze verplichtingen moet worden verstaan de aanspraken van het huidige en het voormalige personeel op (toekomstige) uitkeringen.

In de begroting 2026 is rekening gehouden met de volgende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen:

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	Stand voorziening 01/01/2027	Lasten in de exploitatie 2027
Pensioenen voormalige bestuurders	3.992	
Uitkeringen voormalig personeel/bestuurders		560
Verlofsparen	96	

Budgetautorisatie baten en lasten

Budgetautorisatie baten en lasten

De begroting is opgebouwd uit 4 programma's, overhead en het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Per programma worden de lasten, baten en de reservemutaties onderscheiden. Het geraamde resultaat is het saldo van baten en lasten, waarin de mutaties van de reserves zijn opgenomen.

De volgende tabel laat de te autoriseren bedragen voor 2027 zien. Conform het raadsbesluit van 23 juni 2022 vindt de autorisatie aan het college plaats op het niveau van de beleidsthema's (baten en lasten apart).

Budgetautorisatie 2027	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo baten en lasten	Reserve mutaties Lasten	Reserve mutaties Baten	Saldo reserve baten en lasten	Geraamd resultaat
Programma 1 Bestuur en veiligheid	8.917	856	-8.062		32	32	-8.030
Bestuur	3.848	732	-3.115				
Veiligheid	5.070	123	-4.946				
Programma 2 Ruimtelijk domein	22.796	15.074	-7.722	1.767	1.936	169	-7.553
Openbare ruimte en verkeer	9.968	795	-9.173				
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	3.580	2.309	-1.271				
Afval, riolering en begraven	9.247	11.970	2.722				
Programma 3 Maatschappelijk domein	13.173	3.455	-9.719	35	777	743	-8.976
Sport en recreatie	4.523	1.394	-3.129				
Cultuur	3.590	662	-2.928				
Onderwijs	4.548	1.330	-3.218				
Economie	512	68	-444				
Programma 4 Sociaal domein	55.430	15.134	-40.295				-40.295
Preventie	4.035	1.340	-2.695				
Basishulp	2.518	117	-2.402				
Individuele hulp	48.262	13.163	-35.099				
Opvang en inburgering	614	515	-99				
Middelen	15.384	80.055	64.671		271	271	64.942
Overhead	14.594	478	-14.117				
Algemene dekkingsmiddelen	785	79.578	78.792				
Vennootschapsbelasting	4		-4				
Onvoorzien							
Totaal geraamde baten en lasten	115.700	114.574	-1.126	1.802	3.016	1.214	88

Meerjarenperspectief

Meerjarenperspectief

Inzicht in het meerjarenperspectief is noodzakelijk bij de beoordeling van de financiële positie.

Meerjarenperspectief	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Programma's en middelen						
Bestuur en veiligheid	-7.883	-8.272	-8.062	-8.249	-8.607	-8.877
Ruimtelijk domein	-6.120	-8.106	-7.722	-8.845	-8.338	-9.630
Maatschappelijk domein	-9.519	-10.592	-9.719	-9.926	-10.657	-11.028
Sociaal domein	-33.698	-40.251	-40.295	-41.393	-42.600	-43.846
Middelen	61.989	62.353	64.671	64.898	66.895	69.770
Totaal saldo van baten en lasten	4.769	-4.867	-1.126	-3.515	-3.307	-3.612
Reservemutaties	1.743	535	1.214	1.033	397	1.115
Geraamd resultaat	6.512	-4.333	88	-2.483	-2.910	-2.497
Waarvan incidenteel resultaat	1.562	-7.774	14	-312	-669	38
Geraamd structureel resultaat	4.950	3.441	74	-2.171	-2.241	-2.535

Meerjarenperspectief baten en lasten

Onderstaande tabel is een meer uitgebreide variant van het overzicht baten en lasten. Deze variant laat per programma de baten en de lasten apart zien en de reservemutaties per programma.

Meerjarenperspectief baten en lasten	Rekening			Begroting			Begroting			Begroting			Begroting			Begroting		
	2025			2026			2027			2028			2029			2030		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma's																		
Bestuur en veiligheid	8.658	774	-7.883	9.074	802	-8.272	8.917	856	-8.062	9.105	856	-8.249	9.217	610	-8.607	9.410	533	-8.877
Ruimtelijk domein	23.994	17.874	-6.120	24.011	15.905	-8.106	22.796	15.074	-7.722	20.461	11.616	-8.845	27.572	19.235	-8.338	25.495	15.864	-9.630
Maatschappelijk domein	12.106	2.587	-9.519	14.052	3.460	-10.592	13.173	3.455	-9.719	13.395	3.468	-9.926	14.202	3.544	-10.657	14.656	3.628	-11.028
Sociaal domein	50.285	16.588	-33.698	55.265	15.013	-40.251	55.430	15.134	-40.295	56.515	15.122	-41.393	57.994	15.394	-42.600	59.538	15.692	-43.846
Totaal programma's	95.043	37.823	-57.219	102.401	35.181	-67.220	100.316	34.519	-65.797	99.475	31.061	-68.414	108.985	38.783	-70.202	109.100	35.718	-73.382

Meerjarenperspectief	Rekening			Begroting			Begroting			Begroting			Begroting			Begroting		
Middelen																		
Overhead	12.296	342	-11.954	12.694	441	-12.253	14.594	478	-14.117	15.165	537	-14.628	15.455	546	-14.909	15.849	555	-15.294
Algemene dekkingsmiddelen	1.208	75.155	73.948	907	75.516	74.610	785	79.578	78.792	1.670	81.201	79.530	2.254	84.062	81.809	2.580	87.648	85.068
Vennootschapsbelasting	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4
Onvoorzien																		
Totaal middelen	13.508	75.497	61.989	13.604	75.957	62.353	15.384	80.055	64.671	16.839	81.737	64.898	17.712	84.608	66.895	18.433	88.203	69.770
Reservemutaties per programma																		
Bestuur en veiligheid	346	510	164		289	289		32	32		25	25						
Ruimtelijk domein	3.705	3.063	-641	2.173	2.392	219	1.767	1.936	169	1.376	1.801	425	1.358	1.470	112	348	1.158	809
Maatschappelijk domein	353	1.825	1.473	1.584	1.943	359	35	777	743	36	402	367	36	229	193		229	229
Sociaal domein		206	206	858	275	-583												
Algemene dekkingsmiddelen																		
Overhead	90	468	378		105	105		125	125		70	70						
Niet programma gerelateerd	1.400	1.564	164		146	146		146	146		146	146		93	93		77	77
Totaal reservemutaties	5.893	7.636	1.743	4.615	5.150	535	1.802	3.016	1.214	1.412	2.444	1.033	1.394	1.791	397	348	1.464	1.115
Geraamd resultaat																		
Geraamd resultaat	114.444	120.957	6.512	120.620	116.287	-4.333	117.502	117.590	88	117.726	115.243	-2.483	128.092	125.182	-2.910	127.881	125.384	-2.497

Aanmerkelijke verschillen

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2025 - begroting 2027

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting, alsmede die tussen de laatst vastgestelde jaarrekening en de nieuwe begroting.

Hieronder wordt het verschil tussen de jaarrekening 2025 en de begroting 2027 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2027 en de jaarrekening 2025 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2025 - begroting 2027 per beleidsthema	Rekening 2025	Begroting 2027	Vershil 2025-2027
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-7.883	-8.062	-178
Bestuur	-3.610	-3.115	495
Veiligheid	-4.273	-4.946	-673
Programma 2 Ruimtelijk domein	-6.120	-7.722	-1.602
Openbare ruimte en verkeer	-8.228	-9.173	-945
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-616	-1.271	-655
Afval, riolering en begraven	2.725	2.722	-2
Programma 3 Maatschappelijk domein	-9.519	-9.719	-200
Sport en recreatie	-2.944	-3.129	-185
Cultuur	-2.850	-2.928	-78
Onderwijs	-3.402	-3.218	184
Economie	-323	-444	-121
Programma 4 Sociaal domein	-33.698	-40.295	-6.598
Preventie	-1.943	-2.695	-752
Basishulp	-1.478	-2.402	-924
Individuele hulp	-29.894	-35.099	-5.205
Opvang en inburgering	-382	-99	283
Middelen	57.219	65.886	8.666
Overhead	-11.954	-14.117	-2.162
Algemene dekkingsmiddelen	73.948	78.792	4.845
Vennootschapsbelasting	-4	-4	
Resultaat en bestemming	-4.769	1.214	5.984

Duiding Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2025 - begroting 2027

Een **negatief bedrag (-/-)** duidt op **hogere lasten of lagere baten** in de begroting 2027 ten opzichte van de jaarrekening 2025.

Een **positief bedrag** daarentegen geeft aan dat er sprake is van **lagere lasten of hogere baten** in de begroting 2027 ten opzichte van de jaarrekening 2025.

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil jaarrekening 2025 - begroting 2027

Bestuur (€ 495.000)

- € 646.000 minder lasten in 2027 omdat er in 2025 een storting in de voorziening wethouders pensioenen heeft plaatsgevonden.

- -/- € 120.000 meer lasten in 2027 vanwege wachtgeld en oud-wethouders
- -/- € 31.000 overige mutaties

Veiligheid (-/- € 673.000)

- -/- € 60.000 Nieuw beleid Wijkgerichte aanpak in 2027
- -/- € 92.000 Intensief jongerencoaching waaronder nieuw beleid in 2027
- -/- € 239.000 Terugbetaling jaarresultaat VRR 2025 en indexatie begroting VRR
- -/- € 76.000 Terugbetaling werkplanbijdrage DCMR 2025 en indexatie begroting DCMR
- -/- € 47.000 Brandweerkazerne: o.a. storting voorziening onderhoud kapitaalgoederen i.v.m. herijking MJOP à -/- € 31.000 en kapitaallasten à € 16.000
- -/- € 125.000 Meer verdeling van uren naar openbare orde en veiligheid, mede vanwege nieuw beleid Weerbaarheid
- -/- € 34.000 overige verschillen

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil jaarrekening 2025 - begroting 2027

Openbare ruimte en verkeer (-/- € 945.000)

- € 438.000 Overdracht ponton scouting in 2025
- € 176.000 Bijdrage Algeracorridor 2025
- -/- € 672.000 Stijging totale afschrijvings- en rentelasten openbare ruimte en verkeer
- -/- € 307.000 Onderhoudskosten wegen, straten en pleinen incl. kabels en leidingen
- -/- € 192.000 Kosten van bevordering van verkeersveiligheid en schadeherstel aan verkeersvoorzieningen
- -/- € 137.000 Kosten van zwerfafval en straatvegen inclusief tractiemiddelen
- -/- € 129.000 Onderhoudskosten groen en bomen
- -/- € 66.000 Algemene onderhoudskosten inclusief schadeherstel aan openbare verlichting
- -/- € 56.000 Overige verschillen

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (-/- € 655.000)

- € 364.000 Leges omgevingsvergunningen

- -/- € 663.000 SPUK CDOKE-middelen
- -/- € 311.000 Financiële verwerking van het MPG 2026 ten opzichte van het MPG 2025, waaronder de mutatie verliesvoorziening De Noord
- -/- € 45.000 Overige verschillen

Afval, riolering en begraven (-/- € 2.000)

- -/- € 2.000 Overige verschillen

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil jaarrekening 2025 - begroting 2027

Sport en recreatie (-/- € 185.000)

- € 128.000 zwembad De Lansingh: aanvullende exploitatiebijdrage
- -/- € 110.000 Sportbeleid: o.a. nieuw beleid (Coördinator sport en Preventie à -/- € 113.000 en evaluatie sportbeleid à -/- € 15.000)
- -/- € 128.000 Buitensportvoorzieningen: o.a. storting voorziening onderhoud kapitaalgoederen i.v.m. herijking MJOP en kapitaallasten
- -/- € 95.000 Speelplaatsen: kapitaallasten, onderhoud en meer ambtelijke inzet
- € 20.000 Overige verschillen

Cultuur (-/- € 78.000)

- € 72.000 evenementen: o.a. overheveling 2024 naar 2025 en nieuw beleid in 2025.
- € 128.000 kunst en cultuurbeleid: personeel derden 2025
- -/- € 94.000 muziekschool: afrekening subsidie voorgaande jaren
- -/- € 71.000 Cultureel erfgoed: o.a. nieuw beleid (Subsidie ontzamelen Streekmuseum à € 35.000 en Actualisatie archeologische, cultuurhistorische waardenkaart à € 50.000 en rijksbijdrage à € 20.000)
- -/- € 134.000 Tuyter: o.a. storting voorziening onderhoud kapitaalgoederen i.v.m. herijking MJOP, kapitaallasten en personeelsbudgetten
- € 21.000 Overige verschillen

Onderwijs (€ 184.000)

- € 420.000 Onderwijshuisvesting: o.a. herstel vloeren Krimpenerwaard College à € 516.000, huur noodlokalen à -/- € 154.000 en kapitaallasten à -/- € 77.000

- -/- € 53.000 Toename kosten peuterspeelzalen en VVE
- -/- € 64.000 Toename kosten leerplicht en onderwijsinhoudelijke zaken
- -/- € 119.000 Toename kosten leerlingenvervoer

Economie (-/- € 121.000)

- -/- € 141.000 Project 'Krimpen 750 jaar'
- € 20.000 Overige verschillen

Programma 4 Sociaal domein verschil jaarrekening 2025 - begroting 2027

Preventie (-/- € 752.000)

- -/- € 70.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 509.000 Nieuw beleid 2027
- -/- € 160.000 Ontwikkelingen specifieke uitkering AZWA
- -/- € 13.000 Overige verschillen

Basishulp (-/- € 924.000)

- -/- € 765.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 63.000 Inkoop Krimpenwijzer/ Krimpen Sociaal Team
- -/- 56.000 Toename kosten ICT werkplekken Krimpenwijzer/ Krimpen Sociaal Team
- -/- 40.000 Overige verschillen

Individuele hulp (-/- € 5.205.000)

Algemeen:

- € 305.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 25.000 Overige verschillen

Jeugd:

- -/- € 120.000 Nieuw Beleid 2027
- -/- € 740.000 Bijdrage Gemeenschappelijke regeling Jeugdregio Rijnmond (GRJR)
- -/- € 514.000 Incidenteel Resultaat voorgaande jaren GRJR in 2025

- -/- € 1.943.000 Toename zorgkosten regionale jeugdhulp
- -/- € 161.000 Toename zorgkosten lokale jeugdhulp
- -/- 71.000 Toename kosten inkoop Krimpenwijzer/ Krimpen sociaal team lokale jeugdzorg

Participatie:

- € 709.000 Ontwikkelingen budget BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) / bijstandsverlening
- -/- € 331.000 Hogere bijdrage GR IJsselgemeenten
- -/- € 39.000 Hogere bijdrage GR Promen
- -/- € 85.000 Toename kosten schuldhulpverlening
- -/- € 103.000 Toename kosten Re-integratie
- -/- € 277.000 Toename kosten participatiebudget
- -/- 69.000 Hogere lasten kwijtschelding

Wmo:

- -/- € 1.513.000 Toename zorgkosten Wmo-voorzieningen
- -/- € 228.000 Toename kosten lokale inkoop Krimpenwijzer/ Krimpen sociaal team

Opvang en Inburgering (€ 283.000)

- € 1.886.000 Afname kosten opvang en asiel Oekraïne
- -/- € 1.576.000 Afname baten opvang en asiel Oekraïne
- -/- € 27.000 Overige verschillen

Middelen verschil jaarrekening 2025 - begroting 2027

Overhead (-/- € 2.162.000)

- -/- € 1.655.000 Personeelsbudgetten
- -/- € 179.000 GR IJsselgemeenten
- -/- € 171.000 Informatiehuishouding
- -/- € 177.000 Huisvesting

- € 20.000 overige verschillen

Algemene dekkingsmiddelen (€ 4.845.000)

- € 4.253.000 Algemene uitkering gemeentefonds
- € 188.000 Rente
- € 597.000 WOZ
- -/- € 138.000 Geldleningen en langlopende financiering
- -/- € 54.000 Dividend Stedin en BNG
- -/- € 1.000 Overige verschillen

Aanmerkelijke verschillen begroting 2026 - begroting 2027

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting. Hieronder wordt het verschil tussen de begroting 2027 en de begroting 2026 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2027 en de begroting 2026 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen begroting 2026 - begroting 2027 per beleidsthema	Begroting 2026	Begroting 2027	Vershil 2026-2027
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-8.272	-8.062	210
Bestuur	-3.373	-3.115	258
Veiligheid	-4.898	-4.946	-48
Programma 2 Ruimtelijk domein	-8.106	-7.722	384
Openbare ruimte en verkeer	-9.207	-9.173	34
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-1.501	-1.271	230
Afval, riolering en begraven	2.603	2.722	120
Programma 3 Maatschappelijk domein	-10.592	-9.719	873
Sport en recreatie	-2.918	-3.129	-211
Cultuur	-3.056	-2.928	129
Onderwijs	-4.001	-3.218	783
Economie	-616	-444	172
Programma 4 Sociaal domein	-40.251	-40.295	-44
Preventie	-2.399	-2.695	-296
Basishulp	-2.377	-2.402	-24
Individuele hulp	-35.232	-35.099	132
Opvang en inburgering	-244	-99	144
Middelen	62.887	65.886	2.998
Overhead	-12.253	-14.117	-1.864
Algemene dekkingsmiddelen	74.610	78.792	4.183
Vennootschapsbelasting	-4	-4	
Resultaat en bestemming	535	1.214	680

Duiding Aanmerkelijke verschillen begroting 2026 - begroting 2027

Een **negatief bedrag (-/-)** duidt op **hogere lasten of lagere baten** in de begroting 2027 ten opzichte van de begroting 2026.

Een **positief bedrag** daarentegen geeft aan dat er sprake is van **lagere lasten of hogere baten** in de begroting 2027 ten opzichte van de begroting 2026.

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil begroting 2026 - 2027

Bestuur (€ 258.000)

- € 257.000 minder lasten in 2027 aan Krimpen ontmoet
- € 1.000 Overige verschillen

Veiligheid (-/- € 48.000)

- -/- € 48.000 Overige verschillen

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil begroting 2026 -2027

Openbare ruimte en verkeer (€ 34.000)

- -/- € 228.000 Totale afschrijvings- en rentelasten binnen openbare ruimte en verkeer
- € 105.000 Bijdrage Algeracorridor 2026
- € 99.000 Voorbereidingskredieten investeringsprojecten
- € 50.000 Kosten van onderhoud en omvorming groen
- € 8.000 Overige verschillen

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (€ 230.000)

- -/- € 169.000 Leges omgevingsvergunningen
- € 354.000 MPG 2026 inclusief winstnemingen Centrum Zuid, KOAG en Kerkdreef
- € 45.000 Overige verschillen

Afval, riolering en begraven (€ 120.000)

- -/- € 224.000 Uren binnen afval, riolering en begraven
- € 304.000 Baten lijkbezorgingsrechten
- € 40.000 Overige verschillen

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil begroting 2026 - 2027

Sport en recreatie (-/- € 211.000)

- -/- € 71.000 Zwembad De Lansingh: aanvullende exploitatiebijdrage
- -/- € 85.000 Speelplaatsen: kapitaallasten en meer urenverdeling
- -/- € 55.000 Overige verschillen

Cultuur (€ 129.000)

- -/- € 93.000 Tuyter: o.a. storting voorziening onderhoud kapitaalgoederen i.v.m. herijking MJOP, kapitaallasten en personeelsbudgetten
- -/- € 72.000 Cultureel erfgoed: o.a. nieuw beleid
- € 90.000 Evenementen: o.a. Zomerplein en nieuw beleid 2026
- € 124.000 kunst en cultuurbeleid: personeel derden en meer urenverdeling

- € 94.000 Bibliotheek: subsidie bibliotheekwerk en specifieke uitkering
- -/- € 14.000 Overige verschillen

Onderwijs (€ 783.000)

- -/- € 23.000 Toename kosten peuterspeelzalen en VVE
- -/- € 54.000 Toename kosten leerplicht en onderwijsinhoudelijke zaken
- € 890.000 Onderwijshuisvesting: o.a. sloopkosten Kompas Tuinstraat (€ 495.000), huur noodlokalen (-/- € 148.000), verzekeringen (€ 39.000), verbouw Berk 2 (€ 300.000), herstel vloeren Krimpenerwaard College (€ 109.000) en kapitaallasten (€ 40.000)
- -/- € 30.000 Toename kosten leerlingenvervoer

Economie (€ 172.000)

- € 197.000 Project 'Krimpen 750 jaar'
- -/- € 25.000 Overige verschillen

Programma 4 Sociaal domein verschil begroting 2026 - 2027

Preventie (-/- € 296.000)

- -/- € 483.000 Nieuw beleid;
- -/- € 107.000 Verwerking ontwikkelingen specifieke uitkering AZWA
- € 238.000 Beëindigen gratis OV per 01-04-2027
- € 104.000 Kosten inhuur versterken sociale basis 2026
- -/- € 48.000 Overige verschillen

Basishulp (-/- € 24.000)

Individuele hulp (€ 132.000)

Algemeen:

- -/- € 104.000 Verdeling salariskosten
- € 566.000 Kosten inhuur 2026
- -/- € 6.000 Overige verschillen

Wmo:

- -/- 450.000 Toename zorgkosten Wmo-voorzieningen
- -/- 48.000 Toename kosten lokale inkoop Krimpenwijzer/ Krimpen sociaal team

Jeugd:

- -/- € 120.000 Nieuw Beleid 2027
- -/- € 237.000 Bijdrage Gemeenschappelijke regeling Jeugdregio Rijnmond (GRJR)
- € 1.178.000 Zorgkosten regionale jeugdhulp
- -/- € 118.000 Toename zorgkosten lokale jeugdhulp

Participatie:

- -/- € 176.000 Hogere bijdrage GR IJsselgemeenten
- -/- € 63.000 Hogere bijdrage GR Promen
- -/- € 35.000 Toename kosten schuldhulpverlening
- -/- € 72.000 Toename kosten participatiebudget
- -/- € 183.000 Ontwikkelingen BUIG/ bijstandsverlening

Opvang en Inburgering (€ 144.000)

- € 51.000 Kosten inhuur 2026
- € 92.000 Opvang en Leefgeld Oekraïners
- € 1.000 Overige verschillen

Middelen verschil begroting 2026 - 2027

Overhead (-/- € 1.864.000)

- -/- € 1.613.000 Personeelsbudgetten
- -/- € 93.000 Gr IJsselgemeenten
- -/- € 125.000 Informatiehuishouding
- -/- € 33.000 Overige verschillen

Algemene dekkingsmiddelen (€ 4.183.000)

- -/- € 248.000 Rente
- -/-€ 147.000 Dividend Stedin
- € 3.910.000 Algemene uitkering gemeentefonds
- € 429.000 WOZ
- € 210.000 Eenmalige aanwending stelpost "vrijval afschrijvingslasten"
- € 29.000 Overige verschillen

Investerings

Investerings 2027-2030

Hieronder volgt per programma een overzicht van alle investeringen die de komende 4 jaar op de planning staan. Het betreffen investeringen die door middel van afschrijvingen ten laste komen van de exploitatie. Van de onderstaande investeringen wordt de raad bij de vaststelling van de begroting 2027-2030 specifiek gevraagd om de bedragen voor het jaar 2027 beschikbaar te stellen, zodat in 2027 tot uitvoering overgegaan kan worden.

Bij een aantal investeringen staan er bedragen in verschillende jaren. Dit betreffen afzonderlijke investeringskredieten voor hetzelfde project.

Investerings 2027-2030			Economisch / Maatschappelijk nut	Lopende Investerings	Begroting 2027	Meerjarenraming		
					2027	2028	2029	2030
Programma 2 Ruimtelijk domein				2.488	4.823	2.316	7.881	9.156
Damwanden		Vervanging	Maatschappelijk		102			
HJ-zitjes		Vervanging	Maatschappelijk		26			
Aanpassing omloopstoep			Maatschappelijk		150			
Herstratinsproject Una Corda voorbereiding		BOR 2026	Beide		408			
Herstratinsproject Stad en Landschap voorbereiding		BOR 2026	Beide		694			
Herstratinsproject Langeland fase 9 voorbereiding		BOR 2026	Beide		782			
Herstratinsproject Langeland fase 7	****	BOR 2025	Beide	1.979	252			
Openbare verlichting verleden fase 1		Nieuw beleid	Maatschappelijk		1.300			
Vervangen openbare verlichting KIJK	****	Nieuw beleid	Maatschappelijk	108	270			
Vervangingen aanlegplaats Waterbus	****	Nieuw beleid	Maatschappelijk	401	750			
Startbudget Nieuw Raadhuisplein		Nieuw beleid	Maatschappelijk		90			
Trap Tuinstraat naar Lekdijk (Oud Krimpen deelgebied 4)		Vervanging	Maatschappelijk			30		
Baggeren Sliksoothaven		Vervanging	Economisch			74		
Baggeren watergangen 2028			Maatschappelijk			319		
Herstratinsprojecten	*	BOR 2026				1.893	7.881	9.156

Investerings 2027-2030			Economisch /	Lopende	Begroting	Meerjarenraming		
Programma 3 Maatschappelijk domein					140	16.172	6.924	
Speelvoorzieningen 2027		Nieuw beleid	Maatschappelijk		100			
Vervanging kunstgras trapvelden		Nieuw beleid	Maatschappelijk		40			
(Ver)nieuwbouw Comenius college		IHP	Maatschappelijk			12.635		
Gymzaal Comenius college		IHP	Maatschappelijk			2.742		
Jac. Koelmanschool - voorbereidingskrediet		IHP	Maatschappelijk			595		
Jac. Koelmanschool		IHP	Maatschappelijk				6.924	
Vervanging topklaag KOAG velden		Nieuw beleid	Maatschappelijk			200		
Overhead					384			
Vervanging en uniformering AV-schermen en Teambars raadhuis		Nieuw beleid	Maatschappelijk		137			
Vervanging en modernisering alarminstallatie		Nieuw beleid	Maatschappelijk		56			
Led verlichting Raadhuis		Nieuw beleid	Maatschappelijk		140			
Optimalisatie en vervanging PV-installatie Raadhuis		Nieuw beleid	Maatschappelijk		50			
Totaal investeringen				2.488	5.346	18.488	14.805	9.156

Lopende investeringen								
Programma 2 Ruimtelijk domein				42.193		3.962		
Herstratigingsproject Waalplantsoen (DCV terrein)	**	BOR 2026	Beide	3.132				
Herstratigingsproject Langeland fase 6		BOR 2025	Beide	4.481				
Herstratigingsproject Weegbree		BOR 2025	Beide	5.249				
Herstratigingsproject Lavendel		BOR 2025	Beide	1.823				
Herstratigingsproject Andante	***	BOR 2026	Beide	2.875		1.407		
Herstratigingsproject Ratelaar	***	BOR 2026	Beide	3.322		1.555		
Herstratigingsproject Driekamp	***	BOR 2026	Beide	2.624		45		
Herstratigingsproject Langeland fase 8	***	BOR 2026	Beide	3.498		98		
Herstratigingsproject Oud Krimpen fase 4	***	BOR 2026	Beide	3.316		856		
Hers Noorderstraat (Oud Krimpen-3)		BOR 2025	Beide	5.555				
Hers vd Giessenweg/S'polderdijk		BOR 2025	Beide	3.031				
Groot onderhoud bruggen 2026 en 2027		Vervanging	Maatschappelijk	30				
Vervangen en verzwaren elektrakasten baggeren Sliksloothaven		Vervanging	Economisch	198				
Vervanging houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof, etc.		Vervanging	Maatschappelijk	95				
Baggeren watergangen 2026			Maatschappelijk	426				
Herstratigingsproject Kerkdreef		BOR 2025	Beide	175				
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark)	**		Maatschappelijk	1.298				
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Middenweteringpark)	**		Maatschappelijk	1.064				
Programma 3 Maatschappelijk domein				48.379				
Gymzaal de tuinstraat		IHP	Maatschappelijk	2.297				
Het Kompas, dislocatie (incl. IKC)		IHP	Maatschappelijk	3.713				

Investerings 2027-2030			Economisch /	Lopende	Begroting	Meerjarenraming
Het Octaaf/Una Corda - voorbereidingskrediet		IHP	Maatschappelijk	905		
Het Octaaf/Una Corda	*****	IHP	Maatschappelijk	10.978		
Gymzaal Una Corda - voorbereidingskrediet	*****	IHP	Maatschappelijk	256		
Gymzaal Una Corda	*****	IHP	Maatschappelijk	2.688		
Het Mozaiek - voorbereidingskrediet	*****	IHP	Maatschappelijk	554		
Het Mozaiek	*****	IHP	Maatschappelijk	6.000		
Sportzaal Groenendaal - voorbereidingskrediet	*****	IHP	Maatschappelijk	646		
Sportzaal Groenendaal	*****	IHP	Maatschappelijk	6.267		
(Ver)nieuwbouw Comenius college - voorbereidingskrediet	*****	IHP	Maatschappelijk	1.147		
Gymzaal Comenius college -- voorbereidingskrediet	*****	IHP	Maatschappelijk	210		
Voorbereidingskosten IHP		IHP	Maatschappelijk	746		
Vervanging top laag "van Bronckhorst kunstgrasveld"			Maatschappelijk	50		
Renovatie Veld 2 MHCK.			Maatschappelijk	853		
Vernieuwing sportpark DCV, vervanging top laag veld 3 & 4			Maatschappelijk	878		
Veld 2 DCV			Maatschappelijk	1.032		
Tweede Gio Court			Maatschappelijk	150		
Buitenspeelplekken (verwacht restant krediet)			Maatschappelijk	150		
Padelbanen TVL/TCK	**		Economisch	666		
Nieuwbouw De Noord 102/ Toepad 3-23			Maatschappelijk	8.194		
Overhead				29		
Noodstroomaggregaat Raadhuisplein 2			Maatschappelijk	29		
Totaal investeringen - Lopende investeringen				90.602	3.962	

In de bovenstaande tabel worden de investeringskredieten inclusief ambtelijke uren getoond.

* Inclusief krediet voor rioleringswerkzaamheden (dekking voorziening riolering)

** Bij de begroting 2026 afgesproken dat hier een apart raadsvoorstel moet komen om een krediet beschikbaar te laten stellen

*** Extra nodig conform BOR 2026; verwachting aanvraag aanvullend krediet begroting 2028

**** Aanvraag aanvullend krediet begroting 2027

***** Op basis van prijspeil (en leerlingaantal) 2026

Nieuw beleid

Nieuw beleid en intensiveringen

Onderstaand is er een tabel opgenomen met het nieuw beleid en intensiveringen. Enkele voorstellen betreffen investeringen. De kapitaallasten voor deze investeringen zijn in onderstaand overzicht opgenomen en starten in het jaar na realisatie.

Het nieuw beleid dat via deze begroting wordt geaccordeerd, wordt door het college in uitvoering genomen. In een enkel geval worden middelen gevraagd voor de uitvoering van beleid dat nog moet worden vastgesteld, er wordt dan ruimte in de begroting beschikbaar gemaakt die pas kan worden ingezet als het beleid is vastgesteld.

Voor een toelichting op het nieuw beleid verwijzen we u graag naar de onderdelen "Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?" die te vinden zijn op de verschillende programma's.

Nieuw beleid en intensiveringen	Dekking	Investering	Begroting	Meerjarenraming			Incidenteel/ Structureel
			2027	2028	2029	2030	
Programma 1 Bestuur en Veiligheid			266	379	381	383	
Maatschappelijke weerbaarheid			75	125	125	125	Structureel
Uitbreiding intensief jongerencoaching			56	59	61	63	Structureel
Uitbreiding team toezicht en handhaving			75	75	75	75	Structureel
Wijkgerichte aanpak			60	120	120	120	Structureel
Vervangen AED's en buitenkasten			30				Structureel
Programma 2 Ruimtelijk domein			30	-43	-49	-49	
Aanpak verkeersveiligheid	Bestaand krediet (Ronde)						-
Voorbereiding Parkeerregulering Centrum			30				Structureel
Openbare verlichting verleden fase 1	Positieve businesscase	1.300		52	52	52	Structureel
			-60	-135	-135	-135	
Vervanging openbare verlichting KIJK		270		4	4	4	Structureel
Vervanging aanlegplaats waterbus		750			30	30	Structureel
Wooncoach / verhuisadviseur			35	36			Structureel
Oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard/ Woonnet Rijnmond	Vrije Reserve		25				Structureel
Programma 3 Maatschappelijk domein			320	9	36	36	
Ontwerpkosten nieuwbouw Zwembad de Lansingh	BR Nieuw Zwembad		75				Incidenteel
Vervanging toplaag KOAG velden	BR Maatschappelijke voorz	200			27	27	Structureel
Evaluatie Sportbeleid	Vrije Reserve		15				Structureel
Speelvoorzieningen 2027		100		7	7	7	Structureel
Vervanging kunstgras trapvelden		40		3	3	3	Structureel
Coördinator sport en Preventie	Vrije Reserve		113				Structureel
Subsidie ontzamen Streekmuseum	Vrije Reserve		35				Structureel
Taal- en basisvaardigheden	Vrije Reserve		15				Structureel
Actualisatie archeologische en cultuurhistorische waardenkaart	Vrije Reserve 30K en OCW 20K		50				Incidenteel
65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel	Vrije Reserve		18				Structureel
Startbudget Nieuw Raadhuisplein		90					Structureel
Programma 4 Sociaal domein			606	607	608	570	
Wonen met plus +			36	37	38		Structureel
Stevig Lokaal Team			120	120	120	120	Structureel
AZWA-verbinder sociale basis			100	100	100	100	Structureel
AZWA basisfunctionaliteiten			300	300	300	300	Structureel
AZWA programmakosten			50	50	50	50	Structureel
Middelen			205	170	99	98	
Led verlichting Raadhuis		140		9	9	9	Structureel
Optimalisatie en vervanging PV-installatie Raadhuis		50		3	3	3	Structureel
Vervanging en modernisering alarminstallatie raadhuis		50		8	8	7	Structureel
Vervanging en uniformering AV-schermen en Teambars raadhuis	Vrijval	125		30	29	28	Structureel
Uitvoering Strategische agenda organisatieontwikkeling	Vrije Reserve		80	70			Structureel

Nieuw beleid en intensiveringen	Dekking	Investering	Begroting	Meerjarenraming			Incidenteel/
Datagedreven werken	Vrije Reserve		25				Structureel
Informatiehuishouding - implementatie nieuwe wetgeving	Vrije Reserve		20				Structureel
AI in beweging			50	20	20	20	Structureel
AI in beweging tooling (licenties)			30	30	30	30	Structureel
Rente van alle investeringen*				125	120	118	
Totaal			1.458	1.247	1.195	1.156	
	Dekking uit reserves		-450	-70	-27	-27	
Oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard/ Woonnet Rijnmond	Vrije reserve		-25				Incidenteel
Ontwerpkosten nieuwbouw Zwembad de Lansingh	BR Nieuw Zwembad		-75				Incidenteel
Vervanging topklaag KOAG velden	BR Maatschappelijke voorz				-27	-27	Incidenteel
Evaluatie Sportbeleid	Vrije Reserve		-15				Incidenteel
Coördinator sport en Preventie	Vrije Reserve		-113				Incidenteel
Subsidie ontzamen Streekmuseum	Vrije Reserve		-35				Incidenteel
Taal- en basisvaardigheden	Vrije Reserve		-15				Incidenteel
Actualisatie archeologische en cultuurhistorische waardenkaart	Vrije Reserve		-30				Incidenteel
65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel	Vrije Reserve		-18				Incidenteel
Uitvoering Strategische agenda organisatieontwikkeling	Vrije Reserve		-80	-70			Incidenteel
Datagedreven werken	Vrije Reserve		-25				Incidenteel
Informatiehuishouding - implementatie nieuwe wetgeving	Vrije Reserve		-20				Incidenteel
	Overige incidentele dekking		-50				
Voorbereiding Parkeerregulering Centrum	GREX Centrum-Zuid		-30				Incidenteel
Actualisatie archeologische en cultuurhistorische waardenkaart	OCW		-20				Incidenteel
	Overige structurele dekking		-450	-475	-475	-475	
AZWA-verbinder sociale basis			-100	-100	-100	-100	Structureel
AZWA basisfunctionaliteiten			-300	-300	-300	-300	Structureel
AZWA programmakosten			-50	-50	-50	-50	Structureel
Vervanging en uniformering AV-schermen en Teambars raadhuys	Vrijval investeringen			-25	-25	-25	Structureel
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking			508	702	693	654	

In de bovenstaande tabel worden de investeringskredieten exclusief ambtelijke uren getoond.

Reserves en voorzieningen

Reserves

De reserves vormen het eigen vermogen van de gemeente. Over de reserves wordt geen rente berekend. Daarom heeft aanwending geen gevolgen voor de rentelasten of -baten in de begroting. Het mogelijk waardeverlies door niet toevoegen van inflatie aan de reserves is zeer beperkt.

Alle reservemutaties lopen via de programma's en zijn per programma toegelicht. De mutaties per reserve zijn in onderstaande tabel weergegeven. Dit betreft alleen mutaties op basis van besluitvorming.

Overzicht reserves	01/01/2027	Mutaties 2027	01/01/2028	Mutaties 2028	01/01/2029	Mutaties 2029	01/01/2030	Mutaties 2030	01/01/2031
Algemene reserves									
Algemene Dienst	8.266	-	8.266	-	8.266	-	8.266	-	8.266
Grondexploitatie	5.074	81	5.154	-298	4.856	-300	4.556	-300	4.256
Vrije reserve	2.761	-1.234	1.527	-424	1.103	-304	799	-305	494
Begrotingstekorten	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000
Totaal algemene reserves	23.100	-1.154	21.947	-722	21.225	-604	20.621	-605	20.016
Bestemmingsreserves									
Nog uit te voeren werkzaamheden	0	-	0	-	0	-	0	-	0
Eneco	7.822	-	7.822	-	7.822	-	7.822	-	7.822
Overrente	754	-146	608	-146	462	-93	370	-77	293
Maatschappelijke voorzieningen	6.139	-275	5.864	-200	5.664	-27	5.637	-27	5.610
Maatschappelijk nut buitenruimte	11.966	1.179	13.144	964	14.108	758	14.866	348	15.215
Armoede	858	-	858	-	858	-	858	-	858
Opvang ontheemden/asielzoekers	1.754	-	1.754	-	1.754	-	1.754	-	1.754
Hart van Krimpen	965	-	965	-	965	-	965	-	965
Fonds - Krimpen ontmoet!	557	-32	525	-25	500	-	500	-	500
750-jaar Krimpen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nieuw Zwembad	5.000	-75	4.925	-	4.925	-	4.925	-	4.925
Totaal bestemmingsreserves	35.814	651	36.465	593	37.058	638	37.697	245	37.942
Kapitaallastenreserves									
Afschrijving Grote Kruising	9.347	-408	8.939	-408	8.530	-408	8.122	-408	7.714
Afschrijving riolering fase 1 Oud Krimpen	411	-11	399	-11	388	-11	376	-11	365
Veld 1 DCV	551	-56	495	-56	438	-56	382	-56	326
Veld 3+4 DCV	779	-87	693	-87	606	-87	520	-87	433
Veld MHCK	495	-51	445	-51	394	-51	343	-51	293
De Boog	110	-8	101	-8	93	-8	85	-8	76
Totaal Kapitaallastenreserves	11.693	-622	11.071	-622	10.449	-622	9.828	-622	9.206
Egalisatiereserves									
*Reiniging	369	-	369	-	369	-	369	-	369
Riolering	503	-	503	-	503	-	503	-	503
Omgevingsvergunningen	632	-90	542	-282	260	190	451	-133	789
Totaal egalisatiereserves	1.503	-90	1.414	-282	1.132	190	1.322	-133	1.189
Totaal reserves	72.111	-1.214	70.897	-1.033	69.864	-397	69.467	-1.115	68.352

*Vanwege de tekorten op de afvalexploitatie in 2026 wordt in de decemberwijziging voorgesteld deze reserve in te zetten als dekking.

Structurele reservemutaties

In het overzicht incidentele baten en lasten zijn de incidentele reservemutaties opgenomen. Het totaaloverzicht van de structurele reservemutaties is in de volgende tabel weergegeven.

Toelichting op de structurele reservemutaties:

Grondexploitatie: Jaarlijks is een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor algemene kosten van het grondbeleid en voor grondexploitaties in de initiatieffase.

De jaarlijkse onttrekking uit de reserve Overrente is gebaseerd op een berekend rentevoordeel van renteherziening. Deze reserve is in 2021 gevormd uit de opbrengst van de Eneco aandelen, om structurele compensatie voor het wegvallen van dividendinkomsten

Voor een aantal investeringen is een kapitaallastenreserve gevormd waaruit de jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt.

Structurele reservemutaties	Reserve	Begroting 2027	Meerjarenraming		
			2028	2029	2030
Vrijval obv rentevoordeel	Overrente	-146	-146	-93	-77
Afschrijving Grote Kruising	Afschrijving Grote Kruising	-408	-408	-408	-408
Afschrijving riolering klimaatadaptatie	Afschrijving Riolering fase 1 Oud Krimpen	-11	-11	-11	-11
Vervanging topklaag KOAG velden	Maatschappelijke voorzieningen			-27	-27
Afschrijving veld 1 DCV	Veld 1 DCV	-56	-56	-56	-56
Afschrijving veld 3+4 DCV	Veld 3+4 DCV	-87	-87	-87	-87
Afschrijving veld MHCK	Veld MHCK	-51	-51	-51	-51
Afschrijving zonnepanelen De Boog	De Boog	-8	-8	-8	-8
Totaal structurele reservemutaties		-768	-768	-741	-725

Mutaties reserves 2027

Een overzicht met alle reservemutaties voor het jaar 2027 is in de volgende tabel weergegeven.

Mutaties reserves 2027	Mutatie	Programma
Algemene reserves		
Grondexploitatie		
MPG 2025	81	Ruimtelijk domein
Vrije reserve		
Omgevingsplan	-309	Ruimtelijk domein
Oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard/ Woonnet Rijnmond	-25	Ruimtelijk domein

Mutaties reserves 2027	Mutatie	Programma
Incidentele dekking tbv afval	-550	Ruimtelijk domein
65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel	-18	Maatschappelijk domein
Evaluatie Sportbeleid	-15	Maatschappelijk domein
Coördinator sport en Preventie	-113	Maatschappelijk domein
Transformatie Streekmuseum / aanvraag ontzamelen	-35	Maatschappelijk domein
Taal- en basisvaardigheden	-15	Maatschappelijk domein
Aanvraag Erfgoed	-30	Maatschappelijk domein
Beleid en organisatie ontwikkeling	-80	Overhead
Datagedreven werken	-25	Overhead
Informatiehuishouding	-20	Overhead
Totaal algemene reserves	-1.154	
Bestemmingsreserves		
Overrente		
Vrijval obv rentevoordeel	-146	Niet-programma gerelateerd
Maatschappelijke voorzieningen		
Opknappen oude schoolgebouwen Groeiplaneet	-21	Maatschappelijk domein
Aanvullende vergoeding zwembad De Lansingh	-75	Maatschappelijk domein
Onderwijshuisvesting (noodlokalen)	-180	Maatschappelijk domein
Maatschappelijk nut buitenruimte		
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	1144	Ruimtelijk domein
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	35	Maatschappelijk domein
Fonds - Krimpen ontmoet!		
Overheveling budget Toekomstfonds	-32	Bestuur en Veiligheid
Nieuw Zwembad		
Ontwerpkosten nieuwbouw Zwembad de Lansingh	-75	Maatschappelijk domein
Totaal bestemmingsreserves	651	
Kapitaallastenreserves		
Afschrijving Grote Kruising		
Afschrijving Grote Kruising	-408	Ruimtelijk domein
Afschrijving riolering klimaat fase 1 Oud Krimpen		
Afschrijving riolering klimaat fase 1 Oud Krimpen	-11	Ruimtelijk domein
Veld 1 DCV		
Afschrijving veld 1 DCV	-56	Maatschappelijk domein
Veld 3+4 DCV		
Afschrijving veld 3+4 DCV	-87	Maatschappelijk domein
Veld MHCK		
Afschrijving veld MHCK	-51	Maatschappelijk domein
De Boog		
Afschrijving zonnepanelen en installatie sporthal De Boog	-8	Maatschappelijk domein
Totaal kapitaallastenreserves	-622	
Egalisatiereserves		
Omgevingsvergunningen		
Leges omgevingsvergunningen	-90	Ruimtelijk domein
Totaal egalisatiereserves	-90	
Totaal mutaties reserves 2027	-1.214	

Voorzieningen

De voorzieningen zijn een onderdeel van het vreemd vermogen van de gemeente. De toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de exploitatie en zijn op de betreffende programma's als lasten opgenomen. Aanwendungen van de voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en zijn niet zichtbaar in de lasten op programma's, omdat het balansmutaties zijn.

Overzicht voorzieningen	01/01/2027	Mutaties 2027	01/01/2028	Mutaties 2028	01/01/2029	Mutaties 2029	01/01/2030	Mutaties 2030	01/01/2031
Voorzieningen met relatie tarieven en onderhoud									
Rioleringen	5.124	-1.706	3.417	-517	2.900	-814	2.087	265	2.352
Onderhoud kapitaalgoederen	2.181	481	2.663	611	3.273	761	4.034	-	4.034
Totaal voorzieningen met relatie tarieven en onderhoud	7.305	-1.225	6.080	94	6.174	-52	6.121	265	6.386
Voorzieningen voor onzekere verplichtingen									
Pensioenverpl. wethouders	3.992	-3.992	-0	-	-0	-	-0	-	-0
Verlofsparen	96	-	96	-	96	-	96	-	96
Verliesvoorziening Werf aan de IJssel	3.403	-	3.403	-3.403	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen voor onzekere verplichtingen	7.490	-3.992	3.499	-3.403	96	0	96	0	96
Voorzieningen derdengelden									
Spaarsaldi Hypotheek Totaal Plan	795	62	857	60	917	-49	868	-148	720
Totaal voorzieningen derdengelden	795	62	857	60	917	-49	868	-148	720
Totaal voorzieningen	15.590	-5.155	10.435	-3.249	7.186	-102	7.085	117	7.202

Incidenteel / structureel

Incidentele baten en lasten

Bij de beoordeling of een raming structureel of incidenteel is, gaat het om het principe of de raming voortvloeit uit de normale bedrijfsvoering. Als dat zo is, dan is de raming structureel. Binnen de normale bedrijfsvoering kan het voorkomen, dat er in het ene jaar geen of nauwelijks lasten voor een bepaald onderdeel zijn (verkiezingen), terwijl dat in het andere jaar wel zo is. Ook kunnen er in een bepaald jaar hogere lasten (bijvoorbeeld extra kosten representatie) of baten (bijvoorbeeld leges omgevingsvergunningen) zijn. In al deze gevallen zal dan toch sprake zijn van structurele baten en lasten, omdat ze voortvloeien uit de normale bedrijfsvoering. Wanneer we dit uitgangspunt hanteren, is slechts sprake van incidentele baten en lasten in de volgende situaties:

- Nieuwe baten en/of lasten die zich maximaal drie jaar voordoen;
- Exploitatieverliezen;
- Mogelijke effecten van het afstoten van activa en/of het doen van extra afschrijvingen;
- Beschikkingen over en stortingen in de (algemene) reserves;
- Winstafdrachten en/of verliesbijdragen van/aan het grondbedrijf;
- Verrekeningen van oude jaren.

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn de reservemutaties weergegeven bij de betreffende incidentele posten. Tevens bevat het overzicht de incidentele posten van nieuw beleid, zodat een volledig en realistisch beeld ontstaat van alle incidentele baten en lasten die voor de komende jaren worden voorzien.

Incidentele posten inclusief mutaties reserves	Reserve	Begroting		Meerjarenraming					
		2027		2028		2029		2030	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma 1 Bestuur en veiligheid									
Overheveling budget Toekomstfonds	Fonds - Krimpen ontmoet!	7	32	5	25				
Opvang ontheemden Oekraïne			51		254		252		255
Programma 2 Ruimtelijk domein									
MPG 2026	Grondexploitatie Reserve	1.377	1.377	-2.579	-2.579	3.768	3.768	367	367
Oriëntatie op de voor- en nadelen van deelname aan Wonen in de Krimpenerwaard/ Woonnet Rijnmond dekking	Vrije reserve		25						
Incidentele dekking tbv afval	Vrije reserve		550						
Omgevingsplan	Vrije reserve	309	309	354	354	304	304	305	305
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	MN Buitenruimte	1.386	242	1.374	446	1.168	446	348	
Egalisatie opbrengst omgevingsvergunningen	Omgevingsvergunningen		90		282	190			133
Programma 3 Maatschappelijk domein									
65 jaar Molukkers in Krimpen aan den IJssel	Vrije reserve		18						
Evaluatie Sportbeleid	Vrije reserve		15						
Coördinator sport en Preventie	Vrije reserve		113						
Transformatie Streekmuseum / aanvraag ontzamelen	Vrije reserve		35						
Taal- en basisvaardigheden	Vrije reserve		15						
Aanvraag Erfgoed	Vrije reserve		30						
Opknappen oude schoolgebouwen Groeiplaneet	Maatschappelijke voorzieningen		21						
Aanvullende vergoeding zwembad De Lansingh	Maatschappelijke voorzieningen		75						
Onderwijshuisvesting (noodlokalen)	Maatschappelijke voorzieningen	201	180	202	200				
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	MN Buitenruimte	35		36		36			
Ontwerpkosten nieuwbouw Zwembad de Lansingh	Zwembad	75	75						
Programma 4 Sociaal domein									
Kinderopvangtoeslagaffaire		600	600						
Overhead									
Beleid en organisatie ontwikkeling	Vrije reserve		80		70				
Datagedreven werken	Vrije reserve		25						
Informatiehuishouding	Vrije reserve		20						
Totaal		3.990	3.976	-608	-948	5.466	4.770	1.020	1.060

Structureel en reëel evenwicht

Het begrip "evenwicht" wordt nader toegelicht in de Gemeentewet. De toezichthouder toetst of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijk bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dienen de begrotingen en meerjarenramingen volledig te zijn.

Het overzicht van incidentele baten en lasten is van essentieel belang voor het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht. Voor een juist beeld van de budgettaire positie worden de incidentele componenten uit het saldo geëlimineerd. De begroting voldoet in 2027 aan het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht: de structurele lasten worden volledig gedekt door structurele baten.

Structureel evenwicht	Begroting	Meerjarenraming		
	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Incidentele lasten	2.188	-2.020	4.072	672
Incidentele reservemutaties	1.802	1.412	1.394	348
Structurele lasten	113.539	118.361	122.653	126.859
Baten				
Incidentele baten	1.728	-2.625	3.720	322
Incidentele reservemutaties	2.248	1.677	1.050	738
Structurele baten	112.846	115.423	119.671	123.599
Structurele reservemutaties	768	768	741	725
Geraamd structureel resultaat	74	-2.171	-2.241	-2.535

Financiering

Financiering

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. In het treasurystatuut zijn de uitgangspunten, doelstellingen en richtlijnen van het treasurybeleid vastgelegd.

Wanneer voor de financiering van investeringen vreemd geld wordt aangetrokken, worden rentekosten gemaakt. De rentelasten en rentebaten lopen mee in het begrotingsresultaat. Er wordt geen rente toegerekend aan het eigen vermogen (reserves).

Voor een beter inzicht in de financieringsbehoefte wordt een liquiditeitsprognose bijgehouden. In paragraaf D Financiering wordt ingegaan op de uitvoering van de treasuryfunctie.

De gemeente Krimpen aan den IJssel maakt uitsluitend gebruik van totaalfinanciering. Dit wil zeggen dat bij het aantrekken van leningen wordt gekeken naar de totale financieringsbehoefte. Er wordt dus niet voor specifieke investeringen/projecten geleend.

In deze meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met het aantrekken van leningen (inclusief kasgeld) voor de omvang van € 74 miljoen in de periode 2027-2030 (zie paragraaf D Financiering voor het verwachte verloop). Op basis van de rentevisie van de grote

algemene banken veronderstellen wij een rentepercentage van 4% voor de nieuw aan te trekken leningen. Deze leningen zijn noodzakelijk vanwege de omvang van geplande investeringen voor met name de uitvoering van het IHP en in de buitenruimte. Er is een risico opgenomen, met betrekking tot de renteontwikkeling, van 1% ten opzichte van het veronderstelde rentepercentage.

De ontwikkeling van de leningenportefeuille heeft invloed op de financiële kengetallen, met name de solvabiliteit en de netto schuldquote. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing zijn deze kengetallen en de duiding opgenomen. De (verplichte) berekeningen van onder andere het rente omslagpercentage en de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de paragraaf Financiering.

EMU-saldo en balansprognose

Balansprognose

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Bijgaand wordt de balansprognose voor de komende 4 jaar weergegeven.

Balansprognose	01/01/2027	01/01/2028	01/01/2029	01/01/2030	01/01/2031
Immateriele vaste activa	0	0	0	0	0
Materiele vaste activa	100.715	123.342	150.198	167.500	183.033
Financiële vaste activa	20.301	22.254	19.105	18.906	18.706
Voorraden	(1.944)	(57)	(0)	(0)	(0)
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	23.290	9.088	9.088	9.088	9.088
Liquide middelen	871	0	0	0	0
Overlopende activa	6.836	6.836	6.836	6.836	6.836
Activa	150.069	161.463	185.226	202.329	217.663
Eigen vermogen	68.192	67.066	63.547	60.236	56.620
Voorzieningen	15.590	10.435	7.186	7.084	7.201
Vaste schulden	47.305	56.990	86.435	103.256	122.018
Vlottende schulden	6.096	14.086	15.173	18.867	18.938
Overlopende passiva	12.886	12.886	12.886	12.886	12.886
Passiva	150.069	161.463	185.226	202.329	217.663

EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo vindt plaats op kasbasis. Omdat gemeenten echter een gemodificeerd baten- en lastenstelsel hanteren en daar dus ook op sturen, krijgt het EMU-saldo in de begrotings- en verantwoordingscyclus niet de gewenste aandacht. Het EMU-saldo kan uit de balansprognose worden afgeleid als het saldo van mutaties in de

vorderingen en de mutaties in de schulden, ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo	Begroting 2026	Begroting 2027	2028	Meerjarenraming 2029	2030
Berekend EMU-saldo	-17.127	-30.795	-3.367	-20.711	-19.028

Taakvelden

Baten en lasten per taakveld

Baten en lasten op taakveldniveau			Begroting	Meerjarenraming		
Taakveld	Programma	Lasten/Baten	2027	2028	2029	2030
0.1 Bestuur	Bestuur en Veiligheid	Lasten	2.680.586	2.754.040	2.722.036	2.727.285
0.1 Bestuur	Maatschappelijk domein	Lasten	109.647	112.454	115.249	115.670
0.10 Mutaties reserves	Middelen	Baten	-3.015.954	-2.444.110	-1.791.139	-1.463.512
0.10 Mutaties reserves	Middelen	Lasten	1.801.604	1.411.602	1.394.159	348.398
0.2 Burgerzaken	Bestuur en Veiligheid	Baten	-732.398	-728.372	-479.335	-399.071
0.2 Burgerzaken	Bestuur en Veiligheid	Lasten	1.167.178	1.071.400	1.094.660	1.222.632
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Middelen	Baten	-186.657	-191.697	-196.872	-202.188
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Ruimtelijk domein	Baten	-135.150	-138.801	-142.548	-146.396
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Middelen	Lasten	64.629	71.268	63.023	64.813
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Ruimtelijk domein	Lasten	160.002	164.640	168.967	173.437
0.4 Overhead	Middelen	Baten	-290.911	-344.840	-348.737	-352.737
0.4 Overhead	Middelen	Lasten	14.437.187	14.997.266	15.292.241	15.681.457
0.5 Treasury	Middelen	Baten	-882.370	-943.856	-741.343	-772.770
0.5 Treasury	Middelen	Lasten	432.342	996.483	1.521.580	1.823.466
0.61 OZB woningen	Middelen	Baten	-4.457.760	-4.623.794	-4.802.974	-4.986.181
0.61 OZB woningen	Middelen	Lasten	301.620	312.285	322.670	333.371
0.62 OZB niet-woningen	Middelen	Baten	-2.475.843	-2.542.691	-2.611.344	-2.681.850
0.62 OZB niet-woningen	Middelen	Lasten	36.856	38.317	39.650	41.029
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Middelen	Baten	-71.761.641	-73.090.371	-75.906.495	-79.207.334
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Middelen	Lasten	14.662	15.165	15.642	16.136
0.8 Overige baten en lasten	Ruimtelijk domein	Baten	-22.181	-22.360	-22.732	-23.346
0.8 Overige baten en lasten	Middelen	Lasten	181.007	-2.078.885	-2.456.631	-2.028.541
0.8 Overige baten en lasten	Ruimtelijk domein	Lasten	931.321	1.092.595	1.100.948	1.117.880
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Middelen	Lasten	3.953	4.061	4.171	4.283
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Bestuur en Veiligheid	Baten	-102.165	-104.924	-107.757	-110.667
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Bestuur en Veiligheid	Lasten	2.590.351	2.651.718	2.713.993	2.721.206
1.2 Openbare orde en veiligheid	Bestuur en Veiligheid	Baten	-14.234	-15.021	-15.426	-15.843
1.2 Openbare orde en veiligheid	Bestuur en Veiligheid	Lasten	1.659.832	1.788.620	1.828.100	1.878.303
2.1 Verkeer en vervoer	Ruimtelijk domein	Baten	-324.360	-332.918	-341.705	-350.751
2.1 Verkeer en vervoer	Ruimtelijk domein	Lasten	6.109.695	6.528.790	6.913.379	7.691.051
2.2 Parkeren	Ruimtelijk domein	Baten	-22.586	-23.145	-23.770	-24.412
2.2 Parkeren	Ruimtelijk domein	Lasten	37.885	39.223	40.483	41.784

Baten en lasten op taakveldniveau			Begroting	Meerjarenraming		
2.3 Recreatieve havens	Ruimtelijk domein	Lasten	1.769	1.815	1.866	1.917
2.4 Economische havens en waterwegen	Ruimtelijk domein	Baten	-98.148	-107.251	-108.918	-111.580
2.4 Economische havens en waterwegen	Ruimtelijk domein	Lasten	142.738	152.927	154.888	157.179
2.5 Openbaar vervoer	Ruimtelijk domein	Lasten	45.437	45.622	78.297	78.386
3.1 Economische ontwikkeling	Maatschappelijk domein	Lasten	194.548	202.425	208.935	214.958
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Maatschappelijk domein	Baten	-54.224	-55.931	-57.476	-60.202
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Maatschappelijk domein	Lasten	43.773	45.303	46.727	48.410
3.4 Economische promotie	Maatschappelijk domein	Baten	-14.254	-14.638	-15.033	-15.438
3.4 Economische promotie	Maatschappelijk domein	Lasten	164.346	170.768	176.650	183.022
4.1 Openbaar basisonderwijs	Maatschappelijk domein	Lasten	53.709	55.171	56.667	58.204
4.2 Onderwijshuisvesting	Maatschappelijk domein	Baten	-	-11.751	-12.069	-12.395
4.2 Onderwijshuisvesting	Maatschappelijk domein	Lasten	1.633.611	1.706.795	1.902.498	2.081.279
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Maatschappelijk domein	Baten	-1.330.048	-1.303.214	-1.329.068	-1.355.525
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Maatschappelijk domein	Lasten	2.860.631	2.852.502	2.925.806	2.999.038
5.1 Sportbeleid en activering	Maatschappelijk domein	Baten	-375.177	-375.177	-375.177	-379.777
5.1 Sportbeleid en activering	Maatschappelijk domein	Lasten	740.064	633.461	649.531	665.540
5.2 Sportaccommodaties	Maatschappelijk domein	Baten	-1.018.614	-1.046.121	-1.074.361	-1.103.366
5.2 Sportaccommodaties	Maatschappelijk domein	Lasten	3.448.681	3.675.120	4.081.992	4.152.557
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Maatschappelijk domein	Baten	-642.393	-661.610	-681.257	-701.391
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Maatschappelijk domein	Lasten	2.339.352	2.402.006	2.463.698	2.529.870
5.4 Musea	Maatschappelijk domein	Lasten	282.783	290.242	297.749	305.100
5.5 Cultureel erfgoed	Maatschappelijk domein	Baten	-20.000	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	Maatschappelijk domein	Lasten	102.962	18.659	19.300	20.174
5.6 Media	Maatschappelijk domein	Lasten	843.839	864.717	881.985	903.337
5.7 Openbaar groen en recreatie	Ruimtelijk domein	Baten	-327.737	-336.926	-346.022	-355.365
5.7 Openbaar groen en recreatie	Maatschappelijk domein	Lasten	334.457	343.681	352.771	356.533
5.7 Openbaar groen en recreatie	Ruimtelijk domein	Lasten	3.596.974	3.811.875	3.927.934	4.059.044
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Ruimtelijk domein	Baten	-242.998	-249.557	-256.295	-263.217
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Sociaal domein	Baten	-737.009	-981.173	-1.018.662	-1.034.912
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Maatschappelijk domein	Lasten	21.049	21.563	22.081	22.612
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Ruimtelijk domein	Lasten	138.676	158.841	161.296	151.835
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Sociaal domein	Lasten	2.546.213	2.745.331	2.811.680	2.802.764
6.21 Toegang en eerstelijnsz Wmo	Sociaal domein	Lasten	625.133	645.566	664.733	684.510
6.22 Toegang en eerstelijnsz Jeugd	Sociaal domein	Baten	-116.577	-119.724	-122.956	-126.276
6.22 Toegang en eerstelijnsz Jeugd	Sociaal domein	Lasten	1.232.645	1.280.711	1.324.864	1.370.539
6.23 Toegang en eerstelijnsz Integr	Sociaal domein	Baten	-600.000	-	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsz Integr	Sociaal domein	Lasten	1.251.503	668.259	686.075	703.616
6.3 Inkomensregelingen	Sociaal domein	Baten	-11.950.322	-12.223.531	-12.503.028	-12.790.800
6.3 Inkomensregelingen	Sociaal domein	Lasten	16.058.796	16.509.629	16.941.450	17.302.891
6.4 WSW en beschut werk	Sociaal domein	Lasten	2.240.000	2.200.000	2.113.000	2.030.000
6.5 Arbeidsparticipatie	Sociaal domein	Lasten	1.746.117	1.687.545	1.733.104	1.779.986
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	1.553.309	1.623.926	1.695.490	1.751.634
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Sociaal domein	Baten	-268.763	-276.019	-283.471	-291.125
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	4.600.391	4.775.159	4.843.593	5.093.890
6.712 Begeleiding (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	3.005.032	3.154.212	3.291.081	3.436.771
6.713 Dagbesteding (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	511.318	534.196	555.231	577.395
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Sociaal domein	Baten	-73.097	-74.779	-76.498	-78.257

Baten en lasten op taakveldniveau			Begroting	Meerjarenraming		
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Sociaal domein	Lasten	4.938.968	5.123.092	5.287.267	5.467.607
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Sociaal domein	Lasten	2.020.257	2.100.234	2.173.149	2.248.601
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	Sociaal domein	Lasten	214.266	225.167	233.047	241.204
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Sociaal domein	Lasten	4.936.560	5.129.787	5.306.271	5.488.862
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	Sociaal domein	Lasten	1.052.277	1.094.368	1.132.671	1.172.314
6.791 PGB Wmo	Sociaal domein	Lasten	264.531	271.672	279.007	286.540
6.792 PGB Jeugd	Sociaal domein	Lasten	267.797	275.028	282.453	290.080
6.812 Maatsch- en vrouwenopvang (Wmo)	Sociaal domein	Baten	-270.976	-277.209	-283.585	-290.107
6.812 Maatsch- en vrouwenopvang (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	424.311	434.664	445.273	456.141
6.81a Beschermde wonen (WMO)	Sociaal domein	Lasten	16.377	17.032	17.628	18.245
6.821 Jeugdbescherming	Sociaal domein	Lasten	1.135.376	1.161.490	1.188.203	1.215.533
6.822 Jeugdreclassering	Sociaal domein	Lasten	171.526	175.471	179.507	183.636
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	Sociaal domein	Lasten	1.582.538	1.645.840	1.703.445	1.760.962
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Sociaal domein	Lasten	897.821	931.515	962.516	992.461
7.1 Volksgezondheid	Sociaal domein	Baten	-1.117.582	-1.169.138	-1.105.490	-1.080.536
7.1 Volksgezondheid	Sociaal domein	Lasten	2.136.452	2.105.133	2.143.076	2.182.191
7.2 Riolerings	Ruimtelijk domein	Baten	-4.433.717	-4.705.423	-4.862.230	-5.142.658
7.2 Riolerings	Ruimtelijk domein	Lasten	3.288.829	3.507.140	3.629.614	3.849.891
7.3 Afval	Ruimtelijk domein	Baten	-6.528.264	-7.186.976	-7.353.083	-7.504.795
7.3 Afval	Ruimtelijk domein	Lasten	5.211.785	5.332.389	5.456.194	5.553.448
7.4 Milieubeheer	Bestuur en Veiligheid	Baten	-7.033	-7.224	-7.420	-7.620
7.4 Milieubeheer	Bestuur en Veiligheid	Lasten	819.506	838.779	858.472	860.912
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Ruimtelijk domein	Baten	-1.007.637	-1.022.356	-1.042.752	-1.070.871
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Ruimtelijk domein	Lasten	746.673	756.527	772.013	788.354
8.1 Ruimte en leefomgeving	Ruimtelijk domein	Baten	-697.267	-523.791	-66.399	-67.865
8.1 Ruimte en leefomgeving	Ruimtelijk domein	Lasten	1.340.941	1.226.400	731.141	773.402
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Ruimtelijk domein	Baten	-387.600	3.394.186	-3.410.172	-7.412
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Ruimtelijk domein	Lasten	301.544	-3.101.411	3.704.499	301.544
8.3 Wonen en bouwen	Ruimtelijk domein	Baten	-846.479	-360.429	-1.258.098	-795.527
8.3 Wonen en bouwen	Ruimtelijk domein	Lasten	741.578	743.276	730.959	755.496
Totaal			-	-	-	-

